FOTO REPORTER „Cutezătorii“

În vacanță...

1

2

3

4

5

6

Cît de minunat este în vacanță! Mergem la bunici, facem excursii, ne distrăm în tabere sau în cluburile de vacanță, citim pe săturate, dăm ajutor la unele treburi, pe scurt, avem timp să facem tot ceea ce ne propunem, tot ceea ce ne place mai mult. Pionierii fotoreporteri au și ei, desigur, toate aceste bucurii, ba, încă și o alta în plus: aceea de a surprinde pe pelicula aparatelor de fotografiat ce li se pare mai frumos, mai interesant în jurul lor. În aceste imagini se recunosc adesea colegii, prietenii și chiar ei înșiși.

Manuela Nicolcea, pionieră la **Școala nr. 8** din **Călărași**, într-o excursie organizată cu colegii pe munte, a realizat o mulțime de fotografii, printre care se află și aceasta, intitulată „Mai e pînă în vîrful muntelui!...“ (foto 1).

Nedespărțiți, membrii echipajului „Prietenii naturii“ de la **Școala** din **Lemnia**, județul **Covasna**, se află, și în această vară, cu toții, împreună pe cărările patriei. Pasiunea lor pentru cercetarea naturii rămîne constantă (foto 2).

La **Casa pionierilor și șoimilor patriei** din **Odorhei**, județul **Harghita**, întrecerile de carting sînt așteptate, de fiecare dată, cu multă nerăbdare atît de către concurenți cît și de către numeroși spectatori (foto 3).

Gheorghița Mihai, membră a cercului foto de la **Casa pionierilor și șoimilor patriei** din **Tîrgoviște**, a fost prezentă, după cum se vede și din imagine, la un spectacol cu mult haz! (foto 4).

Fotografia de față a fost însoțită de o frumoasă carte de vizită completată de membrii cercului foto de la **Casa pionierilor și șoimilor patriei Sectorul 2** din **Capitală.** Ea reamintește o parte din succesele obținute de ansamblul de jocuri muzicale: premiul I la precedenta ediție a Festivalului Național „Cîntarea României“, cîntece imprimate pe disc „Electrecord“, apariții la Televiziune și în emisiuni de radio. Acum, în vacanță, formația este la fel de activă (foto 5).

Și o veste foarte bună primită din **Mediaș:** orchestra de muzică ușoară a **Casei pionierilor și șoimilor patriei** din localitate — cîștigătoare a trofeului „Ursulețul de aur“ la concursul interjudețean „Copilărie fericită în anii de lumină“, desfășurat în această primăvară la Baia Mare — a pus la punct un foarte frumos program pentru stagiunea artistică „Vacanța mare“. Aplauzele care le răsplătesc strădania sînt nu numai din județul lor, ci și din alte județe (foto 6).

Să descoperim împreună:

Județul Prahova - gazda Forumului Național al Pionierilor - 1988

Parcă însuși omul ar fi îngemănat aici munții semeți cu dealurile domoale și cîmpiile întinse, atît de armonios este meleagul prahovean ce se întinde, ca un uriaș amfiteatru, din pantele sudice ale Carpaților și pînă pe malurile Ialomiței. Un tărîm generos, un tărîm de baladă, unde splendoarea și măreția Bucegilor, pitorescul văii săpate de apele Prahovei sînt o adevărată încîntare și atunci cînd lanurile bogate dau în pîrg, și atunci cînd brazii înalți sînt împovărați de zăpadă. Întrecîndu-se cu măiestria naturii în a crea bogății și frumuseți, locuitorii acestor ținuturi au clădit și reclădit, au înălțat în anii de profunde prefaceri și realizări ai socialismului — și îndeosebi, în perioada de după cel de-al IX-lea Congres al partidului, în Epoca Nicolae Ceaușescu, orașe și localități moderne, cu o industrie puternică și o agricultură avansată. Asemenea întregii țări, județul Prahova cunoaște acum noi coordonate ale dezvoltării economico-sociale, înflorirea științei, culturii și învățămîntului

Coiful de aur și stindardul dacilor

Pămîntul prahovean a adunat în adîncurile sale nu numai prețiosul aur negru, dar a păstrat și comori inestimabile care vorbesc despre trecutul îndepărtat al locuitorilor săi. Așezări, cetăți, castre, depozite, tezaure, necropole — peste 1 000 de monumente arheologice, datînd din paleolitic și pînă în secolele XIV—XVI — au fost scoase la lumină, acestea atestînd aici îndelungata continuitate de viață și civilizație a poporului nostru. Vestitul coif de aur de la Coțofenești, ca și tezaurul de la Coada Malului sînt mărturii dintre cele mai edificatoare ale vieții de odinioară a strămoșilor noștri.

Și iată, nu de mult, încă un mesaj din timpuri străvechi a fost dat la iveală, la Budureasca (comuna Fîntînele), în cunoscutul complex geto-dacic, datînd din jurul anului 400 î.e.n. Un fragment de ceașcă de lut, un simplu fragment, dar cît de valoros! Pe acesta se distinge, desenat în pastă crudă, balaurul cu cap de lup și coadă penată — binecunoscutul stindard al dacilor. Istoria ne spune că și mai tîrziu — aici încrucișîndu-se cele mai importante drumuri care legau Muntenia cu Moldova și Transilvania — zona prahoveană s-a remarcat prin apariția așezărilor urbane, a căilor de comunicație. Și iată, aflăm că la Tîrgșor (atestat documentar în 1413), Vlad Țepeș dobîndește tronul Țării Românești; mai tîrziu, în 1517, localitatea se leagă de numele domnitorului Neagoe Basarab. O altă localitate, Gherghița, atestată documentar din 1431, este intrată în istorie. Aici, în 1596, Mihai Viteazul a atacat năprasnic oastea celor 30 000 de tătari ajunsă la Gherghița după multe prădăciuni. Purtînd pecetea unui oraș domnesc, dată de Mihai Viteazul în anul 1597, știut fiind că acesta era „locul său iubit", Ploieștiul a fost ales de către neînfricatul domnitor, în anul 1599, loc pentru a-și concentra majoritatea armatei sale pe care aici a trecut-o în revistă, primind jurămîntul comandanților, pentru ca apoi, tot de aici, să pornească spre Alba Iulia unde, în 1600, a înfăptuit prima Unire a Țărilor Române.

Leagăn de tradiții revoluționare

Trecînd peste ani, iată că în 1813 îl aflăm pe Tudor Vladimirescu, căpitan de panduri și pentru judetul Prahova.

Anii de zbucium, de lupte și izbînzi continuă cu 1848 (Nicolae Bălcescu a venit la Telega, unde i-a atras pe lucrători în sprijinul revoluției); apoi cu 1859, cînd locuitorii au fost entuziasmați de alegerea lui Alexandru Ioan Cuza, armatele Munteniei și Moldovei fiind unificate, în vara anului 1859, în tabăra de la Florești—Prahova; în 1870, la 8 august, s-a desfășurat, la Ploiești, sub conducerea lui Alexandru Candiano Popescu, cunoscuta mișcare republicană; în 1877, batalionul 2-Vînători Ploiești a contribuit substanțial la cucerirea redutei Grivița...

Bucureștiul iluminat... cu petrol din Valea Prahovei!

După cum se știe, Bucureștiul a fost primul oraș din lume iluminat cu petrol lampant. Încă din 1856—1857 în Ploiești, la bariera Rîfov, apare o rafinărie de petrol. În lume nu mai existau atunci decît două. Din petrolul obținut prin rafinare a fost asigurată și iluminarea Bucureștiului cu felinare. Dar și alte ramuri industriale încep să se dezvolte, astfel încît detașamentul muncitorimii își face prezența tot mai puternic, afirmîndu-se în acțiuni revoluționare ale proletariatului. Unul dintre primele centre de frunte ale mișcării muncitorești și socialiste din țara noastră este Ploieștiul. În 1871 funcționează aici un cerc socialist, iar în 1891 se constituie „Clubul socialist al muncitorilor".

Cel de-al II-lea Congres al Partidului Comunist Român s-a desfășurat, în semiilegalitate, tot la Ploiești. Atunci, în octombrie 1922, s-au ales pentru prima oară organele conducătoare ale P.C.R. și s-a adoptat primul statut al partidului. Au urmat ani grei de bătălii de clasă ale muncitorilor petroliști și ceferiști, culminînd cu cele din ianuarie-februarie 1933. În acei ani de puternică afirmare a spiritului revoluționar al clasei muncitoare, conducerea partidului comunist a trimis în Valea Prahovei cele mai competente cadre ale sale. Astfel, tovarășul Nicolae Ceaușescu a deținut, în 1936, funcția de secretar al Comitetului regional Prahova al U.T.C.

Tradițiile de luptă ale locuitorilor Prahovei pentru dreptate

Patria

Numele tău, țară,
Este numele muncii,
Este pace și primăvară.
Ca o coloană fără sfîrșit
Îți ridici rodnicia în tărie,
Patrie a ctitoriilor,
Românie!

Numele tău, patrie roditoare,
Luminează gîndul
Celor care făuresc oțel
Și grîu, și cărți.

Prin tot ce construim
În pace și-n bucurie
Noi te rostim din prezent
Spre viitor.
Harnică și roditoare
Românie!

Luiza Tomescu
clasa a VII-a, Ploiești

socială şi libertate naţională se afirmă cu putere în timpul revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă din august 1944. Din noaptea de 23 August a acelui an, începe să fie scrisă o nouă şi minunată filă de istorie prahoveană...

Plai românesc de bogăţii..

Puternica industrie a judeţului Prahova oferă astăzi economiei naţionale o gamă deosebit de largă de produse. Iată, de pildă, dacă ne referim numai la utilajele tehnologice pentru extracţia şi prelucrarea petrolului — 90 la sută din producţia pe ţară a acestora este realizată în Prahova! În reşedinţa de judeţ, 32 de întreprinderi sînt de importanţă republicană. Întreprinderea „1 Mai" este o renumită unitate constructoare de utilaje petroliere şi miniere de mare complexitate, de instalaţii solicitate în numeroase ţări ale lumii, premiate cu medalii de aur la tîrguri internaţionale, cu realizări unice în domeniu. Totodata aici se execută instalaţii şi importante echipamente pentru platformele de foraj marin.

Cea mai nouă ctitorie industrială a zonei este Întreprinderea de rulmenţi grei, care realizează produse esenţiale pentru întreaga industrie a ţării. Specialişti cu înaltă calificare, muncitori tineri, dar bine pregătiţi profesional, desfăşoară o activitate de înaltă complexitate. La Cîmpina, la Sinaia, la Băicoi, la Breaza, ca şi în alte localităţi, puternice detaşamente de muncitori produc utilaje de mecanică fină, materiale plastice şi răşini sintetice, anvelope, celuloză şi hîrtie, benzină, uleiuri minerale, ciment, stofe etc. Produsele realizate de oamenii muncii din judeţ sînt exportate azi în peste 70 de ţări de pe toate continentele.

...şi neasemuite frumuseţi

O călătorie pe Valea Prahovei, pornind dinspre modernul municipiu Ploieşti, oferă privirii neasemuite frumuseţi create atît de natură cît şi de mîna omului!

Drumul traversează peisajul de şes, urmîndu-l pe cel al colinelor, ajungînd în vecinătatea munţilor ale căror vîrfuri întrec două mii de metri. Siluetele sondelor care coboară uneori pînă la linia rîului, tubulatura argintie a rafinăriilor te întîmpină adesea. Lîngă Băicoi te aşteaptă — nevăzută! — paralela 45°. Urmează Cîmpina, cel de-al doilea oraş ca mărime al judeţului, atestat documentar din anul 1503. Pitoreasca aşezare este într-un permanent proces de înnoire, numeroasele blocuri de locuit, bulevardele largi îi dau aspectul unei moderne staţiuni montane. Casa de cultură a ştiinţei şi tehnicii pentru tineret a fost inaugurată în anul 1983. Impresionant prin arhitectură, modernul edificiu este dotat cu numeroase săli echipate cu aparatură tehnică, cu o elegantă sală de spectacole, cu o alta de sport, cu spaţii de cazare, ştrand, terenuri sportive, sală de jocuri etc.

În Cîmpina, păstrată cu grijă şi devenită muzeu, se află casa în care s-a născut şi a creat celebrele sale picturi Nicolae Grigorescu.

Părăsind ultimele clădiri ale Cîmpinei, drumul se răsuceşte într-o lungă serpentină ajungînd în pitoreasca localitate Breaza, cu dealuri şi coline acoperite cu livezi şi păduri de foioase. Apoi, de la Comarnic, şoseaua urcă pieptiş, trecînd prin Posada şi ajungînd în zona pădurilor de brad, cu aerul bogat ozonat. Este Sinaia, denumită şi „Perla Carpaţilor". Staţiune modernizată, cu o unitate industrială de importanţă republicană, Întreprinderea de mecanică fină, oraşul este asaltat, în toate anotimpurile, de iubitori ai naturii, ai ascensiunilor montane, ai sporturilor de iarnă. Cabanele, pîrtiile de schi, telecabinele le stau la dispoziţie. De la cota 1 500 sau de la 2 000, de la Vîrful cu Dor sau de la Babele, de la Furnica sau de la Piatra Arsă, de altfel de pretutindeni, priveliştile sînt unice în frumuseţe.

Dacă părăseşti Sinaia, drumul continuă pe aceeaşi minunată Vale a rîului Prahova, spre Poiana Ţapului ajungînd la Buşteni, loc de pornire în excursii de neuitat în platoul Bucegilor. Aici pădurile seculare alimentează cu materie primă renumita Fabrică de hîrtie.

Şi drumul continuă spre Predeal. Începe o altă călătorie. De data aceasta, pe Valea Timişului...

*

În această vară, iată că frumoasa aşezare submontană — Cîmpina — este gazdă a Forumului Naţional al Pionierilor, 1988. Purtătorii cravatei roşii cu tricolor de aici, ca de altfel din întreg judeţul Prahova, şi-au făcut un titlu de onoare în a-i întîmpina pe oaspeţii din întreaga ţară cu bucuria şi mîndria celor mai bune rezultate la învăţătură, în întreaga lor activitate. Acum, toate cele 8 unităţi pionereşti din Cîmpina, ca şi altele din Ploieşti, din Poiana Cîmpina, de pe Valea Doftanei, din Sinaia, sînt pregătite şi îşi întîmpină oaspeţii, pionierii participanţi la Forumul Naţional. Întîlnirile cu oamenii muncii prahoveni, vizitele în puternice unităţi economice, excursiile în cele mai pitoreşti locuri de pe Valea Prahovei se vor afla, după cum ne-au asigurat gazdele, „la înălţime"!

ELENA MĂNESCU

AMENAJAREA HIDROENERGETICĂ RÎUL MARE Retezat

Orice legendă, pentru a exista, are nevoie de acel sîmbure de adevăr care se transmite prin timp și fiecare generație nu face decît să-i îmbogățească înțelesurile și, astfel, să-i mențină „datele“ în atenția cuprinzătoare, pilduitoare. Aici nu va fi vorba de legenda unui personaj, ci de aceea a unui rîu. Dar știm că, uneori, și rîurile pot deveni „personaje“, așa cum s-a întîmplat cu Oltul în cartea inegalabilă pe care i-a dedicat-o Geo Bogza. „Personajul“ nostru se numește Rîul Mare. Datele geografice ni-l înfățișează drept unul dintre importanții afluenți ai Mureșului, în sectorul montan (din județul Hunedoara) avînd o pantă medie de 30 m/km și o mare scurgere (65,8 km), ceea ce a îndemnat la reconsiderarea legendei lui, însă într-un sens constructiv, acela de valorificare eficientă, complexă, a întregului său potențial. De aici, de la această idee, și pînă în momentul în care calculele de pe planșetă începeau să prindă contur, se pare, n-a fost decît un pas. Spunem „se pare“ pentru că Rîul Mare începea să-și arate adevăratul său chip, acela la care nu se gîndiseră constructorii pînă acum. „Orgoliul“ său (de aceea i se și spune Rîul Mare, nu-i așa?) și-l arăta din plin, în special după topirile timpurii ale zăpezilor ori după ploile abundente cînd, unindu-se la Gura Apei cu Lăpușnicul Mare și Rîul Șes, cobora năvalnic, necruțător, provocînd rostogoliri uriașe, cărînd tot ce întîlnea în cale...

Deci amenajarea sa hidroenergetică n-a fost deloc lesne de înfăptuit, mai cu seamă în sectorul 1, cel denumit Rîul Mare-Retezat. (Vom vorbi ceva mai încolo despre lucrările complexe care se desfășoară, și la ora cînd apar aceste rînduri, adică despre amenajarea hidroenergetică a Rîului Mare în aval, cea din sectorul 2, de la Clopotiva-Hațeg.)

Să-ncercăm o foarte succintă cronică a evenimentelor de șantier din sectorul I, respectiv cel de la Rîul Mare-Retezat.

- 1975: În Munții Retezat, pe Rîul Mare, se bate primul țăruș la șantierul hidrocentralei de 335 MW, a doua ca mărime după Lotru, în ceea ce privește puterea instalată de pe rîurile interioare ale țării.

- 1976: Inceperea lucrărilor de construcție la galeria de deviere, pe unde urmează să-și strămute cursul Rîul Mare.

- 1978: 18 martie — au început lucrările de deviere a apelor.

- 1979: Începe depunerea anrocamentelor la temelia barajului.

- 1982: 27 martie — a avut loc străpungerea galeriei de fugă de la centrala subterană, în lungime de 776 m.

- **2 septembrie 1982: Momentul cel mai important: șantierul hidroenergetic de la Rîul Mare-Retezat este vizitat de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului.**
- 1 octombrie 1982: Este străpuns primul tronson de pe aducțiunea principală.
- 27 decembrie 1984: Are loc ultima străpungere a fîșiei de rocă pe tronsonul Netiș-Valea Mare, de pe aducțiunea principală.
- Iulie 1985: La aducțiunea principală se consemnează o maximă concentrare de forțe și mijloace tehnice pe tronsonul Netiș, pentru executarea lucrărilor de injecții și betonare, pe o porțiune de 4,5 km. Finalizarea acestora va decide momentul racordării la sistemul energetic național al centralei hidroelectrice Rîul Mare-Retezat.

Omul din fața mea, actualul șef al biroului producție din cadrul Antreprizei de construcții hidroenergetice Rîul Mare, inginerul Mihai Neferu, mă ascultă calm, cu o bucurie ușor sesizabilă pe chipul său prietenos. Sîntem în colonia de la Brazi și de cîteva zile plouă năvalnic, cu „dezlănțuiri“ care ne amintesc de furtunile descrise odinioară de Calistrat Hogaș, din munții de nord ai Moldovei.

— Tovarășe inginer, ați fost șeful lotului baraj, al marelui baraj de la Gura Apei. Ce particularități are acesta, comparativ cu altele — și ele fascinante prin complexitatea construcției lor — din țară?

— Să precizăm că este cea mai mare lucrare din țară și printre primele din lume în ceea ce privește complexitatea construcției. Barajul are la bază 574 m și va avea înălțimea de 170 m (n.n. — la ora documentării noastre se executaseră mai bine de 100 m). Același gen de baraj, adică din anrocamente, este cel de la Lotru, iar acum, în construcție, și cel de la Bistra-Poiana Mărului. Particularitățile lui? Trebuie menționat faptul că, dacă versantul drept prezenta garanții tehnice admise de calcule, în schimb cel stîng a „suferit“ o tratare specială, adică fiecare metru a trebuit să fie studiat și tratat după cea mai riguroasă tehnologie în materie. Toate materialele care intră în componența barajului propriu-

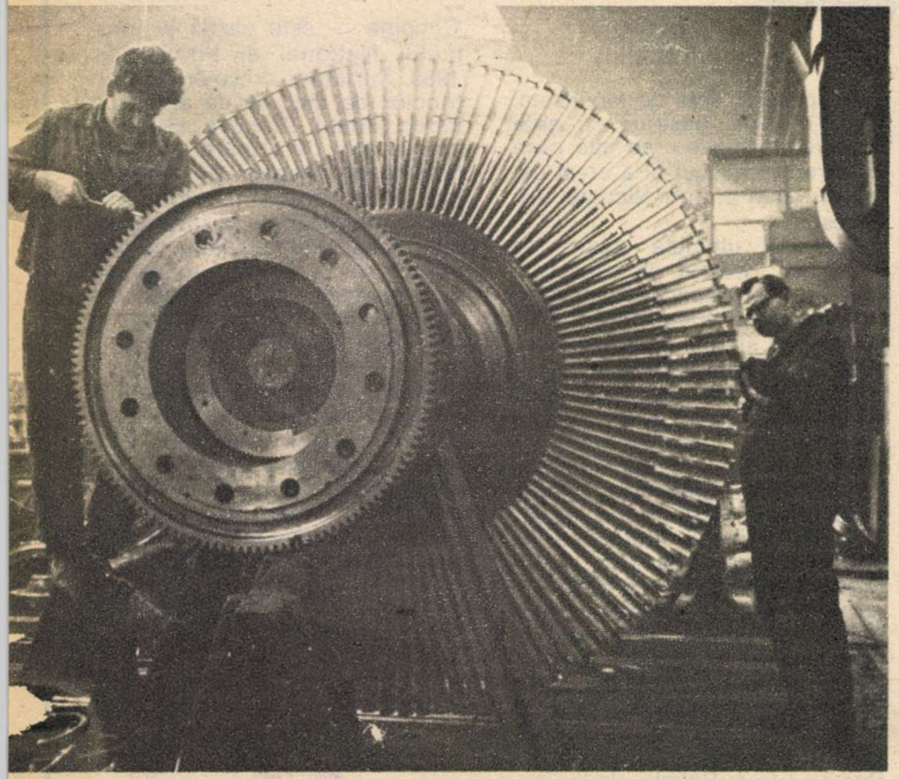

TURBINELE DE LA REȘIȚA, ÎN SALBA DE HIDROCENTRALE ALE ȚĂRII

Energie, tot mai multă energie! La această cerință a economiei naționale, constructorii de turbine hidraulice de la Reșița, de unde vă prezentăm imaginea alăturată, răspund mereu prezent. De la primele hidroagregate pentru salba de hidrocentrale de pe Bistrița, pînă la cele pentru marea centrală hidroelectrică de la Rîul Mare-Retezat, muncitorii și inginerii Reșiței au perseverat într-un rodnic efort de pricepere și competență. Proiectate și fabricate în orașul de pe malul Bîrzavei, turbinele purtînd marca Întreprinderii de construcții de mașini din Reșița sînt prezente astăzi peste tot unde cutezanța și hărnicia miilor de constructori au făcut din rîurile patriei izvoare de lumină pe Argeș și Olt, de-a lungul Someșului sau al Siretului, la Porțile de Fier I și II, urmînd ca în viitor alte și alte hidrocentrale să sporească zestrea energetică a țării.

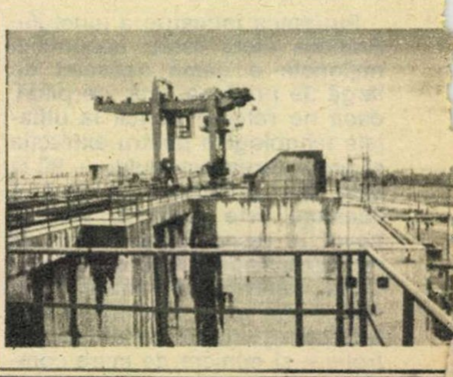

CTITORII ALE EPOCII NICOLAE CEAUŞESCU

zis se găsesc şi sînt aduse din zonă, ceea ce conferă o considerabilă eficienţă economică a lucrării. Aproape 90 la sută din lucrări se execută mecanizat, cu utilaje speciale.

Ne-am referit pînă acum la barajul principal, aflat încă în construcţie. Sigur, el este „cheia" problemei sau, altfel spus, una dintre ele. Pentru ca lacul de acumulare de la Gura Apei să strîngă un volum de 210 milioane mc de apă, constructorii nu se puteau bizui numai şi numai pe puterea Rîului Mare. Ei au gîndit şi au construit o aducţiune secundară, începînd de pe versantul nordic al masivului Retezat — o galerie care adună apele —, lungă de 38 km! A fost o muncă eroică — şi folosim cuvîntul în accepţia sa cea mai firească —, o luptă cu neprevăzutul care deschidea „capcane" în interiorul muntelui. Mineri, mecanici, betonişti, dulgheri, electricieni, formaţi aici ori veniţi de pe alte şantiere ale ţării, au desfăşurat o muncă uriaşă, titanică pentru realizarea acestui necesar şi important obiectiv hidroenergetic. Cei mai mulţi au venit cu familiile, s-au instalat în colonii, practic şi-au trăit viaţa, adica partea lor de istorie, cu o dăruire şi tărie morală demne de virtuţile constructive ale poporului nostru. Îl înţelegem pe inginerul Mihai Neferu de ce îi vine greu, foarte greu să se oprească la vreun nume. În mod normal, spune el, ar trebui numiţi toţi, toţi constructorii importantei lucrari, care-şi văd în continuare de treabă, cei mai mulţi dintre ei „mutîndu-se" de multă vreme pe şantierele amenajării hidroenergetice a Rîului Mare în aval, adică cele din sectorul 2, de la Clopotiva-Haţeg.

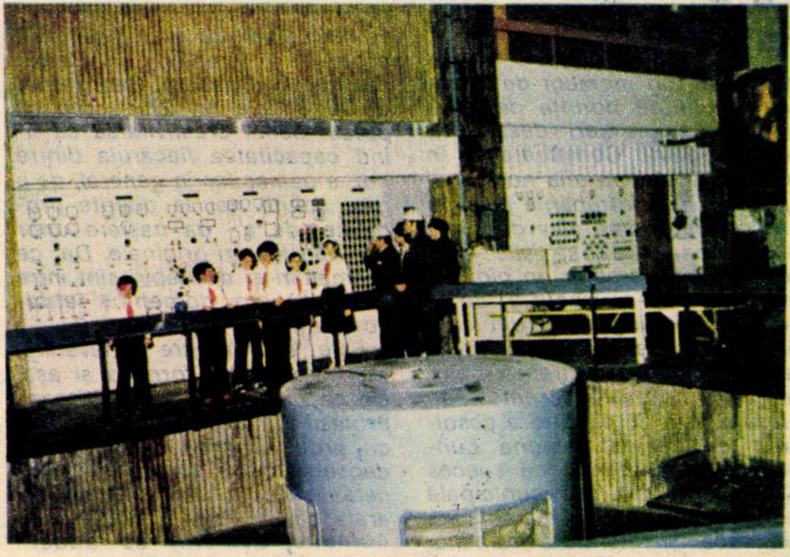

Amenajarea hidroenergetică a Rîului Mare în aval înseamnă şiragul de nouă hidrocentrale. Este momentul să spunem că una dintre caracteristicile fascinante ale acestei atît de complexe lucrări a constituit-o preluarea, de către beneficiari, respectiv de Întreprinderea Electrocentrale Haţeg, a obiectivului „din mers". Specialiştii noştri — ne spune directorul adjunct al întreprinderii, Remus Purece — au muncit alături de cei ai constructorului, tocmai în ideea ca întreaga lucrare să producă cît mai repede energia atît de necesară economiei naţionale. Centrala Retezat, cu o putere instalată de 335 MW, a început să producă încă din 1986. Tot în sectorul 1, Centrala Clopotiva are o putere instalată de 14 MW. Cît priveşte sectorul 2, sînt în funcţiune hidrocentralele de la Ostrovul Mic, Ostrovul Mare şi Paclişa. Se află în probe tehnologice hidrocentralele de la Cîrneşti 1 şi Toteşti 1. În faza de finalizare-montaj este hidrocentrala de la Cîrneşti II. Pînă la sfîrşitul acestui an vor fi date în folosinţă cele de la Toteşti II şi Haţeg, urmînd ca aceea de la Orlea să fie pusă în funcţiune în cursul anului viitor.

Parafrazînd ideea constructorilor, putem spune şi noi că Rîul Mare a devenit într-adevăr „mare" de cînd a început să producă energie electrică. Finalizarea lucrărilor acestui impresionant colos hidroenergetic — cum spuneam al doilea ca putere instalată după Lotru, de pe rîurile noastre interioare — înseamnă energie electrică racordată la sistemul energetic naţional. Pe de altă parte însă, constructorii au schimbat radical fizionomia locurilor pe unde au trecut. Vechiul drum forestier, pradă cîndva furiei vijelioase a Rîului Mare, ne conduce astăzi spre inima Retezatului pe o bandă şerpuitoare de asfalt, arătînd frumuseţea acestor locuri la adevărata lor splendoare. Barajele şi lacurile de acumulare vor fi, la rîndul lor, puncte de atracţie pentru drumeţii. Dar mai presus de toate, noua legendă a Rîului Mare, graţie harnicilor şi minunaţilor constructori, străluceşte cu putere, cu o prospeţime şi forţă inegalabile.

VIOREL SÂMPETREAN
Foto: MIHAI NIEDL

Ape fragede

Ape fragede
Izvorăsc în munţi,
Acolo căprioarele
Se-nclină seninului.
Cutreier cîntînd
Ţara de la un capăt la altul.

La noi oamenii ştiu
Să ivească
Salbe de luceferi
Din rîuri.

Daniela Apopi
Şcoala nr. 29, Bacău

O ÎNSUȘIRE A FIECĂRUIA DINTRE NOI:

Creativitatea

Săptămînă de săptămînă, paginile revistei ilustrează nenumărate fapte și preocupări ce pun în evidență o resursă mereu vie a cutezanței pionierești: creativitatea. O însușire demonstrată de succesele voastre la învățătură, în cercurile tehnico-aplicative și artistice, de căutările fiecăruia pentru a găsi o soluție nouă, originală la întrebările pe care vi le pun tovarășii profesori sau la problemele din manualele școlare.

Dar ce este creativitatea? Cum se manifestă ea? Care sînt factorii care o stimulează? Sînt cîteva întrebări ce au alcătuit tema unei dezbateri organizată de redacție la care, alături de lector universitar doctor Paula Constantinescu de la Universitatea București, au participat zeci de elevi ai unor școli din Capitală.

Cum aflăm că sintem creativi?

Simona Lunceanu va păși în această toamnă în clasa a V-a. Este pentru ea, ca și pentru toți colegii ei, un moment de bucurie, însoțit de dorința de a se afirma ca pionieri destoinici, bine pregătiți. Conștientă că în noul an școlar va afla noi și noi răspunsuri la întrebările pe care și le pune fiecare elev de vîrsta ei, Simona vrea să știe cum poate deveni creator un pionier. Întrebarea și-a însoțit-o de o scurtă fișă biografică, din care am aflat că ea și deține cîteva rezultate ce demonstrează manifestarea spiritului creator. În clasa a IV-a D, pe care a absolvit-o de curînd, Simona Lunceanu a reprezentat cu succes Școala nr. 46 la faza municipală a concursurilor de matematică și limba și literatura română. Numele ei a fost înscris și printre „olimpicii" de la informatică, în întrecerea dintre școli și case ale pionierilor și șoimilor patriei.

Asemănări și deosebiri

– Din cele ce s-a spus pînă acum – a intervenit în cadrul dezbaterii Elisabeta Georgescu, de la Școala nr. 27 – cred că putem defini creativitatea ca fiind capacitatea fiecăruia dintre noi, a oamenilor în general, de a găsi soluții noi la diferite probleme, de a da naștere unor idei sau lucrări originale. Dar ce asemănări și deosebiri sînt între creatorii din domeniul tehnico-științific și cel artistic?

Este o întrebare binevenită, care s-ar putea formula și așa: De ce unii oameni îmbrățișează profesii cu profil tehnic, iar alții cu profil artistic? Ce calități îi deosebesc sau îi apropie? Cercetările făcute în acest domeniu arată că, pe lîngă unele însușiri comune, oamenii se deosebesc între ei prin anumite trăsături, caracteristice încă din copilărie și care se accentuează în procesul muncii, al exercitării unei profesii. Așa, de pildă, pentru a-și îndeplini în bune condiții activitatea, aviatorului i se cer o atenție deosebită, rapiditate în efectuarea unor manevre, capacitate mare de concentrare în anumite momente. Constructorului, cel care trebuie să „citească" și să dea viață proiectelor realizate de arhitecți, i se cere imaginație spațială, adică acea capacitate care îi dă posibilitatea să-și reprezinte în mintea sa, să-și imagineze așezarea obiectelor în spațiu, așa cum vor arăta ele la sfîrșitul lucrării.

Cheia succesului: invățarea permanentă

Sînt de ajuns aceste însușiri pentru ca spiritul de creație să se manifeste neîntrerupt? – iată întrebarea pe care fiecare încerca să o adreseze în cadrul discuției. Pentru a răspunde, să răscolim puțin memoria. A, da... Iată, Valerian, colegul nostru, este considerat un elev cu aptitudini la matematică. Încă din clasa a III-a el reușea să găsească soluții ingenioase la problemele mai dificile. Și acum la „testele" de perspicacitate el uimește adesea prin ușurința cu care găsește „cheia" de rezolvare. Dar Valerian este foarte puțin preocupat de această disciplină: este neatent în clasă, exercițiile pentru acasă le neglijează pentru că sînt „ușoare" pentru el. Așa se face că în decursul anilor au apărut multe „goluri" în bagajul său de cunoștințe, așa încît acum probleme dintre cele mai simple îi dau multă „bătaie de cap".

– Concluzia – a fost de părere Bogdan Bocșan, de la Școala nr. 27 – este că pentru a ne afirma capacitatea creatoare trebuie să învățăm zi de zi, să nu lăsăm de azi pe mîine însușirea temeinică a lecțiilor.

Întocmai ce spune Bogdan. Indiferent de profesia aleasă și prin care ne manifestăm ca oameni, creatori, fiecare va trebui să dea dovadă de pasiune, de perseverență, de răbdare.

– Să ne aducem aminte – remarca în acel moment al discuției Cristina Nicola, de la Școala nr. 26 – ce spunea marele inventator Thomas Edison: Invenția (creația originală, de valoare mondială) este 99 la sută transpirație și 1 la sută inspirație.

Așa este, întotdeauna marii creatori, din toate domeniile, au fost foarte muncitori. Pasiunea pentru profesie, pentru muncă dă tuturor oamenilor energia necesară obținerii succesului. Dragostea pentru muncă este „motorul" care antrenează aptitudinile de care dispunem și, în același timp, forța care, la orice vîrstă, asigură noi resurse capacității de creație.

CONSTANTIN RĂDUȚ

TRANSMIT SUBREDACȚIILE PIONIEREȘTI

Bucuria împlinirilor

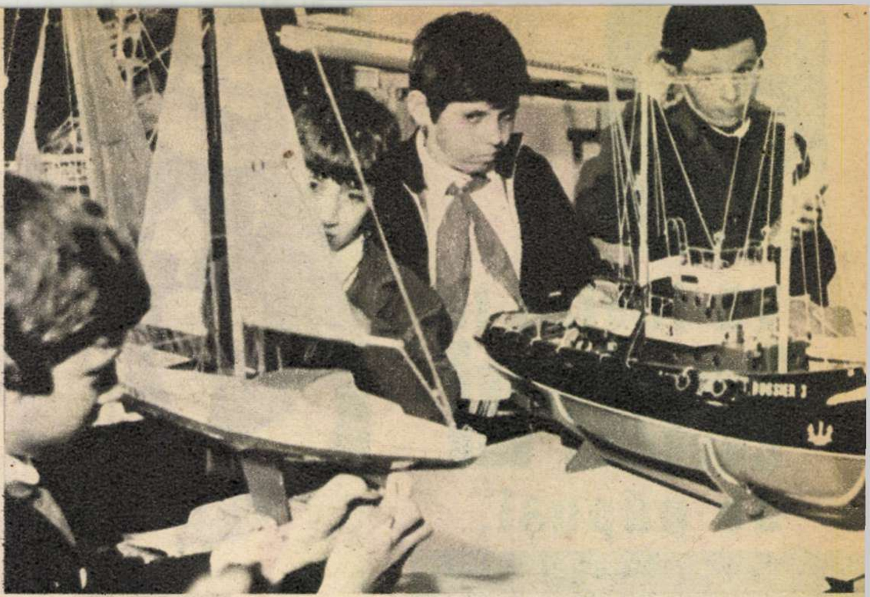

Împreună cu colegii mei ne-am stabilit ca loc de investigare un cerc tehnico-aplicativ despre care știam că a obținut premiul întîi la concursul „Start spre viitor". Eram entuziasmați și noi de rezultatul colegilor. Ne pregătisem felicitările, formulam în gînd întrebările cu care-i vom „asalta". Dar n-am mai ajuns pînă la victorioșii de la „electronică" și ne-am oprit pentru cîteva clipe — credeam — la colegii noștri de la cercul de telegrafie. Și... ne-am entuziasmat. Totul a început de la ușă. N-aveam „iarba fiarelor", pentru a o deschide; nu era nici însuflețită, pentru a ne simpatiza. Și totuși s-a deschis singură cînd am ajuns în fața ei. S-a deschis, pur și simplu. Pionierii telegrafiști s-au amuzat de uimirea și încîntarea noastră, explicîndu-ne că ușa nu e dotată decît cu o celulă fotoelectrică. Așa că...

Facem o încercare de a prelua noi inițiativa și-l întrebăm pe pionierul Laurențiu Bragadireanu ce l-a determinat să se înscrie la „telegrafie", cînd Palatul nostru mai are încă atîtea cercuri interesante. Răspunsul l-am consemnat cu exactitate: „Pasiunea mea pentru miracolul care, din linii și puncte, transmite gînduri, mesaje, m-a determinat să mă înscriu la cerc". „Miracolul" care, folosind doar liniile și punctele alfabetului Morse, transmite gînduri omenești, a izbutit să ne rețină și pe noi aproape o oră.

Pioniera Lidia Miroiu ne prezintă apoi două aparate, un emițător și un receptor, pentru transmiterea semnalelor Morse. „Pe măsură ce ne vom îmbogăți cunoștințele, vom încerca să le perfecționăm", ne-a spus Lidia. Roxana Călina a ținut să „rotunjească" imaginea posibilităților puse la dispoziția cercului: „Trebuie să primim, în curînd, două computere ce pot fi programate special, astfel încît să poată transmite și recepționa semnale și cei care nu cunosc alfabetul Morse".

Pionierii Sebastian Drăgulin, Roxana Dumitrescu, Mihaela Iordache, Iuliana Tudose ne-au prezentat și alte noutăți tehnice de ultimă oră: un manipulator electronic pentru învățarea alfabetului Morse, un ceas electronic, emițătoare, o stație de amplificare.

Radu Blejan
Subredacția „Cutezătorii", Palatul pionierilor și șoimilor patriei, București

O zi obișnuită din timpul anului școlar. E dimineață. Din toate zonele orașului, grupuri preocupate de pionieri se îndreaptă spre Casa pionierilor și șoimilor patriei. Discută însuflețiți despre ceea ce îi pasionează. Ochii le zîmbesc, fețele le sînt îmbujorate. Li se citește în priviri, în frămîntarea palmelor, dorința de creație: de a construi un aparat multifuncțional, un navomodel extraordinar, de a-și încerca noul lor aeromodel, a realiza cea mai reușită fotografie sau cel mai izbutit vers sau desen care să exprime cît mai corespunzător bucuria de a fi pionier.

Am vizitat apoi cîteva ateliere și cercuri: navomodele, mecanică fină, chimie, automodele, radiocomunicații. I-am surprins pe pionierii creatori în acea permanentă căutare a noului și am descoperit o lume a lor, unică, în care se mișcau cu siguranță printre aparate, machete, în care sesizau valoarea și o receptau.

Ne-au împărtășit cu mîndrie din procesul de creație al noilor realizări pentru expoziția „Start spre viitor" din acest an. Iată cîteva dintre ele: macheta șalupei cu motor și un navomodel, prototip de viteză, confecționat de membrii cercului de navomodele; o autocisternă Roman Diesel, realizată de pionierul Adrian Hancu, membru al cercului de automodele; mașina de cusut „Turist", creația membrilor atelierului de mecanică fină; un uscător de film, confecționat de membrii cineclubului în colaborare cu cei de la mecanică fină.

Colegii noștri lucrează acum în ateliere și laboratoare, mîine însă vor putea duce mai departe ștafeta muncii deprinsă la această vîrstă minunată a pionieriei.

Claudia Ilea și
Constantina Viga
Subredacția „Cutezătorii", Tîrgu-Mureș

AVEȚI ÎNSUȘIRI CREATIVE? BINEÎNȚELES - DAR VERIFICAȚI-LE!

Dintre numeroasele posibilități de verificare a unor însușiri creative vă prezentăm cîteva dintre cele mai simple:

- Priviți desenul din mijloc. Care dintre voi va găsi mai repede toate cifrele, în ordine, de la 1 la 90? Acest joc este folosit pentru a evidenția cît de dezvoltate sînt atenția și spiritul vostru de observație.
- Pentru a vă cunoaște „nivelul" memoriei vizuale, iată două jocuri. În stînga, sus, trebuie să rețineți cît puteți de repede figurile desenate. Apoi vi se cere ca, în cel de jos să recunoașteți figurile din primul desen.

Examinați cu minuțiozitate desenul din dreapta sus. Spuneți apoi, din memorie, ce lipsește și ce este în plus în desenul din dreapta jos.

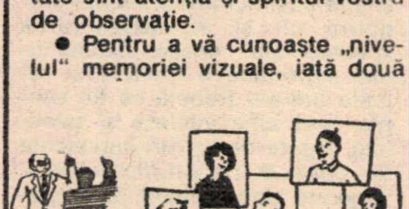

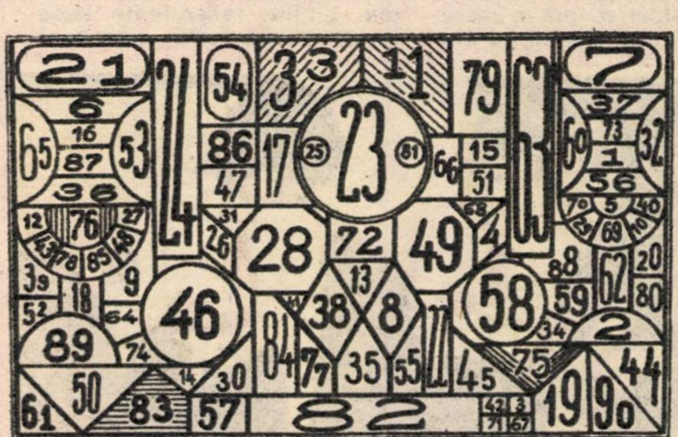

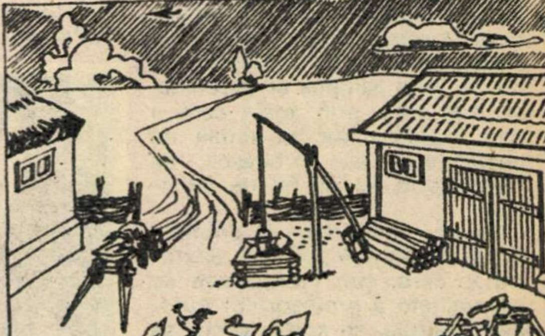

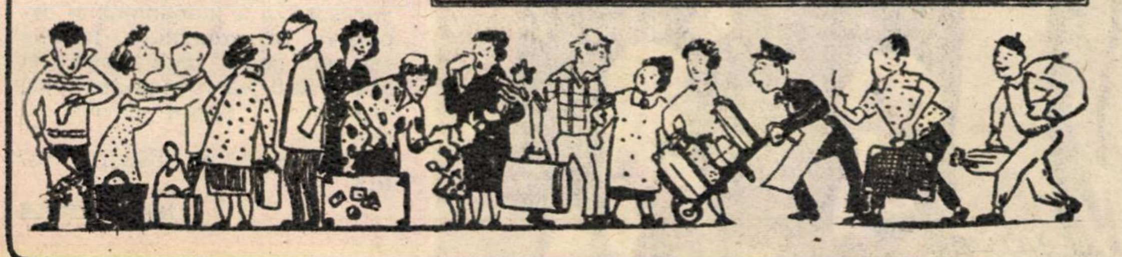

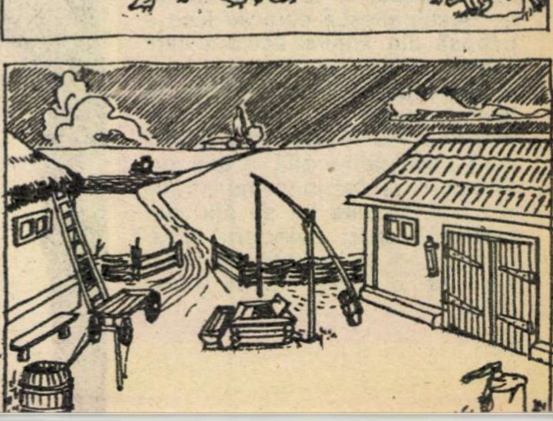

Vă invită la teatrul de păpuși,

dar nu ca spectatori, ci ca realizatori!

Totul s-a petrecut într-un mod de neuitat. „Haideți la teatru...! Haideți la teatru...!" strigau cu voioșie șoimii patriei de la Grădinița Întreprinderii „Metalurgica" din Capitală. Întîlnirea, petrecută la ei acasă, i-a emoționat deopotrivă nu numai pe cei mici, ci și pe prietenii lor mai mari — destoinici la învățătură și în mînuirea păpușilor —, pionierii **Iuliana Dincă, Lucia Nae, Laura Piper, Mari Stan** și **Petrică Oprea,** membri ai cercului de teatru de păpuși de la Casa pionierilor și șoimilor patriei, Sectorul 2, București.

Micii spectatori, cu ochi iscoditori, luminați de o bucurie fără seamăn, le-au stat în preajmă — urmărind cu atenție montarea paravanului și pregătirea păpușilor —, ba chiar au atins, cu sfială, păpușile îndrăgite de la prima vedere, i-au asaltat pe mînuitorii acestora cu o mulțime de întrebări.

CUM SA CONSTRUIM O PĂPUȘĂ...

...care intotdeauna, indiferent de rolul în care este distribuită, să aibă succes? Este posibil așa ceva? Firește că da! Pentru că o astfel de păpușă „trăiește" nu numai prin simpla ei prezență, ci, mai ales, prin aceia care îi dau „viață", o fac să umble, să gesticuleze, să vorbească, să treacă prin fel de fel de întîmplări.

Să ne reîntoarcem la prietenii noștri de la C.P.Ș.P. din Sectorul 2, care, sub îndrumarea de specialitate a profesorului **Aurelian Manoliu,** se arată dornici să ne destăinuiască cum se face o păpușă din familia acelora care sînt animate cu ajutorul unor baghete de sîrmă, cu mînere de lemn, vopsite în culori închise pentru a nu fi observate atunci cînd păpușile se află în acțiune. Pionierii ne fac o demonstrație practică: mîinile lor se află sub nivelul scenei, deasupra acesteia ieșind numai păpușa; folosesc fie o mînă, fie pe amîndouă.

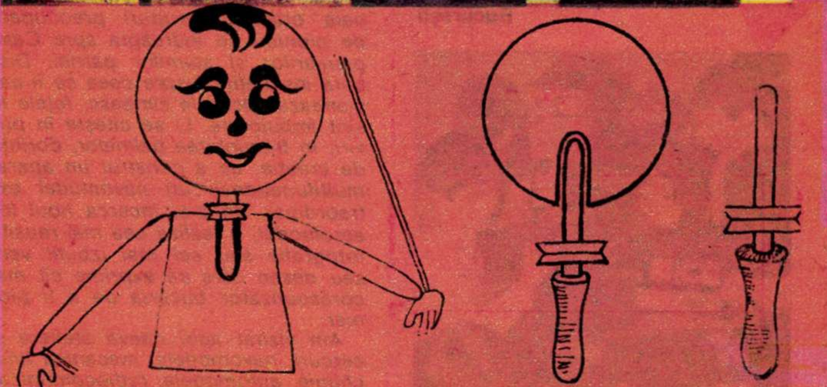

Urmărind cu atenție desenele, după care lucrează și prietenii noștri, vom putea realiza noi înșine păpuși pline de farmec. Capul este alcătuit din bucăți de polistiren lipite cu aracet, tăiate cu o pînză de bomfaier și finisate cu o pilă pentru a se da forma dorită: rotundă, ovală), în partea inferioară operîndu-se un orificiu în care intră gîtul păpușii. Corpul este făcut dintr-un fel de mosor de lemn și o rotiță întocmai ca la scripete, care se introduce pe gîtul păpușii, pe șănțulețul acesteia se prind îmbrăcămintea, foarte simplă, și brațele confecționate dintr-o singură bucată, de ele fixîndu-se apoi baghetele .

O păpușă reușită nu reproduce realitatea, dar ea va avea ceva din toate fetele, băieții sau din vietățile pe care le reprezintă. Păpușile pot să nu aibă nas, urechi, acestea fiind doar schițate, în compensație vor avea însă un păr frumos și bogat, ochi mari și chiar... surîs etc. Sprîncenele și gura sînt făcute din linii simple care trebuie însă să accentueze expresivitatea. Liniile ascendente sugerează veselia, cele coborîtoare supărarea, tristețea. Culoarea se așază pe fața păpușilor ținînd seama de caracterul personajului; se folosesc culori vii, dar nu stridente.

Cînd vă apucați de lucru, să aveți la îndemînă: pensule, o pilă, o pînză de bomfaier, hîrtie abrazivă, aracet, tempera, care se diluează cu apă (într-un pahar se pun 3 părți de apă și una de aracet — pentru a nu se șterge culoarea!), polistiren, resturi textile (pînză de tercot, maiouri uzate), resturi de melană, mătase pentru păr și mustăți, baghete din sîrmă mai rigidă sau tije de la umbrelele uzate, mînere de lemn pentru acestea, supracoperte de vinilin albastre și roșii pentru ochi și gură etc.

CEL MAI SIMPLU PARAVAN!

Daca spectacolul nu se desfășoara pe o scenă special amenajată, un ingenios paravan poate oricare dintre voi să improvizeze pe loc, într-o încăpere sau chiar în aer liber. În tocul unei uși, de exemplu, se fixeaza o scîndură, de care se prinde, cu pioneze, o draperie; între două scări de zugrav, două sau mai multe paravane de expoziție, prevăzute cu picioare; între doi pomi legați o sfoară de care prindeți o draperie.

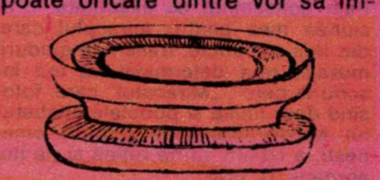

ESTE BINE SĂ ȘTIȚI!

Mînuirea păpușilor nu este ușoară; ea cere din partea voastră muncă, antrenament, perseverență, ingeniozitate, sensibilitate ● Într-un spectacol cu păpuși, spiritul de echipă este un lucru esențial. Întrajutorarea își spune cuvîntul atît în timpul pregătirii cît și în desfășurarea spectacolului, fiecare detaliu fiind important ● Textele și temele literare trebuie să fie simple, însă bine înțelese și asimilate, legate de lucruri cunoscute de copii ● Decorurile folosite, sugerînd doar spațiul de desfășurare a piesei, vor fi simple, pentru a nu îngreuna mișcarea păpușilor și a nu le pune în umbră ● Recuzita, redusă la strictul necesar, va fi funcțională și expresivă. De exemplu, o farfurie sau un pahar care „intră" în scenă va fi mare, exagerat; orice element, în scenă, devine un personaj.

Așteptăm să ne invitați la teatru!

MARIA MITREA

COPII

PE SCENA OPEREI ROMÂNE

Pionierilor le place să cînte. Dar și în cînt există trepte ale cunoașterii și afirmării, există, în afara notelor muzicale, și notele calității. Una este să cînți în corul clasei tale și alta să cînți... pe scena Operei Române!

Voci de primăvară

Ne aflăm într-un loc puțin obișnuit: Studioul de operă pentru copii și tineret. Funcționînd în cadrul Operei Române, el prezentînd spectacole muzical-dramatice destinate copiilor și interpretate de copii, formulă scenică inedită, cît se poate de atractivă pentru cei tineri și de importanță pentru educația lor muzicală. Protagoniști pe scena Studioului sînt colegii voștri, fete și băieți, care alcătuiesc cunoscuta formație corală bucureșteană „Voces Primavera".

Duminică dimineață. Holurile spațioase și elegante ale Operei Române sînt animate de larma veselă a copiilor veniți să vadă spectacolul „Micul coșar". Încă puțin și în sală se va așterne liniștea, luminile rampei se vor aprinde, scena se va însufleți.

Dar înainte de începerea spectacolului, reporterul și prietenii care-l întovărășesc încearcă să-i cunoască pe minunații copii care alcătuiesc corul „Voces Primavera", condus de talentatul dirijor, creatorul formației, tovarășul Claudiu Negulescu.

...Intrăm în sala de repetiție. Se fac exerciții obișnuite înaintea începerii spectacolului. A cîta oară se joacă „Micul coșar"? Nu se mai știe. Tot astfel stau lucrurile cu „Inimă de copil" sau „Crăiasa zăpezilor".

— Ce valoare acordați Studioului de operă pentru copii și tineret, genului de spectacol pe care îl practică și care, observ, face săli pline? îl întrebăm pe maestrul Claudiu Negulescu.

— Existența acestui studio a dus la crearea unor lucrări muzicale de înaltă ținută artistică, destinate anume copiilor, potrivite capacității lor de interpretare, autorii fiind prestigioși compozitori. Operelor de la început, „Micul coșar" de Benjamin Britten și „Inimă de copil" de Carmen Petra-Basacopol, li s-au adăugat „Povestea micului Pan" de Laurențiu Profeta, „Pinocchio" de Corneliu Cezar, „Cosette" de Theodor Bratu. Ceea ce mi se pare deosebit de important este faptul că lucrările sînt de o aleasă ținută.

— Și „Voces Primavera"?

— Așa cum se vede din spectacole, s-a dovedit capabil de a face față cerințelor impuse de Opera Română.

Povestirea nu s-a încheiat

Sîntem din nou în sală, gata să urmărim, în continuare, aventurile „Micului coșar".

...Ne aflam în Anglia veacului trecut. Hornurile caselor erau pe atunci curățate cu ajutorul unor copii, care erau lansați în interiorul coșurilor spre a răzui zgura de pe pereți și care ieșeau apoi prin gura din casă a căminului. Muncă îngrozitoare, cu totul în afara ideilor noastre despre copilărie. Micuțul Sam este un astfel de personaj, ajuns pe mîna unor oameni fără de suflet, care-l chinuiesc în fel și chip. Din fericire, el va fi salvat de un grup de copii.

Duioasa povestire a inspirat autorului o muzică simplă, plină de căldură, cu arii care subliniază momentele importante ale narațiunii. Aplauzele publicului tînăr îi răsplătesc din tot sufletul pe colegii lor care dau viață cu har și dăruire personajelor acestei frumoase povestiri muzicale.

Din nou în culise

După terminarea spectacolului, continuăm dialogul cu maestrul Claudiu Negulescu.

— Care-i secretul succesului fermecătoarei formații corale pe care o conduceți?

— Nu-i nici un secret. „Voces Primavera" există ca o familie unită, frumoasă, în care fiecare își cunoaște îndatoririle, le acceptă și le îndeplinește. Sufletul pe care-l investesc astăzi în pregătirea muzicală, sînt sigur, copiii vor ști să-l dăruiască mai tîrziu în profesiunile lor viitoare.

Îl căutăm pe Laurențiu Moise, care deține rolul „Micului coșar". Băiatul mărturisește cît de legat este de personajul pe care-l interpretează.

— Cred că prin el am înțeles mai bine sensul prieteniei, al spiritului de întrajutorare, ne spune Laurențiu.

— Cîți ani ai avut cînd ai venit la „Voces Primavera"?

— 8 ani. Acum am 13. Să nu vă închipuiți că intrarea mea în acest colectiv a fost ușoară. Am străbătut un dificil concurs în trei etape. Acum sîntem 46 de copii. Ne cunoaștem bine și ne place să lucrăm împreună.

Pentru Lorena Grigoraș, care deține rolul fetiței în „Inimă de copil", corul „Voces Primavera" înseamnă, între altele:

— Un loc în care am învățat să ascult muzică. Acum obișnuiesc să-mi petrec ceasurile libere nu numai cu lectura, dar și ascultînd muzică bună.

— Dorim să cunoaștem situația școlară a acestor copii.

Imaginile din această pagină reprezintă instantanee din spectacolul „Micul coșar", susținut de membrii Studioului de operă.

— Copiii mei sînt foarte buni la învățătură, ne spune tovarășul Claudiu Negulescu, și sînt foarte mîndru de ei. Au dobîndit știința de a-și împărți bine timpul, de a cunoaște prețul minutului, spre a nu-l risipi. De altfel, fără această calitate, nimic din ceea ce am realizat împreună n-ar fi fost posibil.

Și în perspectivă...

Despre marile bucurii și succese, în perspectivă, ale acestei minunate formații corale de copii aveam să aflăm în încheierea dimineții petrecute la Opera Română. Am fost informați de recenta apariție a unui disc cu înregistrarea operei „Crăiasa zăpezilor" de Liana Alexandra. Sînt în curs repetițiile pentru „Povestea micului Pan" de Laurențiu Profeta, într-o nouă distribuție. Dar preocuparea la ordinea zilei este pregătirea unui concert vocal-simfonic, pe podiumul sălii Radioteleviziunii.

Nu ne rămîne decît să le dorim noi succese minunatelor voci ale primăverii, răsărite din grija țării pentru dezvoltarea multilaterală a vlăstarelor sale.

G. SĂVULESCU

Foto: M. NIEDL

POVESTEA UNUI TABLOU

Cine a fost primul pictor din lume? Numele lui nu va fi cunoscut niciodată, dar ne putem imagina evenimentul. S-a întîmplat în urmă cu cel puţin cincisprezece mii de ani. Nu apăruse scrisul. Nici măcar roata nu fusese inventată. Dar cineva a luat o piatră roşie şi a pictat pe peretele peşterii un bizon.

Privitorii au rămas uluiţi: impresia produsă de imaginea pictată era mai puternică decît aceea produsă de un bizon adevărat! De ce oare?

Pentru că bizonul de pe perete fusese creat de mîna omului, deci omul acela era foarte puternic şi atunci s-au simţit cu toţii mai puternici, mai înţelepţi.

De atunci, lumea s-a înstelat cu tablouri minunate. Primii pictori au fost şi primii profesori de pictură. Primii pictori-ucenici au devenit maeştri şi au avut ei înşişi elevi. Se picta şi se pictează pe pînză, pe lemn, pe ceramică, pe sticlă, pe interiorul şi în exteriorul clădirilor. Au fost „inventate" portretul, compoziţia, natura statică, peisajul, afişul, caricatura, banda desenată...

În esenţă, fenomenul artistic a rămas însă acelaşi ca pe timpul celor dintîi pictori: la un peisaj cu pomi înfloriţi, pictat spre exemplu de Ioan Andreescu, ne simţim îndemnaţi să privim mai des şi mai stăruitor decît la pomii înfloriţi în realitate. La fel se întîmplă cu orice tablou reuşit, indiferent de subiect. Atît el, tabloul, cît şi realitatea, ne plac, dar fiecare în **alt** fel. Pe scurt, ar putea fi vorba despre faptul că pictorul reuşeşte să ne înfăţişeze realitatea în mod mai complex, să ne spună despre ea mai multe decît reuşim noi să vedem.

Înainte de orice, pictorul este un mare muncitor. Au devenit legendare voinţa cu care pictorii celebri s-au străduit să înveţe şi să stăpînească tehnicile priceperii de a desena şi de a folosi culoarea, menţinîndu-şi şi sporindu-şi îndemînarea prin exerciţiu zilnic. Se povesteşte că marele pictor grec Apelles (secolul IV î.e.n.) nu lăsa să treacă o singură zi, nici măcar atunci cînd era bolnav, fără să execute un desen cît de mic. Foarte adesea, după ce termina un tablou, îl expunea în pragul casei, rugîndu-i pe trecători să-l privească şi să-şi spună părerea. Cu condiţia să fie păreri bine chibzuite. Într-un rînd, pictîndu-l pe însuşi Alexandru cel Mare, acesta a început să dea sfaturi privind pictura. „Te rog să taci, i-a spus Apelles, îi faci să rîdă pînă şi pe ucenicii mei", şi Alexandru a tăcut. Sabia marelui cuceritor s-a înclinat dinaintea pensulei marelui pictor. La peste o mie de ani mai tîrziu, gestul se repeta, într-un fel, venind din partea lui Henric al VIII-lea, regele Angliei. Pe atunci, lucra acolo pictorul elveţian Hans Holbein. Într-o zi, un conte l-a căutat, poruncindu-i să-i facă deîndată un tablou. Holbein era ocupat, lucra. Nobilul, considerîndu-i pe pictori nişte servi, s-a răstit. Cearta a fost gata. Înştiinţat cu indignare de către conte, Henric i-a răspuns mînios: „Ascultă, din şapte prostănaci pot face oricînd şapte conţi ca tine, dar din şapte conţi nimeni nu poate face un Hans Holbein!"

Un mare muncitor al picturii a fost Paolo Uccello (1396–1475). Îl plăceau păsările – de aici porecla, întrucît în italiană „uccello" înseamnă pasăre. Era mai mult decît îndrăgostit de desen. Se spune că, pentru a studia problemele perspectivei, se închidea luni de zile în casă refuzînd să vadă pe oricine; desena întruna. Compoziţia lui de mari dimensiuni „Bătălia de la San Romano" este considerată printre cele mai valoroase tablouri din lume prin efectul uluitor de adîncime, de tridimensionalitate.

Dacă Uccello a fost un mare muncitor al picturii, Leonardo da Vinci (1452–1519) a fost savantul. Breasla pictorilor se mîndreşte cu faptul că Leonardo a făcut lumea să înţeleagă că pictorii sînt ochii umanităţii, ochi cărora nimic nu le rămîne necunoscut. În „Mona Lisa", probabil cel mai cunoscut tablou din cîte s-au pictat vreo-

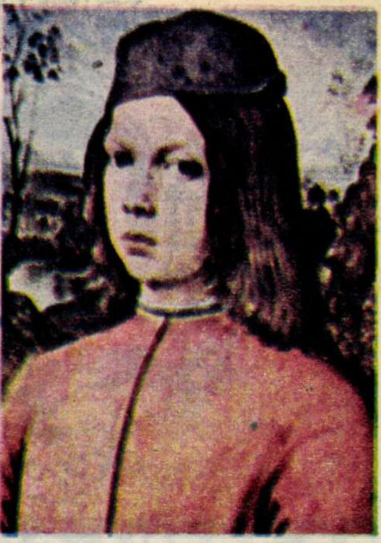

PINTURICCHIO
(1454—1513):
Băiatul in roşu

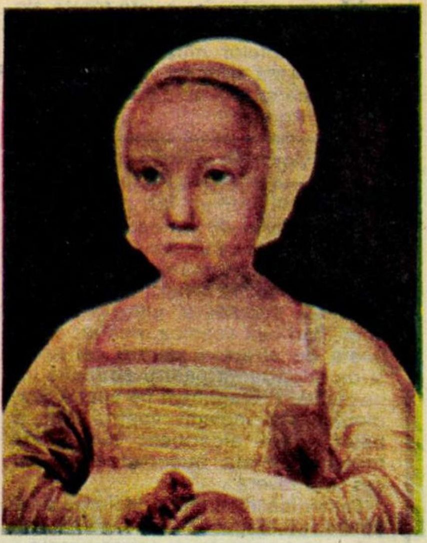

ANONIM FLAMAND
(inceputul secolului XVI):
Portretul unei fetiţe

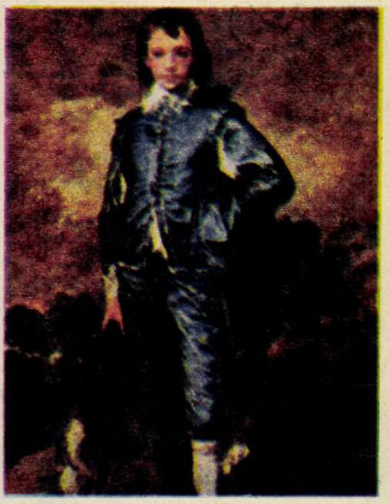

THOMAS GAINSBOROUGH
(1727—1788):
Băiatul in albastru

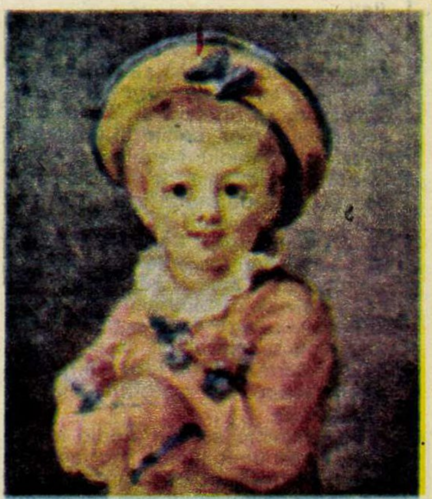

JEAN-HONORÉ
FRAGONARD **(1732—1806):**
Copilul blond

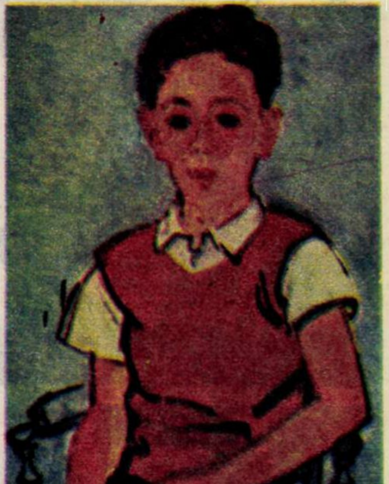

RAOUL DUFY
(1877—1953):
Băiatul cu vestă roşie

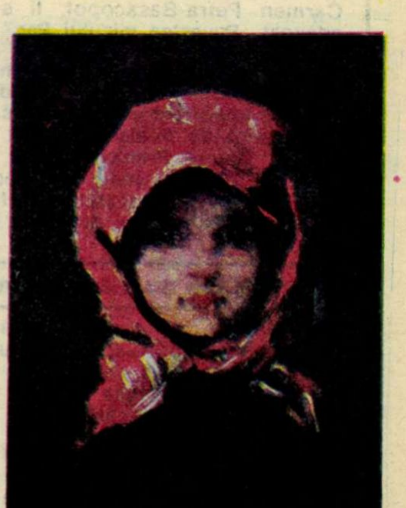

NICOLAE GRIGORESCU
(1838—1907):
Fetiţă cu băsmăluţă roşie

Galeriile de art

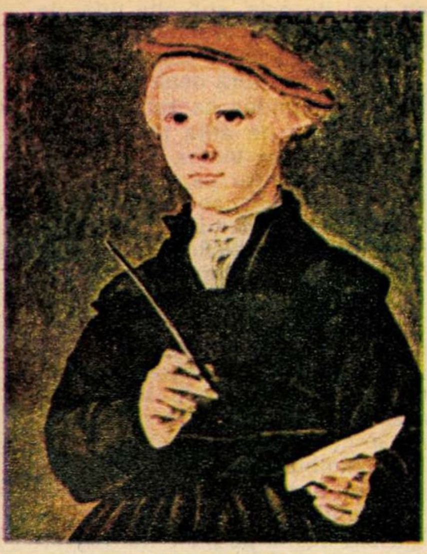

JAN SCOREL
(1495—1562):
Elevul

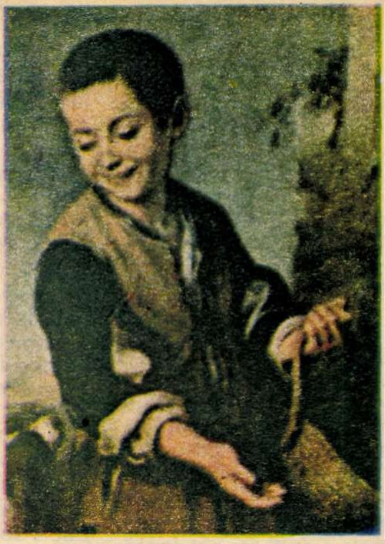

BARTOLOMEO ESTEBAN
MURILLO **(1618—1682):**
Băiatul cu cîinele

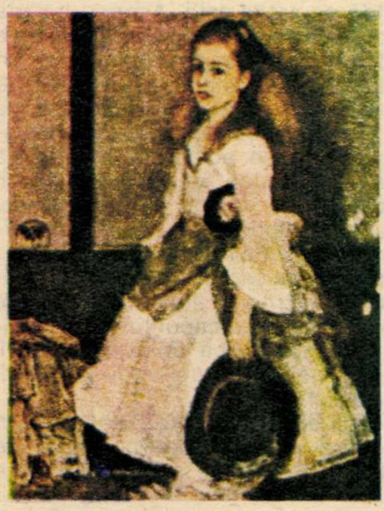

JAMES WHISTLER
(1834—1903): Fetiță
îmbrăcată de sărbătoare

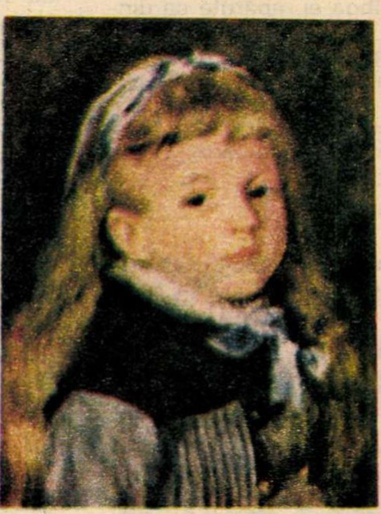

AUGUSTE RENOIR
(1841—1919):
Fetița cu fundă albastră

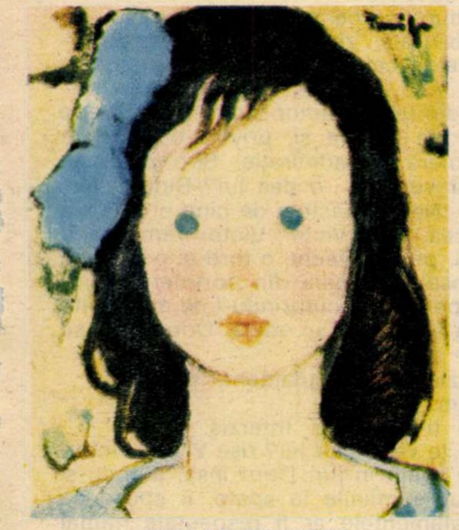

NICOLAE TONITZA
(1886—1940):
Cap de copil

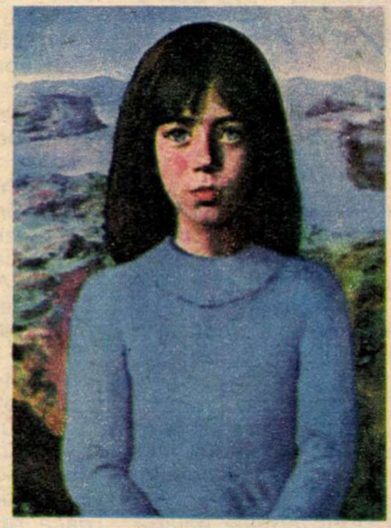

SABIN BĂLAȘA:
Portret

dată, zîmbetul personajului ascunde, se spune, o taină. Exista experți care susțin că în trăsăturile feței ei putem desluși chiar și chipul lui Leonardo, tînăr. Dar surîsul acela atît de mult dezbătut ce altceva poate semnifica decît bucuria chibzuită a cunoașterii depline? Căci pictorul Leonardo a fost și arhitectul Leonardo, și inventatorul Leonardo al aparatelor de zburat și de scufundat, și inginerul Leonardo, și anatomistul Leonardo, și poetul Leonardo. Multe dintre marile invenții ale secolelor 19 și 20 au fost prefigurate de pictorul Leonardo da Vinci.

Dăruirea pictorilor pentru arta lor, căutarea necontenită a perfecțiunii sînt legendare. Francezul Claude Monet lucra în 1874 la bordul unei bărci echipate pentru a fi locuită. El urmărea astfel să poată picta peisaje diferite la ore diferite. Multe zile a petrecut la bordul micii sale ambarcații, multe tablouri minunate a pictat acolo. Trei ani mai tîrziu, Nicolae Grigorescu se decidea și el să picteze din interiorul evenimentelor, dar nu mai era vorba despre natura peisajului, ci despre natura oamenilor. El n-a luat loc într-o barcă, ci în tranșeele Războiului pentru cucerirea Independenței de Stat a României. Sub gloanțe, ca toți dorobanții și roșiorii din poemele lui Alecsandri, Grigorescu a fost nu numai întîiul nostru mare pictor, ci și primul mare pictor din lume plecat pe front cu misiunea de a ne povesti, prin graiul desenului și al culorii, peste veacuri, despre eroismul poporului. Există, din acea epocă, multe scrieri-document, jurnale de operațiuni, amintiri, ziare, fotografii și toate sînt importante, dar picturile lui Grigorescu spun ceva în plus, ceva care, fără marele talent și uriașa muncă a pictorului, ar fi rămas nespus.

Scriitorul Paul Anghel, autorul celebrului ciclu de romane „Zăpezile de acum un veac", dedicat Războiului de Independență, ne mărturisea că tablourile și desenele lui Nicolae Grigorescu i-au fost de un substanțial ajutor în reconstituirea acelor evenimente.

Marii pictori își identifică viața cu însăși arta lor, pictează așa cum respiră. Ștefan Luchian, spre sfîrșitul scurtei sale vieți, cînd, din pricina bolii, degetele nu-l mai ascultau, ruga să i se lege pensula de mînă și continua să picteze în acest fel, și erau picturi extraordinare, cu care marile muzee se mîndresc.

Istoria picturii este, ca întreaga artă, și o istorie a conștiinței noastre. Opera fiecărui pictor ne mărturisește nu numai modul de viață al oamenilor din timpul lui, ci și modul lui de a gîndi. Între tablouri și noi, cei care le privim, există întotdeauna un dialog. Uneori, întrebăm noi și răspunde tabloul. Alteori, tabloul e cel care pune întrebările, iar răspunsul îl dăm noi. La fel se întîmplă cu cărțile, cu filmele, cu piesele de teatru, cu muzica.

Rubrica „Galeriile de artă «Cutezătorii»" vă prezintă în paginile de față o selecție de portrete de copii, pictate de-a lungul timpului de către artiști care au cucerit o faimă universală.

Spre deosebire de fotografie, care ne spune **cine** *este personajul, portretul realizat de pictor ne spune (mai ales)* **cum** *este acest personaj. Cu alte cuvinte, pictorul, prin arta lui, reușește să înțeleagă și să ne facă și pe noi să înțelegem ce gînduri, ce sentimente, ce bucurii sau tristeți, ce fel de caracter și ce aspirații are personajul. Arta portretului este, poate, cea mai dificilă. Iar cu deosebire greu în acest domeniu este să pictezi portrete de copii! Dar și cel mai frumos. Aproape că nu există pictor care să nu fi realizat astfel de portrete, investind în ele întregul lui talent și întreaga lui dragoste.*

Sînt celebre în acest sens portretele realizate de Nicolae Tonitza, care a reușit ca nimeni altul să sugereze pictural candoarea și tensiunea întrebărilor din ochii copiilor.

Afirmam că portretul realizat de pictor ne spune **cum** *este personajul, ce gîndește, ce simte. Priviți portretele de copii din aceste pagini.*

Vă invităm la...

Un nou concurs pentru voi!

Priviți portretele din aceste pagini și incercați să vă imaginați povestea unuia dintre personaje. La alegerea voastră. Ce fel de copil este? La ce se gîndește? Prin ce întîmplare mai de seamă ar fi putut trece? Vă vor fi de folos, desigur, și cunoștințele de istorie. Vă rugăm să nu depășiți trei pagini de caiet.

Cele mai interesante povestiri realizate astfel vor fi premiate. Premiul întîi: *un aparat de radio.* **Premiul doi:** *o minge de fotbal.* **Premiul trei:** *o pereche de patine pe rotile. Se vor acorda și mențiuni.*

Desigur, cele mai bune lucrări vor fi și publicate și, **poate, reunite într-o carte ai cărei autori veți fi voi!**

Trimiteți deci lucrările – pînă cel tîrziu la 10 octombrie – pe adresa: Redacția „Cutezătorii", București, Piata Scînteii nr. 1. Menționați pe plic: „Povestea unui tablou".

OVIDIU ZOTTA

ă Cutezătorii

DUPĂ SOLSTIȚIU

O poftă grozavă de joc pusese stăpînire pe Doru în vara asta, dar întotdeauna numai seara, după ce se lăsa întunericul. În timpul zilei Doru lucra pe cîmp cot la cot cu toată lumea la greblat și la încărcarea paielor rămase în urma uriașelor **Glorii** portocalii care treceau prin lanuri ca niște case călătoare. Dar, de obicei, nu apuca să strîngă și să încarce prea mult timp, că se și găsea cineva să-i spună:

— Mai degrabă car eu paiele în locul tău, și tu fă-mi și mie o pălărie să mă apăr de soare.

— Cum vrei să fie? În patru, în șase, în douăsprezece, în douăzeci și patru, în treizeci și două?

— Cum o fi mai ușor, rîse Tantilia. Să-mi țină de soare, la lucru.

— În patru fire iese cu v-uri, în șase cu brăduți, în douăsprezece tot cu brăduți, dar în douăzeci și patru și în treizeci și două iese în romburi mai mici sau mai mari. Vrei în romburi?

— Fie și în romburi.

Doru stătea în marginea lanului, împletea, mai răspundea unora care se mirau cum de nu încurca cele treizeci și două de fire de pai, iar el zicea că nu le încurca fiindcă făcuse destule pălării pînă acum și învățase să nu mai greșească. Dar iată că pe Victor Victor (care oprise pentru cîteva clipe **Gloria** lui ca să se răcească motorul, și-i spusese, pesemne mai mult în glumă, să-i facă și lui zilele astea, cînd o putea, o pălărie), Doru, ca niciodată, l-a întrebat ce-i dă.

— Ce să-ți dau?

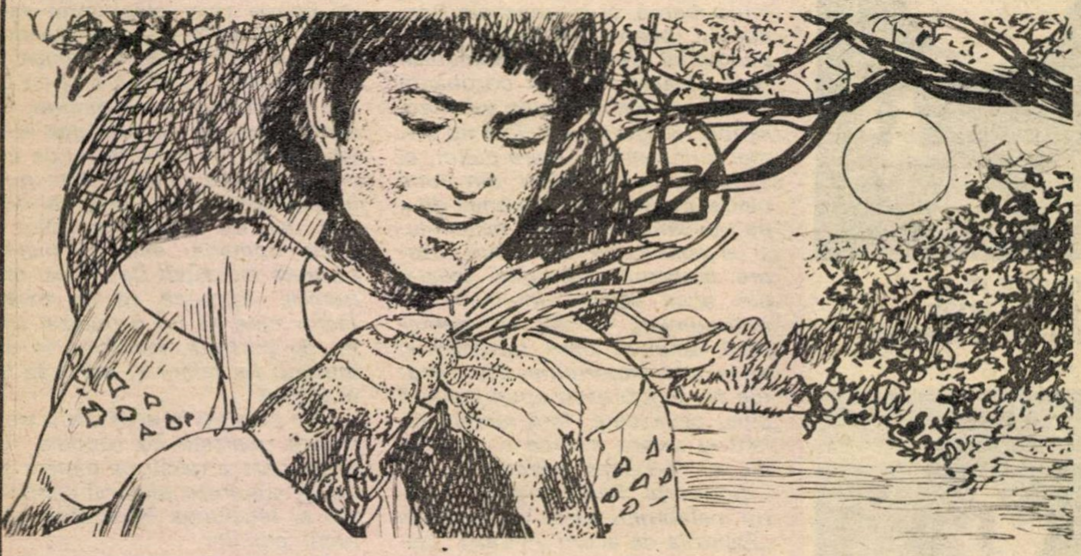

— Vreau zece pași. Măcar cinci!

— Ce fel de pași?!

— S-o conduc și eu zece pași. Cinci.

— Ce să conduci?

— **Gloria** ta.

— Mi-ai mai spus asta de nu știu cîte ori. Știi bine că nu se poate. E interzis prin regulament.

— Cine ne vede? După ce pleacă toți. Numai cinci pași, insistă Doru. Dar celălalt îi spuse, clătinînd din cap a reproș, că dacă regulamentele ar fi respectate numai atunci cînd te vede cineva, mare încîlceală ar mai fi pe lume. Și din cîțiva pași ajunse lîngă mașina portocalie, se săltă sus dintr-o singură mișcare și porni motorul.

— În patru, în șase, în douăsprezece, în douăzeci și patru sau în treizeci și două? strigă Doru după el cît putu de tare, pentru a acoperi zgomotele motorului. Dar cel din cabină îi făcu un semn cu mîna la ureche precum că nu aude nimic.

Doru măsură pe brațul întins panglica pe care o și împletise, dar era încă prea puțină. O făcu ghem și începu altă panglică. Acum era singur, toți se depărtaseră cu uneltele lor pe urma **Gloriei,** și tot împletind simți iar în piept tresărirea de bucurie pe care din cînd în cînd o uita. Trecuse printr-o sperietură, dar nu se întîmplase nimic. Din neatenție, din nu știu ce altceva, fusese cît pe ce să i se întîmple ceva care i-ar fi stricat toată bucuria. Ceea ce era să pățească la sfîrșitul școlii îl speria brusc din cînd în cînd, și ar fi vrut să uite.

Zări niște sandale lîngă el, apărute ca din senin și cînd se uită în sus, îl văzu pe Marian, cu **Neamul Șoimăreștilor** în mînă.

— Mi-o faci? spuse acesta, văzîndu-l pe Doru împletind.

— Asta-i pentru Tantilia. Și urmează Victor Victor. Tu deocamdată ai pălărie. O să mai aștepți.

Marian se supără:

— Ți-am citit jumătate din **Neamul Șoimăreștilor.** Vera ți-a citit numai **Moara cu noroc,** care-i mai subțire, și tot i-ai făcut o pălărie. Doru zise însă că Vera nu-i citise numai **Moara cu noroc,** ci și **Apus de soare,** și oricine o să mai vrea pălărie va trebui să-i citească ceva din bibliografia pentru vacanță.

Seara stătu pe cerdac pînă se întunecă afară, apoi iar porni joaca și găsi ascunzișuri atît de ingenioase și de nebănuite, încît atunci cînd îl descopereau, țipetele copiilor erau de-a dreptul înspăimîntătoare.

Dar a doua zi, cînd Doru termină pălăria, încheiată cu fire de fîn și nu cu ață, așa cum erau cele cumpărate de prin iarmaroace, după ce o învîrti pe toate părțile și și-o puse pe cap, Tantilia zise că nu, nu poate s-o poarte. Că are marginile întoarse în sus. Păi n-o întrebase înainte? O întrebase, dar ea înțelesese că marginile întoarse înseamnă întoarse în jos, și nu așa, ca să se apuce careva să rîdă de ea că e prea împopoțonată. Doru se gîndi puțin, îi veni o idee și zise că-i face alta, îți fac alta, zise el, cu marginile în jos. Puse alt braț de paie, sub altă tufă, de ferigi și de puieți de alun, de data asta, pentru că acum se ajunsese cu lucrul în altă parte decît în ajun, trecuseră dealul și un alt lan, fără sfîrșit, se întindea ca aurul cît vedeai cu ochii și țiuia de atîta fierbințeală.

Cînd **Gloria** lui Victor Victor, pe care o deosebeai de altele pentru că era împodobită cu crengi pe acoperiș, se zări apropiindu-se în formidabile duduituri și învălmășeală de paie, pleavă și sticliri de soare în tabla portocalie, Doru îi alergă în întîmpinare. Dar cînd ajunse lîngă ea, văzu că în cabină nu era Victor Victor, ci un alt mecanizator care-i făcea semne poruncitoare să se dea la o parte. Avea fața neagră de soare. Numai dinții și ochii îi străluceau. După mari strigăte, ca să învingă zgomotul motorului, Doru înțelese în cele din urmă că Victor Victor fusese în schimbul de noapte. Și iar se luară toți, cu furci și greble, pe urmele **Gloriei** uriașe și duduitoare. Doru încercă paiele dacă se muiaseră destul pe pămîntul reavăn de la umbră, alese treizeci și două dintre ele, lungi, egale și elastice și începu să le împletească.

Mai tîrziu se gîndi că n-ar fi rău să-i tragă și el o scaldă pe arșița asta. Acoperi pălăria cea nouă cu niște paie, pe urmă o luă de-a lungul malului pînă zări printre crengi un loc cu apă ceva mai adîncă, un luminiș de apă. Coborî malul alunecos ținîndu-se de ramuri de alun, își puse hainele pe un pietroi alb, însorit și se scufundă în apa ca gheața. Roiuri rotunde de pești mici cît acele, grupați strîns, numai ei știau de ce, treceau alene pe lîngă el. Libelule verzi-albastre-aurii planau deasupra apei, apoi se repezeau speriate pe malul țesut dintr-o încîlceală groasă de crengi, flori și ierburi. Se auzea cum se izbesc cu capul lor tare de ramuri, de frunze. Cînd urcă din nou pe mal, îl zări mai încolo pe Victor Victor, cu părul ud, punîndu-și bascheții.

— Ziceau că dormi, se miră Doru dîrdîind de frig. Scoase pălăria, care nu-i plăcuse Tantiliei, de sub brațul de paie și veni spre el.

— Eu cred c-am vorbit românește, zise tînărul într-un tîrziu. Ce-aveți toți cu mașina asta? Regulamentul interzice clar, nu te mai ține de capul meu. Te ții degeaba de capul meu, nu se poate.

— Nu mă țin, pe cuvîntul meu, nici nu știam că ești aici, zise Doru, uimit de asprimea vorbelor celuilalt. Ziceau că te odihnești.

În cele din urmă, Victor Victor se ridică de pe iarbă, luă pălăria și, privind-o pe toate părțile, fluieră de admirație. Și-o puse pe cap. Chiar voia să i-o dea lui? Bineînțeles, zise Doru. Ne cunoaștem de cînd erai într-a unsprezecea, nu? Victor Victor rămase cu ea pe cap, pe cea veche o turti și o vîrî sub curea. Alese niște bani din portofel și-l îmbie cu ei pe Doru, scuturîndu-i de mai multe ori în fața lui ca să-i ia odată. Doru își duse mîinile la spate.

— Interzis prin regulament, zise el.

— Poftim?

— Cum ți-am spus. Interzis.

— Cine te vede că-i iei? rîse Victor Victor, uitîndu-se roată în jur. Doru însă, ținîndu-și în continuare mîinile la spate, îi spuse că dacă regulamentele ar fi respectate numai cînd te vede cineva, atunci ar fi o întreagă aiureală.

Victor ridică din umeri. Se uita cum împletea celălalt, care se apucase iar de lucru, treizeci și două de fire de pai, fără să le încurce între ele. Toți voiau numai în treizeci și două? Cam da. Și în plus, mai avea de citit și ceva cărți, uite-aici, bătu el cu palma peste coperta romanului **Neamul Șoimăreștilor.** Și Marian nici gînd să vină. O să vadă el pălărie cu romburi la anul cînd o înflori bostanul.

— Asta aş citi-o şi eu după ce-o termini zise Victor Victor.

— Ţi-o dau. N-ai citit-o cînd erai la şcoală?

— Ba da. Tocmai de aceea. Mi-a plăcut şi aş mai citi-o o dată.

— Învăţai bine? îndrăzni să-l întrebe Doru, după ce şovăi cîteva clipe. Celălalt zise că învăţa cum se învaţă. El cum învaţă? Lui Doru îi păru rău că adusese vorba despre asta. Spuse că săptămîna viitoare are să-i dea cartea, dar Victor scutură din cap. Vara nu prea avea timp de citit. Treaba asta era nevoit să o lase pe iarnă. Zise că în timpul verii adoarme înainte de-a apuca să pună capul pe pernă, atît e de ostenit. Apoi începu să citească, dar nu apucă să întoarcă mai mult de două file că respiraţia lui se transformă într-un sforăit răsunător în timp ce fruntea îi căzu pe paginile deschise.

Doru se ridică încet şi o luă spre grupul de oameni şi spre maşinile portocalii care se vedeau departe luptîndu-se cu arşiţa scînteietoare. Nu împletise mai mult de doi metri de panglică, dar îi trecuse deodată prin gînd că Tantiliei ar putea din nou să nu-i placă pălăria, ar fi zis poate că voia să fie cu vrîste colorate, roşii ori verzi şi în cazul ăsta ar trebui să caute din vreme nişte fire de fîn roşietice, ori tije verzi de coada şoricelului, de traista ciobanului. Pe urmă e mai greu să treci firele prin ochiurile împletiturii. Şi e cîrpeală. Ce mai făcător de pălării ajunsese. Numai pentru el n-avea cînd să-şi facă una. Las' că-i bună şi asta. Şi tot mergînd singur prin miriştea deasă şi scurtă ca o perie, prin care, de ieri pînă azi, şi răsăriseră flori şi plante tinere, foarte verzi în comparaţie cu galbenul paielor, simţi din nou că e bucuros, că vara e a lui, că poate să facă ce vrea, să adune paie, să facă pălării, să se scalde şi să se joace seara pînă se înţesa cerul de stele. Toate astea putea să le facă, liber şi mulţumit. Şi nu să stea pitit într-un ungher, în umbra odăii, şi să înveţe pe furiş, plin de ruşine, ceea ce nu învăţase atunci cînd era vremea învăţatului. Dar nu fusese decît o sperietură, aşa încît nici acasă nu ştiuse nimeni, nu avusese vreme să spună că pînă la urmă lucrurile ieşiseră bine. Poate că nici ceilalţi în clasă nu prinseseră de veste despre îngrijorarea lui. Mai avusese o notă, de care nu ştiuse. Dacă n-ar fi fost nota aceea... Învăţătură de minte pentru totdeauna.

După ce şi alte seri la rînd jucă împreună cu cei mici jocurile lor zgomotoase, Doru observă într-o seară că, potrivit ceasului, întunericul întîrzia să se lase de parcă Soarele, coborînd la asfinţit, la un moment dat se oprea şi văzduhul rămînea aşa, nici lumină, nici întuneric, mai multă vreme. Pierzîndu-şi răbdarea, după ce îl aşteptau cît îl aşteptau, după ce-i dădeau tîrcoale şi-l trăgeau de mîini, cei mici începeau să se joace între ei, să se ascundă şi să ţipe asurzitor şi lui îi venea să rîdă văzîndu-i cît de nepriceput se ascundeau, după un colţ de perete ori lîngă un trunchi de copac, de puteau fi zăriţi din toate părţile. Mai tîrziu intra şi el în joc, dar atunci nu mai trecea mult şi cei mici erau strigaţi de pe la case, să vină să se culce. Iar într-o seară, timpul între întuneric şi lumină se lungi atît de mult, dură atîta vreme, încît se plictisi să mai aştepte. Intră în casă şi după ce tot ce era al serii se încheie, îşi luă cartea şi începu să citească de unde pusese semn. Un fenomen astronomic foarte neobişnuit era acesta, ca lumina să dăinuie atît de mult după ce Soarele cobora la asfinţit; un lucru curios, dacă te gîndeai că de la solstiţiul de vară trecuse atîta vreme.

MIHAELA MONORANU

ÎN PĂDURE

Zburînd cu luare aminte din iarbă la... etaj,
Hoinarul cuc azi face-n pădure... reportaj!
Ciupercile suave cu pălării punctate,
Pitite sub copaci, privesc în jur mirate,
Un bursuc pletos ce ramuri vrea să roadă
În timp ce Mormăilă tot plînge după coadă.
Plăpîndul Urechilă, fricos este de fel,
Dreptate multă are, e mic bietul de el.
Atlet cam fără minte, mistreţul fioros
Cu colţii-a nimerit într-un copac cam gros!
Umblînd după găini o vulpe, în viclenii statornică,
A dat peste-un coteţ cu alarmă electronică!
În luminiş, căprioara îşi linge blîndul ied,
Ceva mai la o parte, căpriorul stă discret.
Gureşe, păsărelele concerte dau mereu,
Avînd ca partenere, din micul heleşteu,
Cîteva broscuţe, care la cor înscrise,
Se-ntrec una pe alta, în zeci de vocalize.
Astfel, în pădure, se desfăşoară timpul,
După cum cere firea şi este anotimpul.

ANDREEA GABRIELA BILIG
clasa a VII-a, Şcoala nr. 75,
Bucureşti

DESCOPERIREA

Viorel Mărăscu se uită îngrijorat pe fereastră. N-a coborît încă noaptea, dar ca întotdeauna, vara, înainte de ploaie, se adunau vălătuci de nori negri ca noaptea. Fulgerele brăzdau cerul. După aceea urmează tunetele.

„Ce mă fac cu gîştele rămase pe baltă? Bunica m-a rugat să le aduc acasă. Şi eu? Să mă duc sau să nu mă duc?

Dacă mă duc, plouă, e urît, dar mai ales întuneric... că de cînd mă tot gîndesc a venit seara!

Dacă nu mă duc, alte probleme; băiat mare şi te sperii de nimica toată! Ce e fulgerul? O linie roşie pe oglinda cerului albastru. Şi tunetul? O ciocnire între nori. Şi întunericul? Ceva foarte simplu, aşa, dar mie mi-e teamă.

Ce-o fi, o fi! Trebuie să ies. Măcar pînă la poartă, pînă în pragul casei. Ajunge la uşă. Pune mîna pe clanţă. Scîrţîitul prelung îl face să tresară. Nu e nimic. Înainte! Dar putea să fie bunica".

Viorel ajunge afară. Un zăngănit de tablă îi opreşte respiraţia. Încă puţin şi trebuie să ajungă la poartă. Acolo are s-o strige pe Nicoleta. Tocmai pe Nicoleta care i-a stricat prima zi de vacanţă... „A sosit filozoful, măi ţaţă Anuţă? Mai înregistrează cîntecele păsărilor pe casetofon?"

Cu păsărelele e mai simplu, oftează Viorel. Cu gîştele e cumplit! Cum să mă duc după ele pe baltă?

S-a săturat pînă peste cap să le aştepte. Dacă se îneacă vreuna? De mîine nu le mai lasă să se rătăcească orice ar fi. Poate să tune, să fulgere, să trăsnească, o să se ducă după ele. Sigur o să se ducă.

Pe uliţă se aud voci clare, cunoscute. E Nicoleta cu ai ei.

„Cine-o fi la poartă?! E nucul. L-a luminat fulgerul. Şi-a descărcat energia care-i prisosea. Foarte bine. E o lege a fizicii. D-asta s-au inventat paratrăsnetele."

Viorel nici nu ştie încotro s-o apuce. Îi apar în faţă fel de fel de imagini.

„Oamenii au trimis sateliţi în univers, iar eu... Mi-e frică să mă apropii de poartă. Ce-or fi făcînd gîştele?" Cei din uliţă se uită la el. Rîd. Viorel simte că-i îngheaţă şira spinării. „Cum îşi permit?"

– Ai adus gîştele, Viorele? – întreabă bunica.

– Promit că de mîine... de azi... de acum...

– Uite-le sosite în grădină! Dar mă întreb cînd o să te faci tu băiat serios? Le-a adus Nicoleta. De ce nu te-ai dus tu?

Viorel zîmbeşte fericit, dar nu ştie cui şi de ce fiindcă în realitate îi e frică să stea singur în casă chiar şi cînd nu plouă! Ce explicaţii să dea?

Bunica îi aminteşte cîteva lucruri.

– Viorele, cînd te-am trimis să culegi ştir pentru raţe din grădină mi-ai spus că citeşti. Cînd ţi-am cerut să scoţi apă din fîntînă mi-ai spus că te doare un deget.

– Eu... nu m-am dus pentru că...

Viorel caută motive, dar un nod i se aşază în gît. Prin mintea lui trec acum gînduri şi gînduri de tot felul. Nu mai poate să amîne, trebuie să spună adevărul.

– Bunico, să ştii că eu, că mie... mi-e frică! Uite aşa. De mic mi s-a spus întruna: să nu te duci la fîntînă ca să nu cazi în ea; să nu umbli desculţ prin grădină că te înţepi; să nu te plouă că răceşti. Şi-n plus dacă nu eşti cuminte cineva din întuneric o să te înhaţe.

– Ştiu, oftează bunica. Te-ai deprins să-ţi fie teamă de tot. Cred şi eu, îţi convine.

– De ce să-mi convină!? se miră Viorel.

– Pentru că temîndu-te să faci una şi alta, îţi aperi, de fapt, lenea. Curajul te-ar sili să munceşti. Cu teama e mai comod.

Viorel a roşit. La asta chiar nu se gîndise.

Acum poate să tune şi să fulgere cît o pofti; Viorel scoate apă din fîntînă, strînge iarba din grădină, aduce gîştele de la baltă şi face multe alte treburi. A devenit foarte îndrăzneţ.

V. PIEPTAN

Album sportiv de vacanță

Un nou și pasionant sport

Cam pe la jumătatea deceniului trecut, alături de windsurfing (pe care vi l-am prezentat într-unul din numerele trecute ale revistei noastre) și zborul cu deltaplanul, a început să se practice pe scară tot mai largă un sport la fel de nou și de pasionant — skateboard, care constă în mersul pe o scîndură de forma unui schi scurt, dotată cu patru role. Atît de mult a „prins" acest sport la copii și la tineri încît, între timp, au început să se organizeze concursuri, inclusiv campionate europene și mondiale.

În cadrul acestor concursuri, deosebit de spectaculoase, se desfășoară și o probă specială, denumită freestyle (stil liber), apreciată ca fiind deosebit de dificilă, dar și concludentă în ceea ce privește gradul de pregătire și de măiestrie al concurenților. Fotografiile alăturate îl înfățișează pe Shane Rouse, din Sundhurst, Marea Britanie. Începînd din anul 1981, el este fără întrerupere campion absolut al Europei, iar din anul 1983 și campion mondial la freestyle.

„La prima vedere skateboardul pare o joacă de copil, spunea el, dar numai cei care îl practică știu cu adevărat cît de greu se ajunge la performanță de răsunet în acest sport. El cere un volum mare de muncă, antrenamente asidue și o voință foarte puternică. După fiecare cădere de pe scîndură trebuie să revii, să repeți pînă reușești. Secretul succeselor pe care le-am obținut pînă acum este unul singur: munca, munca, munca...".

N. NICOLAE

Pionieri campioni

Lumina blîndă, aerul umed și călduț te învăluie încă de la intrarea în grațioasa clădire de sticlă și beton. Am pătruns în modernul bazin olimpic de înot din Baia Mare.

Cu ani în urmă, aici și-a început primele lecții de înot Noemi Lung, micuță pe atunci, astăzi multiplă campioană națională și recordmană mondială. Și tot aici, ne face plăcere să ne amintim, s-au înregistrat primele rezultate notabile ale Tamarei Costache, cea mai rapidă înotătoare a lumii. Anii care au trecut au însemnat pentru cea care a adus faima înotului românesc, ani de susținut efort sub atenta îndrumare a antrenorului emerit Mihai Gothe. După ce începuturile, petrecute cam prin 1978, la Baia Mare, au fost confirmate, Noemi și Tamara se antrenează în vederea marilor concursuri internaționale, visînd, cu îndreptățire credem noi, la aurul apropiatelor Jocuri Olimpice.

Acum, din oglinda apei se înalță ritmic brațele vînjoase ale altor fetițe și băieți, aflați la primele succese în sportul de performanță. „Așa cum este firesc, ne spunea antrenorul ploieștean Mugur Tomescu, ne preocupă problema schimbului de mîine. După ce înotul românesc a urcat pe cele mai înalte trepte ale podiumului în cîteva competiții internaționale foarte prestigioase, ne simțim datori să ne menținem la aceleași cote ridicate". Aflați în cantonament, acești copii sînt viitorii campioni, cei care vor confirma că se poate vorbi de o școală românească de natație, așa cum se vorbește pretutindeni în lume despre școala românească de gimnastică. „Priviți cu atenție spre culoarul șase. E Georgiana Ștefan, una dintre speranțele de azi și, dorim, campioanele de mîine", mai adaugă cu mîndrie antrenorul Mugur Tomescu. Cu firească mîndrie, pentru că Georgiana s-a format ca sportivă de performanță sub îndrumarea sa. Am dorit să o cunoaștem mai bine pe Georgiana, „specialista" probei de 50 m liber. Am aflat că este elevă în clasa a VIII-a la Școala nr. 25 din Ploiești, școală cu profil de natație; că a încheiat cu rezultate foarte bune acest an școlar și că se străduiește ca la antrenamentele din acest cantonament să mai învingă cel puțin o secundă. „Noi, înotătorii pe distanțe mici, în probele așa-numite **de viteză,** sîntem într-o continuă luptă cu timpul, iar acum, înaintea Campionatului național pentru juniori II, care se va desfășura la Brăila, e important să învingi fie și o singură secundă". Georgiana ne-a vorbit și despre cîțiva dintre colegii ei de școală și de club, care au obținut deja unele rezultate valoroase: Dragoș Ionescu, elev în clasa a VI-a, campion național la categoria sa de vîrstă în probele de 100 și 400 m liber, Alexandru Ioanovici, elev în clasa a VIII-a, performerul probelor de 100 și 200 m spate și Lavinia Cătălin, elevă în clasa a VI-a, care, ca și Georgiana, se specializează în proba de 50 m liber, toți elevii antrenorului Toma Mirițescu. Ar mai fi de adăugat că, deși ocupați cu antrenamentele și concursurile, sînt pionieri fruntași, mîndria Școlii nr. 25 la învățătură cît și în sport.

La Baia Mare, în aceste zile însorite de iulie își desfășoară antrenamentele și bucureștenii Nicolae Butacu, elev al Liceului nr. 37, și reprezentantul clubului Dinamo, Gabriel Paraschiv, elev la Școala nr. 7 din Capitală, dar și Iulian Bene și Cosmin Breban din Brașov.

Despre Beatrice Coadă, elevă în clasa a VII-a a Școlii nr. 30 din Brăila, antrenată de profesoara Gabriela Stoicescu, trebuie să știți că a urcat de patru ori pe treapta cea mai înaltă a podiumului la concursul în bazin acoperit de la Baia Mare, în probele de 100, 200 și 800 m liber și 400 m mixt. Am întrebat-o pe Beatrice cu ce gînduri așteaptă campionatul. „Avînd în vedere că voi fi acasă, printre brăilenii mei, că voi înota în bazinul în care la vîrsta de cinci ani am învățat să plutesc pe apă, nu am mari emoții, sper și vreau să înving".

Reșița nu este numai un important centru siderurgic, ci, de mai mulți ani, și una din pepinierele natației românești. Dintre juniorii II, un nume despre care ni se spune că vom mai auzi: Carina Tărăpoancă. Elevă în clasa a VII-a la Școala nr. 6 din municipiu, ea își desfășoară pregătirea în sport sub îndrumarea antrenorului Horațiu Droc. Ca toți ceilalți copii, Carina a învățat la început să înoate toate stilurile, dar, cu timpul, a manifestat aptitudini deosebite pentru stilul fluture, parcurgînd în timp record și deținînd titlul național în această probă pe distanța de 100 și 200 m.

Ultima oră — De la Federația română de specialitate aflăm că, deși recent intrat în „harta" centrelor în care „cresc" și se antrenează campionii de mîine ai acestui foarte frumos sport, municipiul Suceava promite să ajungă din urmă centrele de tradiție — București, Baia Mare, Reșița, Ploiești, Brăila. Elevele antrenorului Ovidiu Tanase, Iuliana Pantelimon, Alina Prisăcaru și Ramona Talpalariu se numără și ele printre speranțele de azi și „stelele" de mîine ale sportului românesc.

C. CRISTIANA

FELICITĂRI

PE ADRESA ECHIPEI DE GIMNASTICĂ SPORTIVĂ-FETE- DE LA PALATUL PIONIERILOR ȘI ȘOIMILOR PATRIEI!

La ultima ediție a Cupei „Pionierul" la gimnastică, desfășurată la Piatra Neamț, echipa de gimnastică sportivă (fete) a Palatului pionierilor și șoimilor patriei din București, condusă de profesorii-antrenori Lucia Sasu și Gheorghe Ecobici, s-a impus în mod deosebit prin frumoasa evoluție a componentelor ei. Astfel, la individual-sol, Camelia Oprea s-a situat pe locul întîi, iar colega ei, Ramona Strati, pe locul al doilea, echipa cucerind locul întîi la ansamblu și în clasamentul general. Le felicităm și le urăm noi succese acestor fetițe încă mici ca vîrstă, dar deja mari speranțe ale gimnasticii noastre.

În fotografie, de la stînga la dreapta, componentele echipei: Andreea Kern, Codruța Grigoraș, Dana Pacovnicu, Ramona Strati, Valentina Dache și Camelia Oprea.

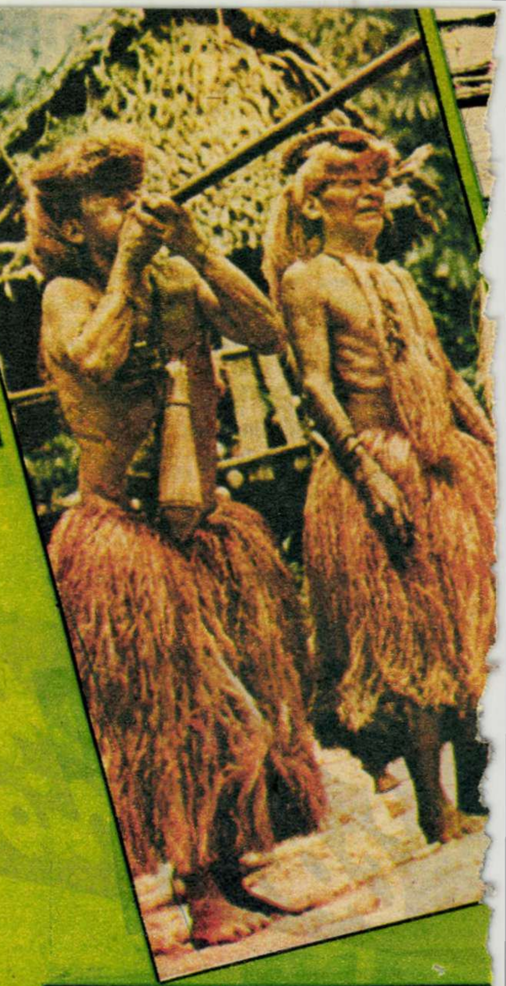

ATLAS „CUTEZĂTORII"

Amazonul,

GIGANTUL DIN PĂDUREA DE SMARALD

Amazonul este unul dintre cele mai misterioase fluvii din lume. El conține o șeptime din apa dulce lichidă de pe planeta noastră. Bazinul acestui gigant, împreună cu cei peste 11 000 de afluenți ai săi, drenează o suprafață de peste 7 milioane kmp — aproape cît suprafața Europei — de la Atlantic și pînă la Munții Urali. Este cel mai mare bazin hidrografic al Pămîntului. Vastele întinderi străbătute de apele fluviului și ale afluenților poartă numele de Amazonia. Aici se află o treime din pădurile globului; din trei arbori de pe Pămînt, unul crește în Amazonia; este un subcontinent vegetal care produce aproape jumătate din oxigenul degajat de ansamblul tuturor plantelor terestre. Lung de peste 6 000 km (ultimele cercetări arată că Amazonul măsoară, de fapt, peste 7 000 km), fluviul are în partea inferioară a cursului său o lățime ce depășește 10 km, ajungînd uneori pînă la 50 km. La gurile de vărsare în Oceanul Atlantic, fluviul se lărgește pînă la peste 300 km, iar una dintre numeroasele insule presărate în apele lui ocupă o suprafață comparabilă cu cea a Elveției. Amazonul este fluviul cu cel mai mare debit de apă dintre toate cursurile de apă ale lumii. El depune în Atlantic între 60 000 și 150 000 mc/s, adică într-o singură zi o cantitate de apă egală cu aceea vărsată de Sena în ocean, într-un an întreg.

Multă vreme, fluviul și afluenții săi, pe porțiunile navigabile, constituiau singura cale de pătrundere în Amazonia. Numai pe acolo puteau ajunge unele nave în inima continentului, acostînd în porturi ca Santarem, Belem, Manaus sau Iquitos.

Adevăratul izvor al Amazonului se află în Peru, în Muntele Mismi din Anzii Cordilieri, la 5 600 m altitudine. Distanța care-l separă de Oceanul Pacific nu este decît de 150 km, în zbor de pasăre. Și cu toate acestea, el își poartă apele departe, tocmai la Atlantic, la mii de kilometri, traversînd întregul continent sud-american.

Bazinul Amazonului are o istorie deosebit de interesantă. Ea începe în era primară, pe cînd se ridicau munții ce formau așa-zisul „scut guyanez". În acea epocă, America de Sud era lipită de Africa, făcînd parte din supercontinentul Gondwana. Strămoșul Amazonului curgea atunci înspre vest. Progresiv, în timpul erei secundare, Africa și America de Sud s-au separat, apărînd între ele Oceanul Atlantic. Amazonul își ducea însă în continuare apele înspre vest, la Pacific. În era terțiară, cînd încep să se înalțe și Anzii Cordilieri, apele Amazonului nu-și mai găsesc drumul și rămîn „prizoniere", formînd în centrul Americii de Sud un lac uriaș — o adevărată mare interioară de apă dulce. Abia acum 6 milioane de ani, fluviul a reușit să forțeze o trecere înspre est, inversîndu-și cursul în direcția Oceanului Atlantic. Apele care izvorăsc din Muntele Mismi, etern acoperit de zăpadă, nu constituie decît un mic torent. Reunite cu cele ce vin de pe culmile vecine, ele formează rîul Hornillos. Acesta se unește apoi cu alte rîuri andine, pentru a forma un curs de apă mai mare — Apurimac — ce-și poartă apele spre inima continentului, pe o distanță de 750 km. La sfîrșitul itinerarului său, acesta își unește apele cu rîul Urumbamba, care drenează valea Cuzco, unde se află și vechea capitală incașă cu același nume, curgînd apoi prin trecătorile ce domină ruinele maiestuoase ale Cetății Soarelui — Machupichu. Apele celor două rîuri dau naștere altuia și mai mare, Ucayali — care lasă în urma sa Anzii și coboară în cîmpie, acea imensitate de plante, de animale și țesătură de ape care formează așa-numitul „Infern verde" sau „Pădurea de smarald" care este Amazonia. În Ucayali își aduce apele, tocmai din Anzii ecuatorieni, Marañonul. Mult timp s-a considerat că acesta ar fi brațul de origine al Amazonului.

Primii care au coborît uriașul fluviu al Americii de Sud, din Peru și pînă la Oceanul Atlantic, au fost oamenii lui Francisco Pizzaro, în 1544. Ei au numit fluviul „Rio Amazonas", pentru ca li s-a părut că pe malurile lui zăresc femei la vînătoare, înarmate cu arcuri și săgeți, care le aminteau de celebrele amazoane din mitologia greacă. Fluviul ia numele spaniol de Amazon abia după ce primește apele Marañonului. Cursul lui spre Atlantic începe abia după ce traversează localitatea Iquitos. De aici începe „țara" miilor de rîuri, care-și depun apele în fluviul Amazon. Aceasta este Amazonia, cu pădurea ei densă, plină de mistere, cu arborii ei uriași, invadați de liane și alte plante epifite, între care multe specii de orhidee. O puzderie de specii de miriapode, arahnide, furnici și insecte mișună pretutindeni. Nicăieri pe planetă nu se concentrează mai multe insecte ca aici! Nici viața din rîuri nu este mai puțin uimitoare. Alături de peștișorii delicați, în culori luminoase, trăiesc numeroase specii de pești veninoși, precum și uriașii **pirarucu**, ce ating 4 m lungime

— cei mai mari pești de apa dulce din lume. În afara peștilor **piranha,** care se deplasează în bancuri și pot devora un bou în cîteva minute, toți ceilalți pești din rîurile Amazoniei se hrănesc cu plante. Ei conviețuiesc alături de **crocodili** și **caimani.** O mulțime de reptile, între care **anaconda acvatică** și șarpele **boa constrictor** sînt stăpînele junglei. În arbori, ca și în locurile mlăștinoase, păsările dansează o sarabandă multicoloră. Sînt sute de specii — de la **pasărea muscă** (colibri) pînă la **egrete, ibiși roșii, harpii** și **papagali.** Mamiferele sînt reprezentate bogat, de la lilieci și numeroase rozătoare pînă la **feline,** în mod special **jaguarul** și **pisica sălbatică, maimuțe** și altele. La Manaus, fluviul se întîlnește cu apele marelui Rio Negro, curs de apă deosebit de puternic, iar înainte de a-și purta apele spre deltă, Amazonul întîlnește un nou rîu puternic — Xingu.

Apele rîurilor ce se varsă în rîul Amazon sînt numite „negre", iar altele „albe". Primele sînt tulburi și bogate în substanțe minerale, care provin de pe piscurile andine. Celelalte sînt mai transparente, dar pline de acid humic, rezultat din descompunerea vegetalelor pădurii. Rîul Solimoes constituie un model de rîu cu ape „albe", iar Rio Negro este reprezentativ pentru cel cu ape „negre".

Delta Amazonului, cu o lungime de peste 400 km și o lățime ce depășește, pe alocuri, 300 km, este, așa cum am mai arătat, cea mai mare de pe Pămînt. Cînd începe sezonul ploilor, apele rîurilor încep să crească, ridicîndu-se, pe alocuri, la peste 8—10 m. Atunci uscatul deltei devine o mare de apa. Afluenții marelui fluviu își ies din matcă. În păduri se formează mari lacuri, cărora li s-a dat numele de „igapos". Speciile de animale și vegetale din preajmă sînt adaptate la acest fenomen. Peștii se răspîndesc prin pădurea inundată și se hranesc cu fructele ce cad din copaci.

Un alt fenomen fascinant, mărturie a gigantismului amazonian, este mascaretul. Localnicii îi spun „pororoca", adică „marele vuiet". Punctul său culminant îl constituie echinoxul. Atunci valurile oceanului, ridicate de atracția Lunii, se prăvălesc în delta Amazonului cu o viteză de 35 km/h, ca și cînd ar vrea să-i inverseze cursul. Uneori, „pororoca" înaintează în Amazon pînă la aproape 800 km, cu valuri de 7—8 m înălțime. Pagubele sînt de fiecare dată considerabile. În schimb, cînd Amazonul ajunge la ocean, depunîndu-și apele cu o viteză uriașă, nu se amestecă repede cu apa sărată. Ele formează în Atlantic ceea ce se numește o „pană" lungă de mai multe sute de kilometri, care înaintează spre nord, într-un uriaș arc de cerc. Din avion se disting clar apele maronii ale fluviului și cele albastre ale oceanului.

În desișurile uriașei jungle amazoniene își duc viața (multă vreme necunoscută) diferite triburi de indieni. Între ei se numără și indienii auca — oameni care, din rădăcinile unei plante, fabrică o substanță otrăvitoare deosebit de puternică, **curara,** care provoacă moartea instantanee și pe care o folosesc la vînarea animalelor sălbatice.

Cucerirea de către om a uriașei jungle braziliene a început, practic, în anul 1964, cînd, prin construirea noii capitale a Braziliei — Brasilia —, s-a făcut primul salt spre interiorul acestei zone. Începe apoi, în anul 1970, construirea uneia dintre cele mai impresionante șosele ale lumii — Transamazonul — care, traversînd hățișurile junglei, va atinge în final lungimea de 5 400 km. Pentru a construi șoseaua ce traversează jungla, oamenii au depus eforturi uriașe, trebuind să se lupte cu natura plină de surprize, cu ploile tropicale, căldura sufocantă și șerpii veninoși. Cu toate acestea, ei au defrișat, pe distanțe de mii de kilometri, o bandă lată de 75 m, din care 7 m îi reprezintă partea carosabilă. Oamenii de știință se întreabă însă cu teamă dacă uriașele defrișări ale giganticului „plămîn" al planetei nu vor duce la schimbarea echilibrului ecologic. Doborîrea abuzivă a copacilor, spun ei, pune în pericol ciclul natural al substanțelor nutritive, căci dacă în pădurile din zonele cu climă temperată copacii „se odihnesc" de toamna și pînă primăvara, pădurea Amazoniei lucrează fără întrerupere, producînd oxigenul necesar vieții. Iar dacă acest echilibru este distrus, el atrage după sine pieirea pădurii, urmînd ca în locul ei să apară un uriaș deșert fără viață.

ECATERINA ROȘCA

COPILĂRIE FĂRĂ SOARE

MICUL LUSTRAGIU

Carlinos este un mic lustragiu care trăiește pe străzile unui mare oraș din America de Sud. De la vîrsta de 7 ani a trebuit să-și poarte singur de grijă. Pentru cei cîțiva bănuți pe care-i cîștigă ca să se hrănească, aleargă toată ziua prin oraș. Viața l-a privat de școală și de familie. Cînd își povestește propria viață, vorbește, de fapt, în numele a milioane de copii și tineri care trăiesc pe stradă și au aceeași soartă ca a lui. „Viața pe stradă este dură, spune el. În unele zile am impresia că nimeni nu ne bagă în seamă. Uneori alergi flămînd toată ziua, dar cel mai greu este să găsești un loc de dormit“. Cum a ajuns acest băiețaș un copil al străzii? Tatăl lui, țăran sărac, a venit în marele oraș împreună cu familia care numără cinci copii, în speranța unei vieți mai sigure. N-a găsit adăpost decît în bidonvilul insalubru. Deziluzia părinților a determinat dezmembrarea familiei, iar Carlinos s-a trezit în stradă, fără cămin. Nimeni nu se ocupă de viitorul lui. Pericolele străzii îl pîndesc la tot pasul și băiatul nu vede deocamdată nici o posibilitate de a ieși din această situație dureroasă, cu toate că și-ar dori mult îmbrăcăminte curată, hrană zilnică și mai ales să meargă la școală.

DORINȚĂ NEÎMPLINITĂ

Gibran s-a născut într-un oraș din sud-estul Asiei. A trecut de cîțiva ani de vîrsta abecedarului, dar n-a mers pînă acum niciodată la școală. Ar fi vrut să învețe, dar greutățile cu care se confruntă zilnic familia lui nu i-au permis. Sînt mulți frați acasă, iar cîștigul tatălui nu ajunge, așa că a trebuit să renunțe la visul lui. Lucrează într-un restaurant, iar seara, după închidere, își întinde așternutul sărăcăcios într-un colț de podea și adoarme adînc. Numai în timpul musonului, cînd căldura devine înăbușitoare, se trezește de cîteva ori pe noapte

OSMAN

E ora prînzului și soarele arde puternic. În piața unuia dintre orașele situate la marginea deșertului Sahara, clienții sînt rari la ora aceasta și cea mai mare parte a vînzătorilor s-au adăpostit la umbră. Pentru Osman însă, acum vine partea cea mai încărcată din zi. Trăgînd

---

La un pas de extraordinar

30 DE ZILE PE URMELE LUI Robinson Crusoe

În anul 1714, într-o cafenea de la periferia Londrei venea, în fiecare seară, scoțianul Alexander Selkirk, care povestea oricui era dispus să-l asculte cum a trăit el, timp de patru ani, pe o insulă pustie, pierdută în apele Oceanului Pacific, și care nu figura pe nici o hartă. Într-una din seri s-a apropiat de el un bărbat care i-a spus cu glas blînd:

— Nu vă supărați, aș vrea să ascult și eu povestea vieții dumneavoastră. Nu vreți să mi-o spuneți și mie?

Selkirk l-a privit mirat, crezînd că nou-venitul vrea să rîdă de el. Cu toate acestea a început să povestească.

Străinul nu era altul decît scriitorul englez Daniel Defoe. În felul acesta a aflat el povestea lui Alexander Selkirk, marinarul englez debarcat forțat de pe vasul pe care fusese angajat de către căpitanul acestuia, Thomas Strandling, și lăsat în voia soartei pe insula pustie de la capătul lumii. Din povestea vieții lui Selkirk s-a născut apoi „Robinson Crusoe“, una dintre cărțile cele mai îndrăgite și mai citite de copiii și tinerii de pretutindeni.

Nu demult, doi tineri argentinieni — Juanino Perez și Augustin Bottinelli — au pornit pe urmele lui Selkirk (Robinson Crusoe), cu intenția de a cerceta insula pe care eroul lui Daniel Defoe a trăit patru ani. După ce au străbătut, la bordul unui mic avion condus de un prieten de-al lor, cei peste 900 km, de la Santiago de Chile la arhipelagul Juan Fernandez, pierdut în imensitatea Pacificului, ei au ajuns cu bine la destinație, pe renumita insulă.

*

După plecarea avionului, cei doi și-au luat rucsacurile în spate și au pornit-o în căutarea peșterii lui Robinson. După hartă, peștera în care a trăit Robinson trebuia să se afle în partea dinspre nord a insulei. Au început, așadar, drumul. Primele greutăți nu s-au lăsat prea mult așteptate. Panta lină s-a transformat la un moment dat într-una abruptă. Cum Perez și Bottinelli nu erau alpiniști, au preferat să aleagă altă varianta, care să-i ducă mai întîi la țărmul oceanului, de unde să-și continue drumul spre nord, mergînd pe plajă. După trei ore de mers au ajuns la țărmul Pacificului. Aici se legăna în voie o barcă de pescari, pregătindu-se să plece în larg. Cînd i-au văzut, pescarii au coborît din barcă și s-au îndreptat spre ei.

— Bună ziua, spuse Bottinelli, vrem să ajungem la peștera lui Robinson, în cealaltă parte a insulei. Ne puteți ajuta?

Cel mai bătrîn dintre ei le arătă cu mîna spre barcă, semn că pescarii vor să-i ajute.

după el căruciorul pe care se află un butoi de tablă plin cu apă, el traversează piața, oprindu-se în fața fiecărei tarabe pentru a oferi vînzătorilor cîte o cană cu apă de băut. Osman are 14 ani și trăiește într-o țară situată la marginea deșertului Sahara, unde apa este puțină și trebuie adusă uneori de la mari distanțe. Ca mulți alți copii care trebuie să-și cîștige singuri existența, Osman s-a gîndit să aline setea oamenilor, oferindu-le apă contra unei sume modeste. Munca pe care o face este o muncă grea și obositoare. În fiecare dimineață, Osman se trezește foarte devreme și pornește la drum spre sursa de apă, aflată departe, trăgînd după el căruciorul pe care se află butoiul. Pe drum mai întîlnește și alți copii purtînd ca și el butoaie pe cărucioare improvizate. Ca să umple aceste vase mari, de 200 de litri, copiii trebuie să muncească din greu. Apoi urmează căratul pe distanțe de mai mulți kilometri. Cînd ajunge în piață, Osman este epuizat.

Alți copii duc apă gospodinelor din cartierele mărginașe, unde pompele lipsesc.

În sezonul ploilor, cîștigul micilor distribuitori de apă se micșorează, astfel încît ei trebuie să mai presteze și alte munci, pentru a obține venitul modest care să le asigure traiul.

Copilăria lui Osman este lipsită de bucurii. Întreaga zi, din zori și pînă seara, trage căruciorul după el. Cînd butoiul e gol, drumul e mai ușor, dar după ce îl umple, fiecare pas pe care-l face i se pare deosebit de greu. Și are de parcurs zilnic zeci de kilometri. Seara, cînd se întoarce acasă, cade frînt de oboseală. A doua zi, viața lui își urmează același curs.

*

V-am prezentat, dragi cititori, cîteva aspecte din viața unor copii pentru care cea mai frumoasă vîrstă a vieții este lipsită de soarele bucuriei de a trăi.

Astăzi, în lume, există milioane de copii a căror viață este asemănătoare cu a celor trei băieți.

Decalajele frapante ale contemporaneității, realitatea dramatică a împărțirii lumii în bogați și săraci, cu nenumăratele ei consecințe ce decurg de aici, fac ca pe vaste întinderi ale globului să existe copii lipsiți de bucurii, copii exploatați, copii care nu au luat loc niciodată într-o bancă de școală, copii care cad victime bolilor și multor altor privațiuni.

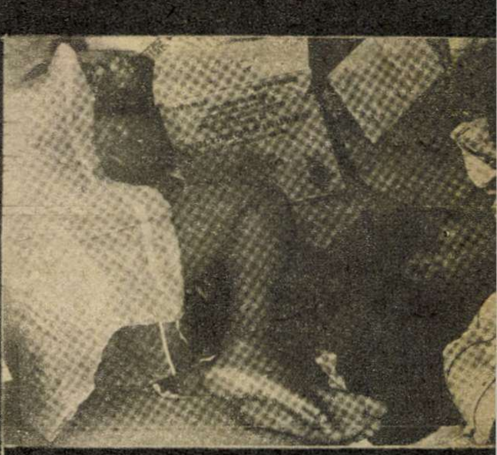

Criza economică ce afectează în prezent țările capitaliste, șomajul, lipsa locuinței etc. se repercutează în mod dramatic și asupra condițiilor de viață și de dezvoltare a milioane de copii și tineri din aceste țări.

Studii efectuate de Organizația Internațională a Muncii relevă, printre altele, că mulți copii din țările occidentale sînt supuși unor munci istovitoare, fiind nevoiți să-și cîștige existența înainte de a învăța să se joace. Ei fac parte din marea armată de nefericiți aflați sub vîrsta de 14 ani care prestează munci în calitate de angajați. Acestora li se adaugă alte milioane de copii din țările aflate în curs de dezvoltare de pe planetă, unde pentru mulți condițiile de viață sînt deosebit de grele.

Ar putea fi schimbată viața acestor copii? Firește că da! Să ne gîndim la uriașele resurse financiare care se irosesc în fiecare an în lume pentru producerea armelor. Numai cu o mică parte din fondurile risipite pentru fabricarea mijloacelor de distrugere ar putea fi ameliorată viața tuturor acelora a căror copilărie este lipsită de soare.

Pe măsură ce se apropiau de țărmul insulei, cei doi și-au dat seama că aceasta semăna perfect cu cea descrisă în cartea lui Daniel Defoe. Se vede treaba că Selkirk o descrisese foarte bine. Din depărtare, peștera părea prea mică pentru a putea fi locuită, dar după ce-au coborît din barcă și au ajuns la ea și-au dat seama că le oferea condiții bune de locuit. Nu era prea mare, dar forma ei le asigura protecție împotriva vînturilor și a ploilor.

Numaidecît s-au apucat să și-o amenajeze. Au colindat pînă au strîns fiecare cîte un braț bun de crengi verzi din care și-au făcut paturi.

Prima noapte pe insulă! Se simțeau amîndoi cuprinși de teamă. Se temeau, de pildă, ca nu cumva în timpul fluxului apele oceanului să ajungă pînă la peșteră... Juanino reuși să adoarmă, lui Bottinelli însă i-a fost imposibil să închidă ochii. La orele trei, acesta a auzit plînsul unui copil. Cel puțin așa i s-a părut. L-a trezit repede și pe prietenul său, care a confirmat spusele lui. Au ieșit amîndoi din peșteră și s-au dus pînă la plajă, să vadă despre ce putea fi vorba. Nimic. Cu toate acestea, plînsul continua să se audă! S-au hotărît să lase pînă la ivirea zorilor dezlegarea misterului acestei întîmplări. Într-adevăr, a doua zi, pe lumină, au descoperit la malul insulei Ingles (adică a englezului, englezul fiind Selkirk) un grup de pui de focă ce scoteau sunete asemănătoare plînsului de copil. Cei doi au respirat ușurați. S-au apropiat încet de puii de focă și au început să se joace cu ei. După un timp însă, foamea i-a determinat să se gîndească și la mîncare. Dar în jurul lor nu se găsea nici un pom fructifer, iar dintre viețuitoare, doar păsări și coioți, un fel de lupi pricăjiți. De aceea, speranța lor se îndreptă spre apele oceanului. După o jumătate de oră au reușit să prindă, cu ustensile improvizate, șapte pești frumoși, din care au mîncat toată ziua.

Perez și Bottinelli au planificat apoi o excursie la „Punctul de observație al lui Selkirk“, situat pe cea mai mare înălțime, de unde nefericitul marinar supraveghea țărmurile oceanului, în așteptarea unui vapor care să-l salveze. Cei doi au pornit într-acolo odată cu ivirea zorilor celei de-a doua zi. Au luat cu ei numai strictul necesar: o frînghie, aparatul de fotografiat și un bidon cu apă. Drumul a început printr-un ținut care amintea imaginile de pe Lună, ținut care încet, încet s-a preschimbat într-unul acoperit de păduri. Tot drumul a plouat, fapt care i-a supus la un efort deosebit, dar, după șase ore de mers, au ajuns la destinație. Într-adevăr, Selkirk își alesese un punct ideal de observație, de acolo se putea vedea pînă departe, de-a lungul întregului țărm, insula etalîndu-și în fața lor întreaga panoramă, toate elementele peisajului, între care și locuințele celor vreo 40 de oameni și urmele colonizatorilor spanioli — ruine de fortărețe, corăbii scufundate care, atunci cînd apele sînt calme, pot fi văzute pînă la 30 m adîncime.

Nu s-ar putea spune că Perez și Bottinelli au dus-o greu pe insulă. Cu paturile din crengi și din iarbă pe care și le-au așternut în peșteră s-au obișnuit repede. Mai greu le-a fost cu mîncarea: timp de o lună ei nu s-au hrănit decît cu pește și languste. Dacă ar fi fost să facă în insulă un „stagiu“ egal cu cel al lui Robinson, ar fi fost nevoiți să caute și altceva pentru a îmbogăți... lista de bucate.

Perez și Bottinelli au plecat de acolo cu multe amintiri deosebite, dar lucrul cel mai extraordinar a fost faptul că prin șederea în insula lui Robinson Crusoe ei s-au refugiat timp de o lună în insula... copilăriei. Care copil nu și-a imaginat, atunci cînd a citit minunatele aventuri ale lui Robinson, că se află el însuși pe insulă, că el este adevăratul erou al cărții? Acum, iată, Perez și Bottinelli au reușit să „pipăie“ ceea ce atunci, cînd erau copii, au visat cu atîta ardoare.

N. BARBU

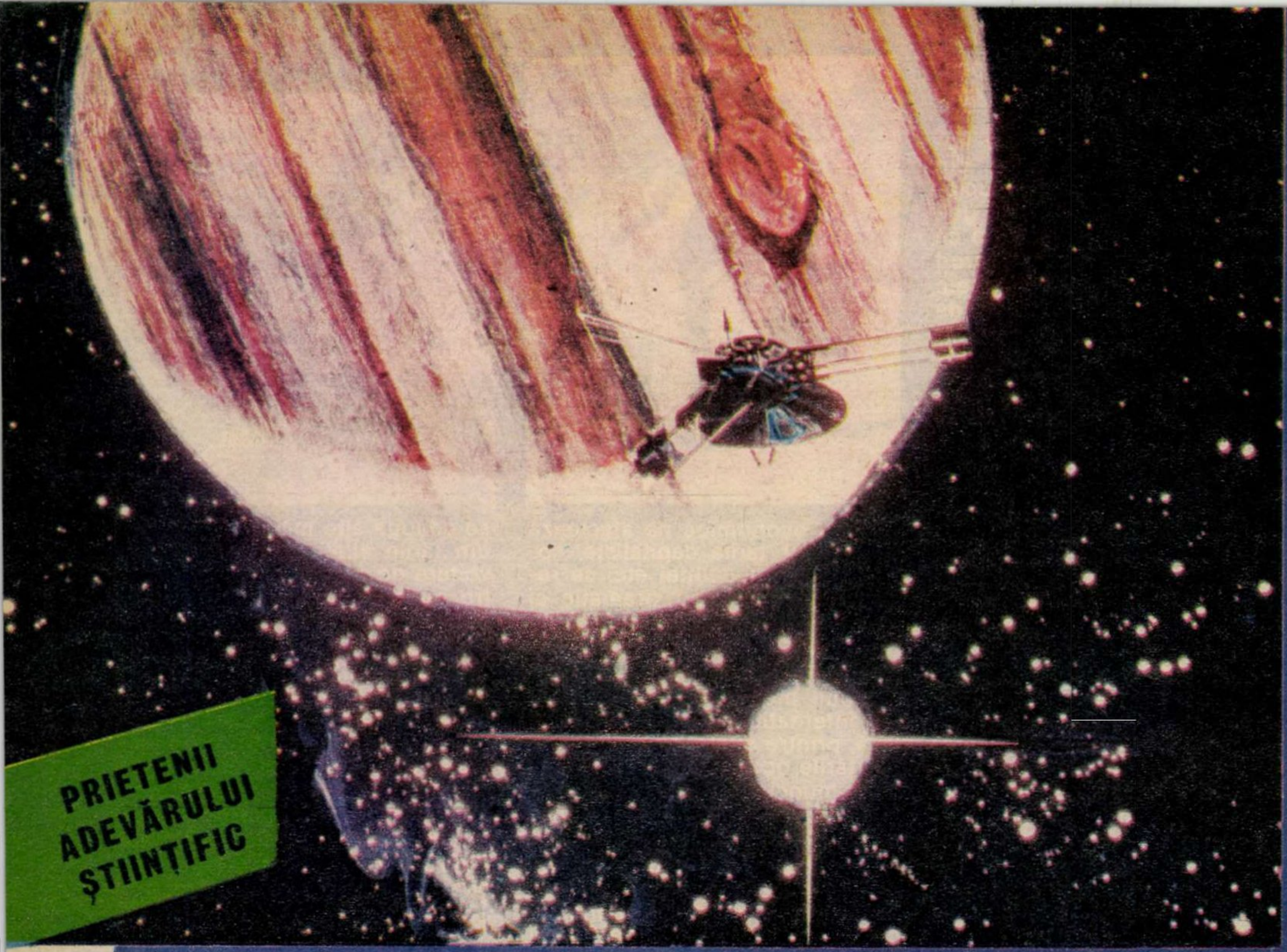

PRIETENII ADEVĂRULUI ȘTIINȚIFIC

ÎN CĂUTAREA PLANETEI X

În ultima vreme, oamenii de știință din unele țări iau în considerare posibilitatea existenței unei a zecea planete a sistemului solar. Ei i-au dat denumirea convențională de Planeta X. În opinia lor, ea nu se află în apropierea celorlalte nouă planete cunoscute. Prin confirmarea existenței sale s-ar putea da răspuns și la două întrebări foarte diferite care frămîntă de mult timp lumea științifică: Ce a determinat misterioasele neregularități ale orbitei planetelor Uranus și Neptun în secolul al XIX-lea? Sau care este cauza dispariției dinozaurilor în urmă cu 26 de milioane de ani?

După cum se știe, în cursul secolului trecut, astronomii au observat că un element necunoscut determină schimbări misterioase ale orbitei planetelor Uranus și Neptun. Unii cercetători au explicat aceste dereglari prin faptul că o planetă nedetectată încă a exercitat asupra celor două planete amintite o anumită forță de atracție.

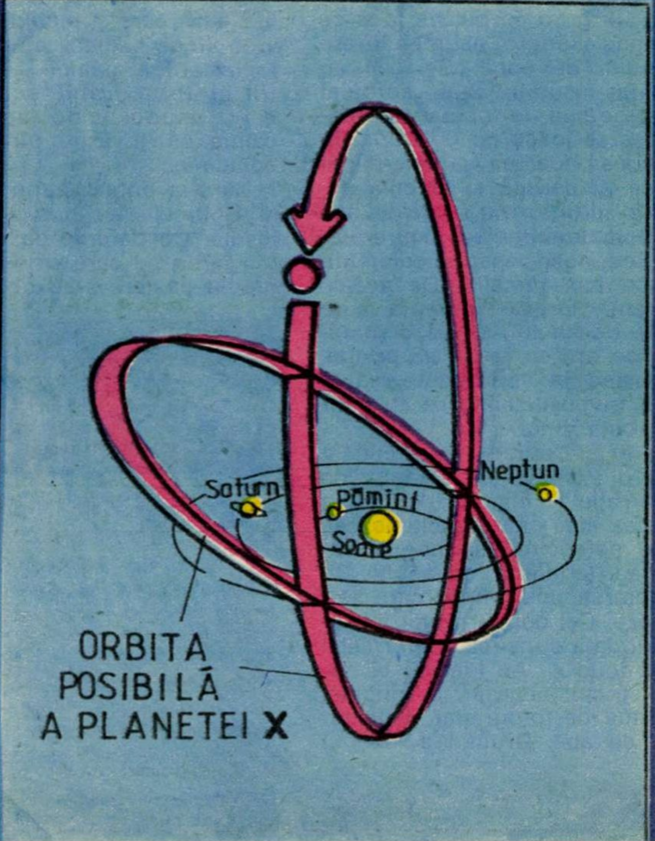

ORBITA POSIBILĂ A PLANETEI X

Dacă Planeta X ar exista și s-ar mișca pe o orbită tipică, ea și-ar fi exercitat atracția gravitațională asupra celor două sonde spațiale „Pioneer" care se îndreaptă în prezent spre extremitatea sistemului solar. Dar, după cum se știe, acest lucru nu s-a întîmplat.

Unii oameni de știință consideră însă, pe baza calculelor, că o planetă îndepărtată, de cinci ori mai grea decît Pămîntul, care ar parcurge o orbită eliptică deosebit de alungită, ce ar putea fi perpendiculară pe orbitele planetelor cunoscute, ar fi putut produce modificările pe care le-au observat astronomii din secolul trecut. La ora actuală, Planeta X s-ar afla prea departe pe orbita sa ciudată pentru a mai afecta mișcarea de rotație a planetelor Neptun și Uranus sau a-și mai exercita atracția gravitațională asupra celor două sonde spațiale „Pioneer", perturbîndu-le traiectoriile.

Ipoteza se bazează pe constatarea că orbitele lui Uranus și Neptun au încetat să mai fie afectate la începutul secolului nostru. Conform calculelor, acestei a zecea planete i-ar trebui o mie de ani ca să efectueze o rotație completă în jurul Soarelui.

Unii cercetatori presupun că, urmîndu-și orbita, Planeta X ar fi străbătut inelul de comete care înconjură sistemul solar. Unele comete, sub influența forței de gravitație a acestei planete și-ar fi schimbat traiectoria, o parte din ele izbindu-se de Pămînt. Cantitatea mare de praf ridicată în urma acestor puternice impacturi s-a oprit în partea superioară a atmosferei planetei noastre, oprind lumina Soarelui, fapt ce a determinat importante schimbări în climă, care au dus la dispariția dinozaurilor.

Alți astronomi cred că „vinovată" de pieirea dinozaurilor nu a fost Planeta X, ci o stea nedescoperită încă, ce însoțește, la mare distanță, Soarele, cele două stele fiind legate între ele prin forțe gravitaționale. Această stea prezumtivă, pe care unii cercetători au numit-o Nemesis, ar fi schimbat cursul unei serii de comete, dintre care unele s-au prăbușit pe Pămînt.

Nu există însă nici o dovadă concretă despre existența Planetei X sau a stelei Nemesis. Rezolvarea acestui mister nu este deloc ușoară. Principala dificultate constă în faptul că nimeni nu știe în ce zonă a bolții cerești ar trebui să-și orienteze telescopul pentru a detecta acest presupus astru.

Dacă problema nu se va soluționa între timp, astronomii o vor putea aborda în anul... 2600, deoarece atunci Planeta X, daca există, ar trebui să producă din nou perturbații în orbitele planetelor Neptun și Uranus.

TUDOR PRELIPCEANU

Enciclopedie „Cutezătorii“

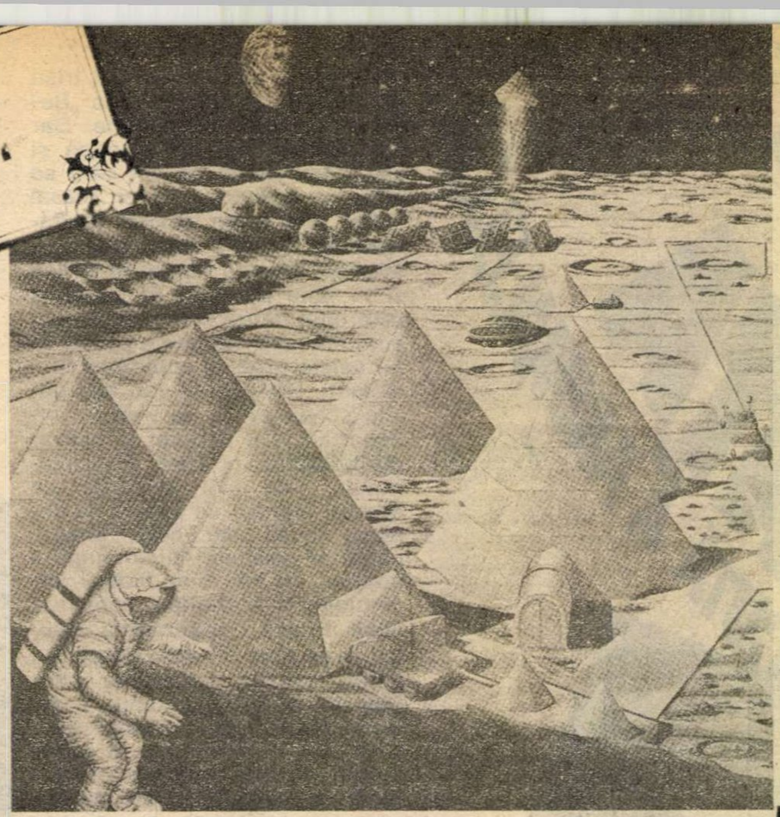

ORAȘE pe lună?

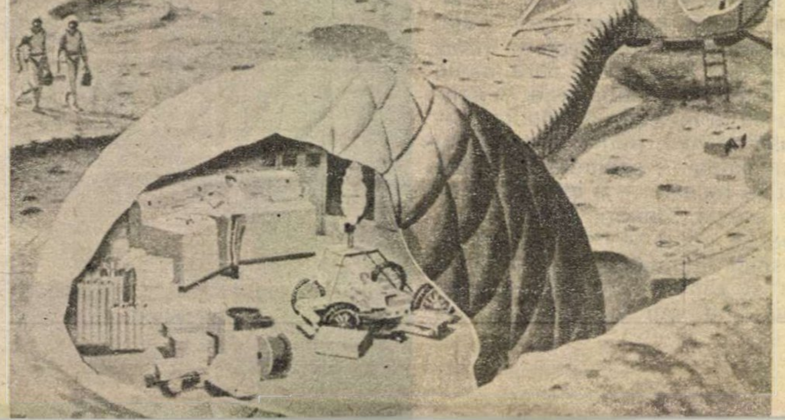

Au trecut aproape două decenii de cînd omul a pus piciorul pe Lună și încă de atunci semenii noștri se gîndesc să poposească și pe alte planete. Dar, susțin specialiștii, pentru ca visul omului de a călători spre alte planete ale sistemului nostru solar să devină realitate, este nevoie ca Luna să fie cunoscută cît mai bine, pentru ca ea să poată servi ca bază de lansare a vehiculelor spațiale îndreptate către alți aștri.

În această situație, oamenii încearcă să găsească soluții pentru ca Luna să poată fi locuită de pămînteni. O astfel de soluție se pare că a și fost găsită. Este vorba despre un proiect gigantic privind construirea pe Lună — vecina noastră cosmică — a unui adevărat oraș. Planul este grandios și temerar în același timp.

Într-un viitor pe care savanții îl văd nu prea îndepărtat, de pe Pămînt vor decola rachete de transport imense, fiecare cu cîte 400 t de materiale la bord, adică de patru ori mai mult decît poate transporta în prezent cea mai puternică rachetă. Aceste vehicule vor trebui să fie însă lansate de pe niște platforme plutitoare aflate în largul mărilor sau oceanelor, cît mai departe de centrele populate, pentru a le feri de zgomot.

„Casele“ care vor fi amplasate pe Lună vor fi construite pe Pămînt și ele reprezintă, de fapt, în proiectele savanților, vîrfurile sub formă de con ale rachetelor care apoi, cu ajutorul unor picioare telescopice, se vor așeza ușor pe suprafața Lunii, întocmai ca un modul lunar. Ele vor fi astfel construite încît selenauții le vor putea folosi la decolarea de pe Lună pentru a reveni pe Terra. Ele vor putea fi folosite, de asemenea, pentru deplasări pe suprafața satelitului Pămîntului.

Casele vor fi unite între ele prin tunele sublunare. În felul acesta va lua naștere primul oraș lunar, alcătuit din piramide conice în care selenauții vor beneficia de tot confortul.

De ce se preconizează construirea unui asemenea oraș pe Lună? Pentru că, spun specialiștii, la începutul secolului al XXI-lea, cînd planeta noastră va avea circa 10 miliarde de locuitori, energia va constitui una dintre problemele cele mai importante. În această situație, oamenii de știință se gîndesc să obțină energie cu ajutorul centralelor solare cosmice amplasate în spațiul cosmic, pe o orbită aflată la altitudinea de 36 000 km. La această înălțime căldura Soarelui este transformată în energie electrică cu ajutorul celulelor solare, energie care va fi transportată apoi spre Terra, sub formă de microunde.

Cheltuielile imense necesitate de construirea centralelor solare cosmice vor fi mult reduse ca urmare a folosirii materiilor prime de pe Lună. S-a calculat că aceeași cantitate de materii prime va fi cu 2/3 mai ieftină în cazul în care vor fi aduse de pe Lună.

Oamenii de știință apreciază că în cel mult zece ani vor fi făcuți primii pași concreți către construirea primei centrale solare cosmice, chiar dacă sumele necesare sînt imense. Ele nu sînt însă cu nimic mai mari decît sumele care se cheltuiesc astăzi pe Pămînt pentru cercetările consacrate găsirii unor noi surse de energie.

Luna este un loc ideal pentru munca științifică, susțin savanții, în primul rînd pentru că de pe Lună astronomii vor putea studia spațiul cosmic fără a întîmpina greutățile pe care le ridică existența atmosferei terestre. De asemenea, datorită gravitației mult mai mici, pe Lună vor putea fi create aliaje noi, medicamente noi. Apoi Luna constituie o bază ideală pentru lansarea de vehicule spațiale spre alte planete.

Oamenii de știință susțin că, în viitorii o sută de ani, pe Lună se vor afla pînă la 10 000 de pămînteni.

NICOLAE NICOARĂ

Album Zoo

VIAȚA MAI PUȚIN CUNOSCUTĂ A ANIMALELOR

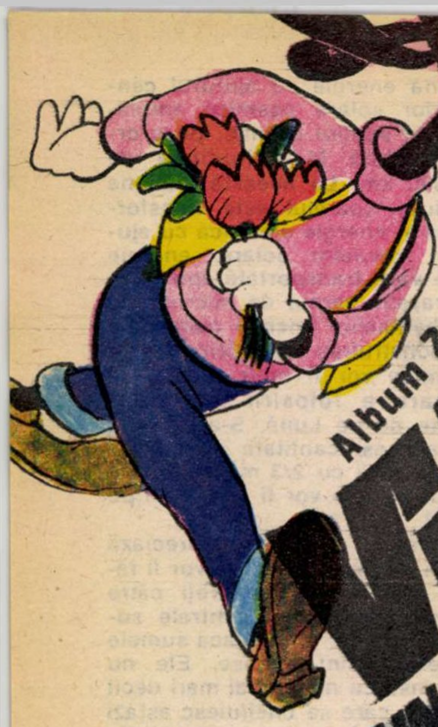

Natura — un imens muzeu ale cărui încăperi omul le parcurge, pas cu pas, încercînd să-i lumineze și cele mai ascunse unghere, să-i deschidă și cele mai zăvorîte uși. Vietățile Pămîntului, ale apei sau ale văzduhului — de care omul a trebuit să se apere sau pe care a reușit să și le apropie — sînt acum, în marea lor majoritate, bine cunoscute. În aceste pagini, dragi cititori, vă dăm întîlnire cu cîteva dintre aceste vietăți mai puțin sau deloc întîlnite în țara noastră. Vă propunem, astfel, scurte popasuri în pădurea ecuatorială sau în savană, în stepă sau în deșert. Locul de întîlnire pentru pornirea în călătoria noastră este la...

Creșa neobișnuită de la Grădina zoologică din Capitală. Aici, mica leoaică Silvia, crescută cu biberonul, cu lapte de capră și alte adaosuri pentru a crea consistența necesară, a devenit o răsfățată care se joacă, mai ales cu cei ce o hrănesc și chiar cu medicii care-i fac fel de fel de tratamente și vaccinuri. „De ce a părăsit-o mama sa, leoaica Peghi, pe mica Silvia?“ ne-am interesat. Am aflat astfel că, uneori, animalele sălbatice care se află în grădinile zoologice, deci în captivitate, nu se mai arată interesate să-și îngrijească, să-și alăpteze și să-și apere puii. Simt, desigur, că acum nu-i mai amenință nici un pericol, masa le vine „pe tavă“, culcușul este dintre cele mai confortabile. Și dacă „gîndesc“ astfel, după ce îi aduc pe lume, îi lasă fără îngrijirea lor... Luați din cușcă aproape fără viață, nou-născuților li se face de îndată „toaleta“, masajul de care mama ar fi trebuit să aibă grijă. Și pentru că le lipsește și căldura corpului mamei, perne speciale cu apă caldă — schimbată de cîte ori se răcește — îl înlocuiește și pe acesta. Uneori, mame adoptive se oferă să-i hrănească pe veșnicii înfometați. Hrăniți, îngrijiți și alintați cînd sînt bolnavi sau cînd, pur și simplu, le ies dinții și au febră, cînd sînt triști sau apatici, locuitorii de la „Bebi-zoo“ o duc de minune. Dar să-i vedem mai de aproape și să-i admirăm și pe cei care se află, cu adevărat... la ei acasă!

Cel mai mare animal al Pămîntului (în apă doar balena îl întrece) trăiește numai în Africa și în Asia de Sud. Și totuși el este unul dintre cele mai cunoscute animale. Se poate spune că nu există grădină zoologică fără elefanți. Sînt dovezi (au fost găsite schelete) că, în trecutul îndepărtat, el a populat și meleagurile patriei noastre. Particularitățile cele mai evidente ale acestui animal, ce pare a se deplasa încet, dar care, uneori, poate să străbată, într-o singură noapte, 70 km, sînt fildeșii impresionanți și trompa, care nu-i altceva decît... prelungirea nasului, și pe care o folosește pentru miros, pipăit, deplasarea unor obiecte. În India, elefantul a devenit foarte „îndemînatic“ reușind să-l ajute pe om în multe lucrări dificile care cer o mare forță. Iar elefantul o are cu prisosință! Înălțimea lui ajunge pînă la 4 m, iar greutatea la 7 t! Istoria consemnează că în anul 280 î.e.n., Pirus, regele Epirului, a atacat Italia cu ajutorul a 20 de elefanți, care numai prin simpla lor prezență au stîrnit panica în rîndul armatei romane.

Haine... unicat! Știați că zebrele au, fiecare, un alt „aranjament“ al dungilor de pe corp? În lume nu există două la fel. Asemenea amprentelor digitale, dungile — deși par foarte asemănătoare — se deosebesc întotdeauna de la individ la individ.

De neconfundat, trăind în Africa în grupuri mari, zebrele se împacă foarte bine cu antilopele, apărîndu-și împreună puii așezați în mijlocul turmei. Atacate de lei, hiene, zebrele ce par atît de pașnice, devin agresive, apărîndu-se cu picioarele, care sînt foarte puternice. Cînd apelează la fugă, străbat 65 km într-o oră.

O inotătoare în vîrstă de... 200 de ani! Dacă mai adăugăm că, uneori, această înotătoare atinge greutatea de 600 kg și

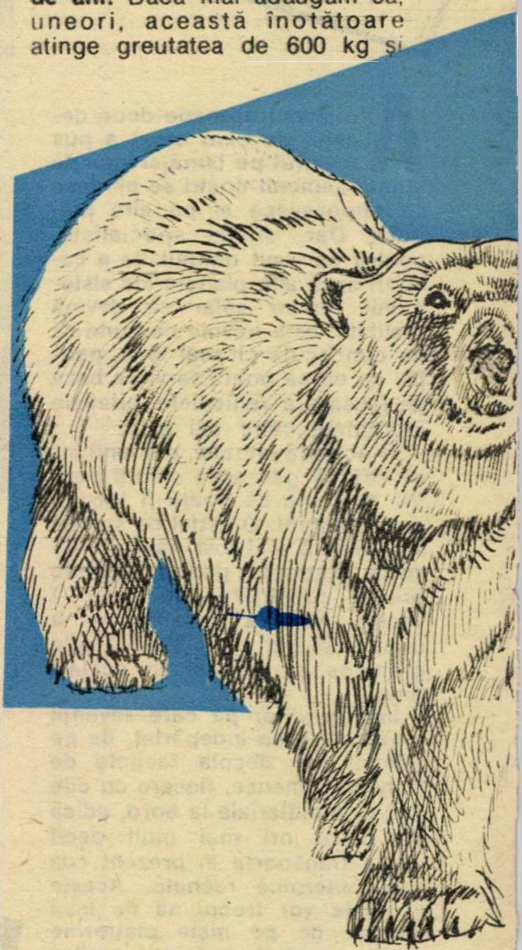

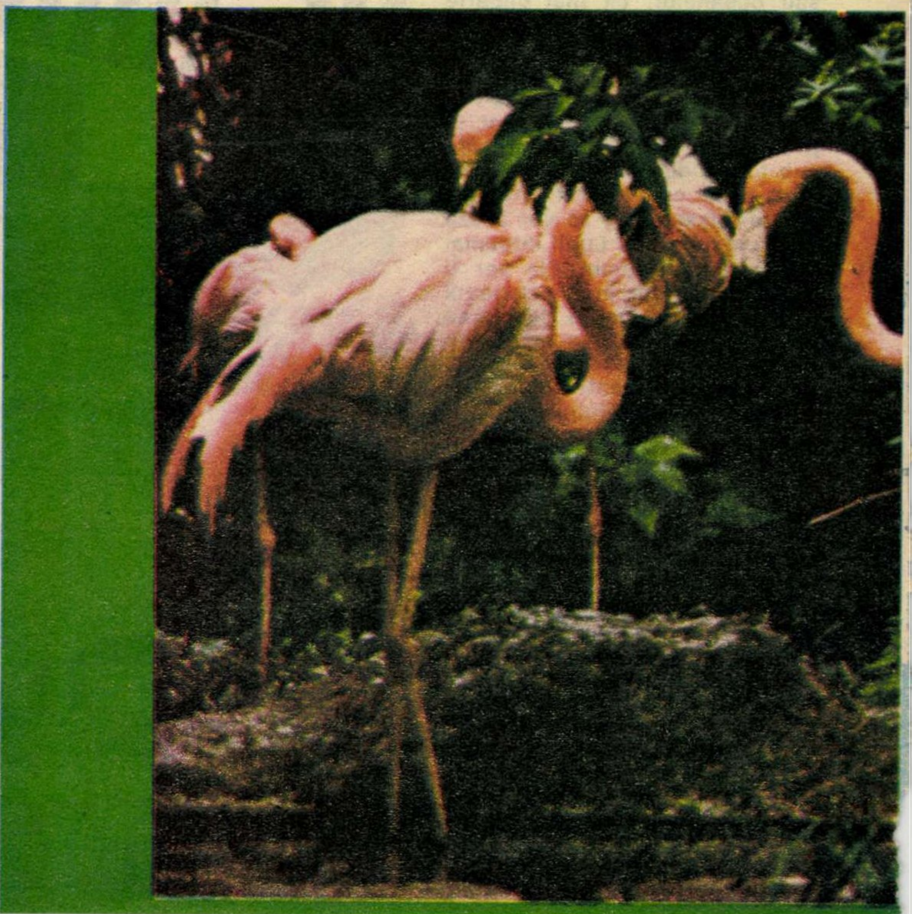

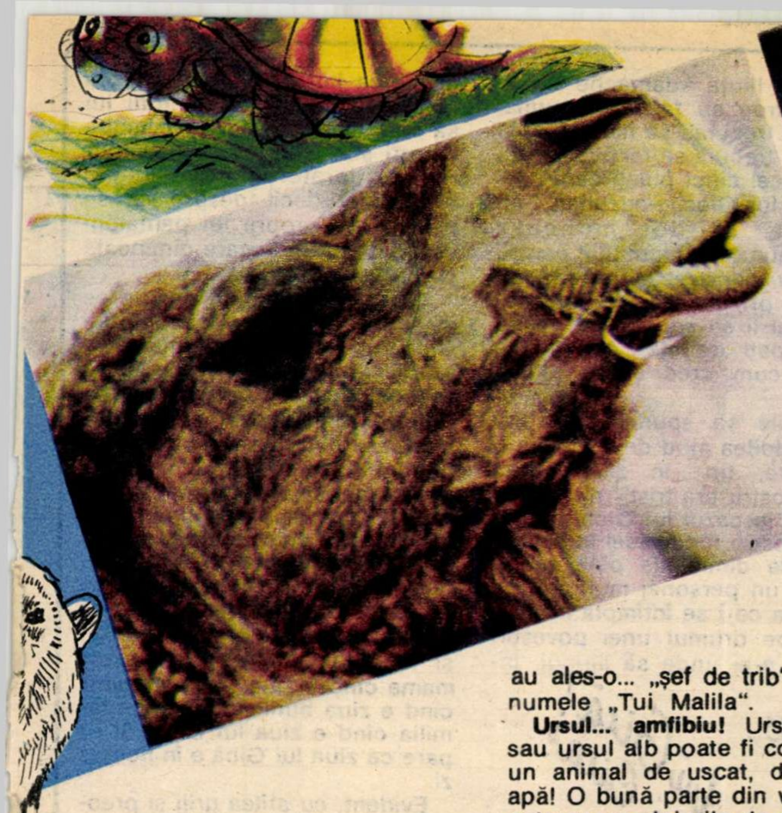

lungimea de 2,25 m, atunci vom putea fi mirați aflînd că ea se descurcă de minune în apă. Este vorba de broasca țestoasă de apă. Cea terestră are carapacea foarte bombată, sudată puternic cu plastronul. Degetele îi sînt scurte, terminate cu gheare puternice. Se deplasează încet și prudent.

Se povestește că exploratorul englez James Cook, ajungînd pe insula Tonga și fiind primit cu deosebita prietenie, drept răsplată a lăsat tribului o broască țestoasă uriașă, adusă din Arhipelagul Galapagos, care, într-atît i-a impresionat pe băștinași încît au ales-o... „șef de trib“, dîndu-i numele „Tui Malila“.

Ursul... amfibiu! Ursul polar sau ursul alb poate fi considerat un animal de uscat, dar și de apă! O bună parte din viață și-o petrece pe sloiurile de gheață și în apă. Capul și gîtul alungite sînt astfel tocmai pentru a-l ajuta să despice apa. De altfel, și labele îi sînt astfel articulate încît să poată fi rotite ca niște adevărate lopeți. Este bun înotător, putînd parcurge distanțe de 25—30 km. Este și foarte puternic. Ajunge aproape la 3 m înălțime și 800 kg. Doar cu o lovitură de labă poate doborî o morsă lungă de 4 m și la fel de grea ca și el. Nu-i pasă nici de gerurile cele mai mari. Sub blana deasă și pielea corpului mai are un „cojoc“, un strat gros de grăsime. Este un vînător de pești, foci și morse, șiret și priceput. Nu hibernează ca ursul brun, iar femela naște 2—3 pui, într-un bîrlog săpat în gheață. La naștere, puii au doar... 1 kg, sînt orbi și golași.

„Rude“ apropiate care nu se întîlnesc nciodată. Panthera leo (leul) și Panthera tigris (tigrul) fac parte din aceeași familie, a Felidelor. Cu toate acestea, ele nu se întîlnesc niciodată pe același teren. Leului îi priește în savană, trăind în Africa, la sud de Sahara, și spre deosebire de „ruda“ sa, tigrul, el atacă prada la loc deschis, făcînd salturi spectaculoase. Nu-și urmărește victima, deși poate alerga cu viteză de peste 80 km pe oră. Atacă prin surprindere, stînd la pîndă în ascunzișuri bine alese, rar scăpîndu-i prada. Leoaica este și ea foarte curajoasă, dar iată că Peghi, cea despre care vă spuneam că se află printre locuitorii Grădinii zoologice, s-a speriat grozav de un... balon. Aruncat în joacă de către niște copii veniți s-o viziteze, balonul a ajuns în ghearele ei ascuțite și, bineînțeles, s-a spart cu mult zgomot. Peghi s-a speriat, s-a retras în locuința ei și n-a mai ieșit afară pînă a doua zi. La ea, în Africa, nu văzuse niciodată un balon!

Tigrul de Ussuri este cel mai mare reprezentant al speciei, iar cel indonezian cel mai mic. Terenul tigrului se întinde în Asia, din nordul Caucazului pînă în China și din sud-estul Siberiei pînă în sudul Indiei și Indoneziei.

În tovărășia apei se simt întotdeauna minunat! Și pelicanul cel tacticos, și lebăda cea grațioasă, și flamingo cu pene roz! Îi putem întîlni la Grădina zoologică din Capitală, trăind în cea mai bună înțelegere. Locurile lor de baștină sînt însă îndepărtate. Pelicanul este oaspetele nostru numai vara, în Delta Dunării, venind din sud-estul Europei, din sud-vestul și centrul Asiei, din Africa. Lebedei îi place și ei să clocească în Delta Dunării, după ce parcurge un drum lung, venind acum, vara, din regiunile temperate ale Eurasiei. Flamingo sosește la noi cu... avionul, trenul sau vaporul. Este adus special, tocmai din estul Europei, din Asia sau din Africa spre a-l admira noi.

ELENA MĂNESCU

SEMAFOR

SĂ SCRIEM ÎMPREUNĂ O POVESTIRE

O povestire atrăgătoare începe, adeseori, cu un eveniment care îl contrariază pe personajul principal, de exemplu: **„Într-o zi, lui Gică i s-a întîmplat ceva neobișnuit“**. Este mai mult decît limpede că cititorul nu va avea liniște pînă n-o să afle ce i s-a întîmplat lui Gică!

Pixul lui Gică!
Culegere de teze
Pieptenele lui Gică!
Eu sînt Gică
N-am probleme,
Nici la joacă
Nici la teme!
Undița lui Gică!
Peștele lui Gică!

Dar ea, povestirea, poate să aibă sorți de izbîndă și atunci cînd începe prin a-și surprinde personajul într-o stare de cumpănă: **„În ziua aceea, Gică era trist“.** Se înțelege că, pornind de la această premisă, întrevedem o situație dramatică, și cititorului atîta îi trebuie.

Este însă posibil ca povestirea să ne atragă și atunci cînd începutul ei surprinde clipa în care personajul se simte brusc iluminat: **„Încă de la începutul zilei, pe Gică îl frămîntă următoarea idee...“** Pornind de la o idee, cîte nu se pot întîmpla! Este exact ce îi trebuie unei povestiri bune.

În cazul celei de față, nu prea știu însă cum o s-o scoatem la capăt! Îl avem pe Gică (Gică Panait, clasa a VII-a, înalt, brunet, simpatic, optimist, prietenos), dar n-avem restul.

Problema este că Gică al nostru nu înregistrează evenimente. Cu el, adică, nu se întîmplă nimic neobișnuit! Evident, ar fi existat oarecare posibilități, în acest sens, la teza de matematică. Acolo da, putea s-o pățească într-un mod de neuitat. Nu știa aproape nimic, dar Ancuța Stoenescu și Mirel Grozavu, din banca din spate, au cooperat ca de obicei, în mod strălucit, reușind să-i strecoare toate rezolvările.

De fapt, Mirel la început n-a vrut. El se opune întotdeauna. Ancuța însă i-a spus: „Te rog, **numai** acum, e păcat de Gică, nu ți-e milă de el?“ Lui Mirel nu-i era milă de Gică, dar i-a fost milă de Ancuța care e foarte îngrijorată de soarta tuturor. Mirel a strîns din dinți și, bombănind, a făcut cum a vrut ea. Veți spune că, de fapt, tocmai acest Mirel ar fi bun pentru o poveste. De acord, dar acum e vorba de Gică.

Plantarea livezii iarăși a fost o ocazie. Gică n-a plantat nimic și ca atare s-ar fi putut pomeni cu o ploaie de mustrări însă, fapt obișnuit, Iliuță Adamache și Tudorel Stroe au făcut nu numai ceea ce trebuiau să facă ei, ci și ceea ce trebuia să facă Gică. Au plantat cei cinci puieți care-i reveneau lui Gică, i-au udat, i-au îngrijit. Ei doi muncesc întotdeauna în locul lui pentru că stau pe aceeași stradă cu Gică și ori de cîte ori este nepunctual li se spune: „De ce nu vă ocupați de el?“ Așa că se ocupă cum cred ei că e mai bine.

Trebuie să spunem însă că nici al doilea mod de a începe o povestire, tip „în ziua aceea omul nostru era trist“, nu se potrivește în cazul lui Gică, personajul nostru fiind vesel în fiecare zi și de dimineața pînă seara! Or, cu un personaj mulțumit de tot ceea ce i se întîmplă nu poți porni pe drumul unei povestiri fiindcă n-ai unde să ajungi. Întrebarea ar fi unde o să ajungă el. Dar nu și-o pune fiindcă, după cum v-am spus, e mereu bine dispus.

Gică n-are griji, iar oamenii fără griji nu prea devin eroi literari și, în general, nu devin eroi deloc. De ce oare ne mai legăm la cap cu Gică?

Grijile lui sînt purtate de alții. Nu are nevoie nici măcar de calendar sau de ceas: fie părinții, fie bunicii îndeplinesc acest rol cu sîrguință, spunîndu-i cînd să se scoale și cînd să mănînce, cînd să facă baie, cînd să schimbe cămașa, cînd să ia sirop de tuse și cînd să nu bea apă rece, cînd să învețe și cînd să se tundă. Munca lor este grea întrucît, de regulă, ceea ce vor ei nu prea vrea Gică. Dar sînt perseverenți. O tehnologie îndelung verificată asigură ca îmbrăcămintea lui Gică să fie în cea mai bună regulă și pantofii lui să strălucească. Mult mai multe lucruri știe Gică despre aventurile exploratorilor din jungla Amazoniei decît despre ce se petrece cu proprii lui pantaloni de-i găsește în fiecare dimineață curați și călcați, ca noi.

Toată casa discută despre ce meserie i-ar sta cel mai bine lui Gică după absolvire, numai Gică nu discută despre asta. De ce să se complice? Pricepuții săi părinți îi vor găsi liceul cel mai potrivit, așa cum îi găsesc cele mai bune modele de patine și un loc în cea mai atrăgătoare tabără de vară. El nu trebuie să țină minte nici măcar cînd e ziua mamei sale. De dimineață, tatăl îl ia deoparte și-i șoptește: „Azi e ziua ei. Uite, dă-i buchetul ăsta de flori, spune-i că l-ai cumpărat tu și felicit-o“. La fel procedează mama cînd e ziua tatei, amîndoi cînd e ziua bunicilor și toată familia cînd e ziua lui Gică. Și se pare că ziua lui Gică e în fiecare zi.

Evident, cu atîtea griji și preocupări, cu atîtea întîmplări neobișnuite și cu atîta curaj, perseverență, devotament, tocmai ei, părinții și bunicii lui Gică, ar fi cei mai potriviți pentru o povestire în egală măsură dramatică, veselă și eroică: „Asociația Gică“. Dar n-am vrea să dăm un aer comic unei situații atît de serioase.

Chestiunea ar fi ce ne facem noi cu Gică? Mai precis, cu povestirea despre el? Am văzut că nu-i bun pentru o povestire interesantă întrucît nu i se întîmplă nimic surprinzător și, de asemenea, nu are niciodată un sentiment de îndoială, care să declanșeze „conflictul“. Orice povestire trebuie să aibă un conflict, asta se învață în primele ore la teoria literaturii.

Ne mai rămîne începutul cu ideile. Vă amintiți, nu-i așa? Am spus că una dintre șansele unei povestiri ar fi să înceapă precizînd că personajul este „frămîntat de o idee“.

Or, pe Gică îl frămîntă orice vreți, numai ideile nu. Sau, în orice caz, nici unul din acele gînduri înalte care merită cu adevărat denumirea de idei.

S-ar părea că povestirea de față n-are nici o șansă. Numai dacă...

Știu eu? Poate așa: numai dacă ne înțelegem asupra faptului că o povestire nu trăiește doar prin ideile ei, ci și prin ideile care se declanșează în mintea celor care o citesc.

S-ar putea deci ca importante cu adevărat să fie nu ideile lui Gică și nici măcar ideea rîndurilor de față, ci ideile pe care și le vor face singuri cititorii, cu înțelepciunea care îi caracterizează! De aici ar putea porni nu numai o povestire reușită, ci mult mai mult: o povestire trăită. Dacă Gică nu e bun de personaj, poate sînteți voi. Încercăm?

OVIDIU ZOTTA

POIENILE CU NARCISE

PERLE ÎNȘIRATE PE PIEPTUL CARPAȚILOR

Narcisele, stele de nea presărate pe smaraldul pajiștilor de mai, bibelouri ale naturii cîntate încă de Homer, Virgiliu și Ovidiu, au fost și continuă să fie subiect de poezie și obiect de bucurie sufletească. Legenda spune că tînărul Narcis, admirîndu-și chipul în oglinda unei ape, și-a găsit un tragic sfîrșit înecîndu-se în undele ei adînci. Din trupul lui au răsărit – spre a-i imortaliza frumusețea – zeci de flori albe, puternic mirositoare care îi perpetuează acum numele – narcisele.

Numai în legende florile sînt mai recente decît specia umană. În realitate la început au fost florile care, fiindcă apăruseră înaintea oamenilor, nu aveau culoare, nici miros, nu aveau nici măcar nume. Cînd pe Pămînt au apărut primii oameni, au tresărit cu toate vesele, depunînd la picioarele lor mărgelele de rouă prelinse de pe petale. Iar oamenii le-au dat nume. Și le-au zis albăstrea, cerceluș și ciuboțica-cucului, toporaș, steluță, narcisă...

Din regiunea vest-mediteraneană, unde au apărut primele narcise, la începutul cuaternarului, specia s-a extins din Spania pînă în Peninsula Balcanică. Dar odată cu extinderea spre estul continentului european, datorită condițiilor ecologice noi, s-au format mai multe specii. În România, Narcissus poeticus, căci așa se numește specia tipică de la noi, este reprezentată prin subspecia stelaris care mai crește și în cîteva stațiuni din U.R.S.S., Ungaria, Austria și Iugoslavia. Dar aici, în Carpați, aceste narcise cu petale albe-gălbui, ce nu se suprapun unele peste altele (ca la narcisele din grădină), și frunze verzi-albăstrui, late de numai 4–7 mm, se află într-un centru de densitate maximă, acoperind peste 150 de pajiști ce însumează aproape 1 000 ha. Poiana cu narcise de la Dumbrava Vadului (județul Brașov), cu cele circa 400 ha cu narcise, ocupă primul loc în lume, ca mărime. Și încă un record: la Hîrșova, județul Vaslui, narcisele cresc în cel mai estic punct al ariei lor de răspîndire. Pe Munții Țarcu (județul Caraș-Severin) ajung pînă la altitudinea de 2 000 m, situație nemaiîntîlnită decît în Alpi, în timp ce la Căuașd (județul Bihor) coboară la numai 104 m, una din cele mai joase altitudini din Europa. Nu sînt pretențioase față de temperatură, în schimb iubesc mult lumina, aglomerîndu-se în poienile pădurilor. Densitatea firelor de flori poate fi de la cîteva exemplare la hectar pînă la 200 pe mp (Dumbrava Vadului, Căpîlnița). Dar vigoarea și densitatea florilor au devenit în unele stațiuni tot mai scăzute sub influența diverșilor factori. În fiecare primăvară sînt culese de turiști mai multe zeci de milioane de narcise. De aceea trebuie limitat numărul de narcise ce se pot lua de excursioniști, iar așa-zisele „chemări ale narciselor", sărbători organizate anual la Ocland, Vlăhița (județul Harghita), Gurghiu (județul Mureș), Negrileasa (județul Alba), Zervești (județul Caraș-Severin) nu trebuie să aibă urmări nedorite asupra peisajului natural. La Dumbrava Vadului, unde s-a observat efectul negativ al tasării solului și călcării narciselor de către turiștii veniți în număr de zeci de mii în fiecare an, s-au luat măsuri de prevenire a dispariției narciselor, precum și a altor plante ce cresc în tovărășia lor. De le veți întîlni în drumul vostru, nu vă grăbiți să le smulgeți, nici pe unele, nici pe altele. Priviți-le doar și plecați mulțumiți că, într-o poiană cu iarbă fragedă de la poalele Carpaților, în fiecare an înfloresc pentru fiecare dintre voi cîteva narcise.

CONSTANTIN DRĂGULESCU,
SIBIU

RECUNOAȘTEȚI PLANTA? RECUNOAȘTEȚI PLANTA? RECUNOAȘTEȚI PLANTA?

Acest arbust apare sporadic în rariști de pădure, mai frecvent în sudul Banatului și în Dobrogea. Tulpinile lui au scoarța solzoasă, lemnul tare, gălbui. Lujerii sînt roșcați, cu miros puternic de... morcov, frunzele sînt cu miros și conținut bogat în tanin. Înainte de cădere ele se colorează în roșu și galben. Florile sînt mici, verzi, dispuse în panicul terminal. Fructul este o drupă uscată, negricioasă. Arbustul este folosit în constituirea perdelelor forestiere de pe terenurile degradate, în industria vopselelor — datorită conținutului în tananți — și în scop decorativ.

Scumpia (Cotinus coggygria)

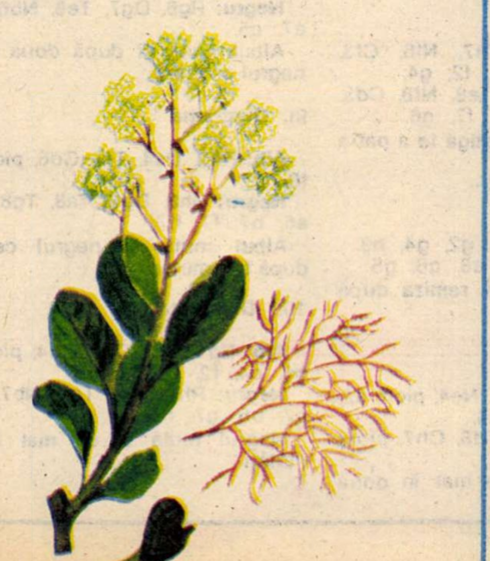

Înalt, acest arbust indigen poate fi întîlnit frecvent în pădurile de cîmpie și deal, între 150 și 800 m altitudine. Înrădăcinat puternic, cu ritidom cenușiu, se exfoliază în plăci. Lujerii sînt slab muchiați, verzi. Frunzele, eliptice opuse, sînt pețiolate, acuminate la vîrf, îngustate la bază. Pe față sînt de un verde intens, pe spate de un verde palid. Nervurile se arcuiesc înspre vîrf. Florile, mici, galbene, dispuse în cime umbeliforme, apar înainte de înfrunzire. Fructele sînt drupe alungite, purpurii, lucitoare, acrișoare. Comestibile, se utilizează în industria alimentară. Este o specie decorativă, prezentă în parcuri. Lemnul foarte dens și elastic are numeroase utilizări, putînd fi strunjit.

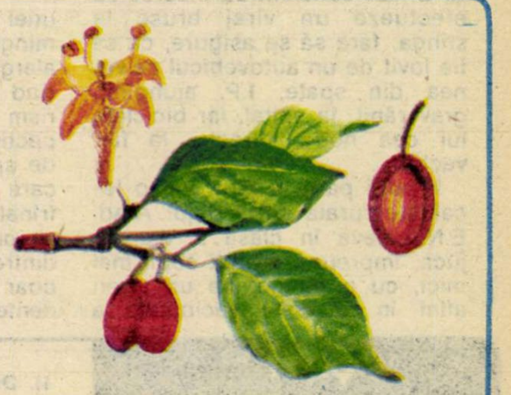

Cornul (Cornus mas)

Arbustul din desen crește frecvent în pădurile de cîmpie și deal, sporadic, la munte. Are o înrădăcinare superficială, iar scoarța mărunt solzoasă. Lujerii sînt subțiri, purpurii, lucitori, mugurii verzi și opuși. Frunzele, au fața de un verde întunecat, spatele de un verde palid și nervuri arcuite spre vîrf. Florile sînt albe-verzi, dispuse în cime umbeliforme. Fructele sînt drupe globuloase, negricioase, cu puncte albe. Planta suportă seceta, gerul, inundațiile prelungite. Este rezistentă la fum și gaze. Protejează bine solul, dar prezintă și importanță decorativă.

Cercul de silvicultură și dendrologie,
Casa pionierilor și șoimilor patriei
Drobeta-Turnu Severin

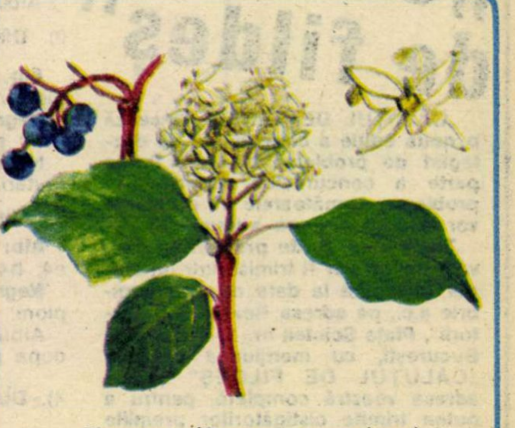

Sîngerul (Cornus sanguinea)

PIETONI PE CĂRĂRILE VACANȚEI

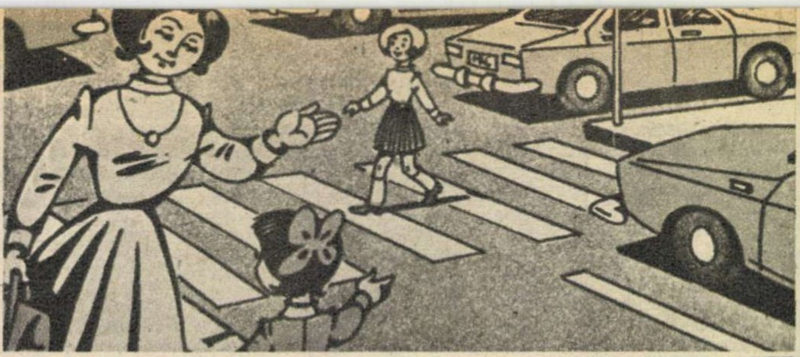

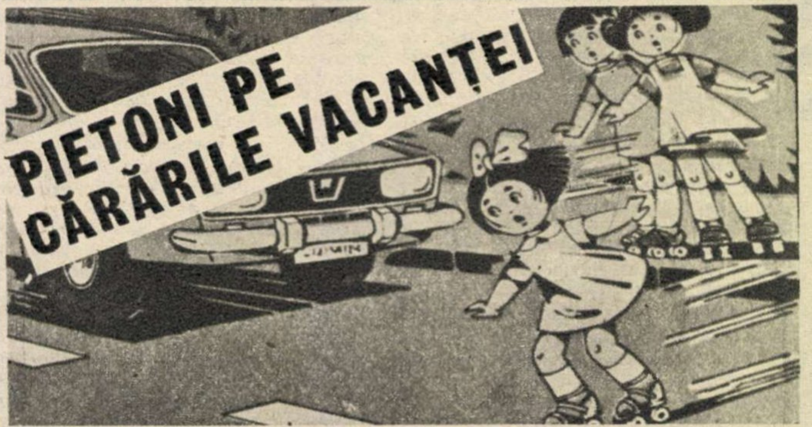

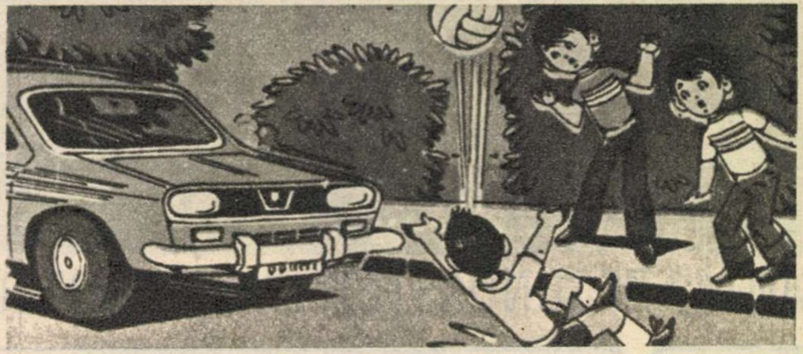

Atenție la... neatenție!

Deși la orele speciale de circulație rutieră, prevăzute în programa de învățămînt, i s-a explicat pe-ndelete cum trebuie să se deplaseze ca pieton pe drumurile publice, ce reguli trebuie să respecte în această situație, cu toate că a învățat aceste reguli și a primit o notă bună pentru răspunsurile teoretice corecte pe care le-a dat cînd a fost ascultat, la un moment dat A.M., elev în clasa a V-a la o școală din București, a uitat de ele. Grăbit să-și cumpere o înghețată de la chioșcul de peste drum, s-a avîntat în fugă în traversarea acestuia printr-un loc nesemnalizat și nemarcat, apărînd brusc, de după un autobuz staționat pe dreapta, în fața unui autoturism care tocmai îl depășea pe acesta. Luat prin surprindere, conducătorul autoturismului n-a mai putut să evite lovirea imprudentului pieton, A.M. ajungînd astfel nu peste drum, la chioșcul de înghețată, ci la Spitalul de copii „Grigore Alexandrescu“, unde se află și în prezent cu picioarele și o mînă puse în ghips.

Elevul I.P., din clasa a VII-a de la o școală din Iași, abia învățase să se țină pe bicicletă și, împotriva regulii care spune că pe arterele intens circulate copiii bicicliști n-au voie să circule pînă la vîrsta de 14 ani, s-a aventurat pe o asemenea stradă. Și a fost suficient să încerce să efectueze un viraj brusc la stînga, fără să se asigure, ca să fie lovit de un autovehicul ce venea din spate, I.P. ajungînd, grav rănit, la spital, iar bicicleta lui cea nouă, direct... la fier vechi...

În altă parte a țării, într-o localitate rurală din județul Arad, E.N., elevă în clasa a V-a, se juca, împreună cu alți copii mai mici, cu o minge, pe un teren aflat în imediata vecinătate a unei șosele. La un moment dat, mingea a ajuns în stradă, E.N. a alergat după ea s-o prindă, apărînd astfel în fața unui autoturism ce tocmai circula pe respectiva șosea. Datorită prezenței de spirit a conducătorului auto, care a virat brusc la stînga și a frînat puternic, accidentul, care se putea încheia cu consecințe dintre cele mai grave, s-a soldat doar cu lovirea ușoară a imprudentei fetițe, care totuși pentru un timp nu se va mai putea juca...

Desigur, la școală, precum și în cadrul numeroaselor activități specifice de educație rutieră pe care le desfășurați ca pionieri, voi ați învățat și știți multe despre regulile de deplasare pe drumurile publice. Pentru a vi le reîmprospăta, pentru ca în această vacanță de vară să le aveți permanent în atenția voastră, noi vi le vom reaminti pe cele mai importante dintre ele. Iată-le:

- **Traversarea străzilor se face numai prin locurile prevăzute cu semafoare (pe culoarea verde) sau pe marcaje, nu în fugă, ci în pas vioi, cu asigurare din ambele părți; este cu desăvîrșire interzisă traversarea prin fața sau prin spatele vehiculelor oprite în stații sau staționate pe partea dreaptă a drumurilor publice.**
- **Pentru deplasarea de-a lungul drumurilor publice se folosesc trotuarele sau potecile laterale; în situația în care acestea lipsesc, deplasarea se va face pe partea stîngă a respectivului drum, pe acostamentul acestuia, cît mai aproape de marginea lui; în cazul în care pietonii sînt în grup, deplasarea se va face respectînd aceleași reguli, fie în șir indian, fie în formație de doi cîte doi, avînd în față și în spate purtători de fanioane.**
- **În ceea ce privește circulația cu bicicleta, vă facem doar două recomandări: cînd sînteți singuri, evitați deplasarea pe arterele circulate, alegeți pentru plimbare aleile parcurilor sau străzile pe care vehiculele trec foarte rar; în grup, deplasarea se va face de fiecare dată sub supravegherea strictă a unui adult — cadru didactic sau părinte —, bun cunoscător al regulilor de circulație.**
- **Este interzisă utilizarea părții carosabile a drumurilor, precum și a spațiilor din imediata vecinătate a acestora, ca terenuri de joacă; acestea se vor afla, de fiecare dată, la o distanță suficient de mare pentru a exclude orice posibilitate de accidentare a copiilor.**

Respectînd întocmai și tot timpul aceste reguli, fiind atenți la fiecare pas pe care-l veți face ca pietoni și ca bicicliști, vă veți afla în afară de orice pericol, veți avea o vacanță reconfortantă, plină de bucurii, ceea ce vă dorim tuturor.

C. DIACONU

ŞAH

„Căluțul de fildeș“

„CĂLUŢUL DE FILDEŞ“ lansează o nouă ediție a concursului de dezlegări de probleme de șah. Prima parte a concursului cuprinde 10 probleme. Următoarele 10 probleme vor apărea în luna august.

Toate cele 20 de probleme rezolvate de voi vor fi trimise într-un singur plic pînă la data de 1 septembrie a.c., pe adresa: Revista „Cutezătorii“, Piața Scînteii nr. 1, Sectorul 1, București, cu mențiunea pe plic „CĂLUŢUL DE FILDEŞ“ și cu adresa voastră completă, pentru a putea trimite cîștigătorilor premiile obținute.

Vă urăm succes!

1). **Diagrama:**

Alb: Rg2, Tb1, Ne3, pioni: b5, f2, g3, h4;
Negru: Rd6, Ta5, Nd8, pioni: b6, f7, g6, h7.
Albul cîștigă după a treia mutare.

2). **Diagrama**

Alb: Rh1, Dc2, Ta1, Tf1, Nc1, Cg4, pioni: b2, b3, d3, d6, f2, g2, h2;
Negru: Rc8, Dh4, Td8, Te8, Nb7, Ch3, pioni: a6, b5, c7, f7, g7, h6
Negrul mută și dă mat în trei mutări.

3). **Diagrama**

Alb: Rb1, Df6, Tc4, Tf1, Cb2, pioni e4, h4;
Negru: Rf8, Db6, Tg7, Nd6, Nb7, pioni: a6, e5, f7.
Albul mută și negrul cedează după prima mutare.

4). **Diagrama**

Alb: Rg1, Dd2, Te3, Tf4, Cf5, pioni: a2, c3, d6, e5, h2;
Negru: Rg8, De6, Td8, Te8, Ng2, pioni: a7, b5, c5, f7, g7, h3.
Albul mută și după două mutări negrul cedează.

5). **Diagrama**

Alb: Rb1, De3, Th7, Nf6, Cf3, pioni b2, b3, d4, e5, f2, g4;
Negru: Rg8, Dc6, Te8, Nf8, Cd5, pioni a6, b6, c7, e6, f7, g6.
Negrul începe și cîștigă la a patra mutare.

6). **Diagrama**

Alb: Rh2, pioni: f3, g2, g4, h3;
Negru: Rb8, pioni a6, g6, g5.
Albul mută și face remiză după cinci mutări.

7). **Diagrama**

Alb: Rh1, Dg6, Tg1, Ne4, pioni a2, b2, c3, f3, f5, g7, h4;
Negru: Rg8, Dc8, Td8, Ch7, pioni a6, b5, c4, f4, f6.
Albul mută și face mat în două mutări (printr-o mutare de deviere).

8). **Diagrama**
Alb: Rh2, Df4, Tf6, Cd5, pioni: A3, c4, e3, g2, h3;
Negru: Rg8, Dg7, Te8, Nb6, pioni: a7, c5.
Albul mută și după două mutări negrul cedează.

9). **Diagrama**

Alb: Rh2, De4, Tf5, Cd6, pioni: b2, f6, h3;
Negru: Rh8, Dg6, Ta8, Tg8, pioni a6, b7, f7, h7.
Albul mută și negrul cedează după trei mutări.

10). **Diagrama**

Alb: Rg1, Dc7, Tf1, Ch4, pioni: a3, b5, c4, f2, g3;
Negru: Rf8, Dh3, Te4, Nb7, pioni: a7, b6, g7, h7.
Negrul mută și dă mat în trei mutări.

ÎNVĂȚAȚI chitara SINGURI!

Lecția a III-a

În cea de-a treia lecție destinată chitaristului începător vom încerca, dragi prieteni, să realizăm, pe strunele chitarei, scara muzicală cea mai cunoscută de voi, și anume gama „Do Major".

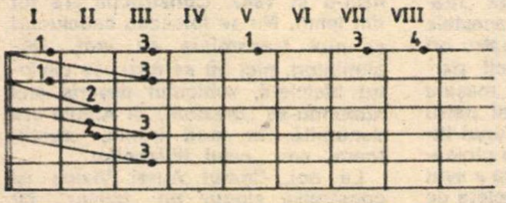
I II III IV V VI VII VIII
1 3 1 3 4
1 3
2
2 3
3

Reprezentarea grafică a gamei „Do Major" se transpune pe portativul muzical astfel:

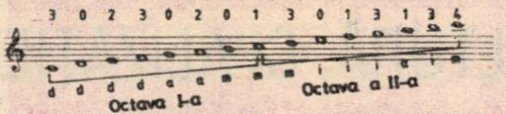
3 0 2 3 0 2 0 1 3 0 1 3 1 3 4
d d d d a a m m m i i i a
Octava I-a
Octava a II-a

Gama „Do Major" realizată pe strunele chitarei în cele două octave poate fi cîntată suitor și coborîtor, folosind digitația indicată în grafic și pe portativul muzical.

Pentru a da sunetelor claritatea necesară este obligatoriu ca degetele mîinii stîngi să cadă perpendicular pe strunele instrumentului, apăsarea realizîndu-se în apropierea barelor metalice ce delimitează pozițiile chitarei.

Acorduri în gama „Do Major" pe toate coardele

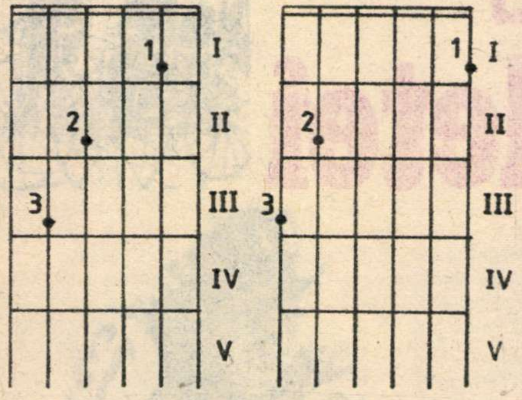
1
2
3
I
II
III
IV
V
1
2
3
I
II
III
IV
V

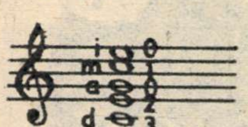

Acordul de tonică „Do Major"

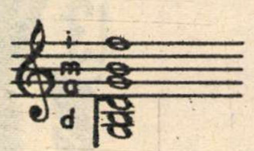

Acordul dominantei cu septimă SOL 7

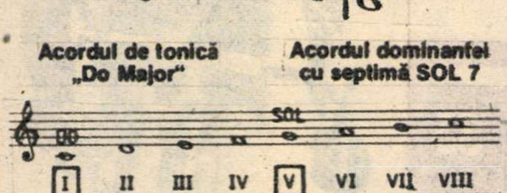
SOL
I II III IV V VI VII VIII
TONICA
DOMINANTA

După cum ați observat, în limbajul nostru au apărut termeni noi, și anume: acordul = cîntarea simultană a mai multor sunete.

- acord de tonică = acordul realizat pe tonica gamei (treapta I);
- acord de dominantă = acordul realizat pe treapta a V-a a gamei, care poartă denumirea de dominantă;
- acord de dominantă cu septimă = acordul care are în componența sa și un interval de septimă realizat față de fundamentala acordului.

Cunoscînd toate acestea și convinși fiind că ați realizat integral exercițiile propuse pînă acum, să dăm vibrație pe strunele chitarei primei combinații armonice în gama „Do Major", cu formula de acompaniament.

Exercițiul I

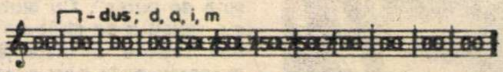
⊓ - dus; d, a, i, m
DO DO DO DO SOL 7 SOL 7 SOL 7 SOL 7 DO DO DO DO

Exercițiul II, formula de acompaniament V — întors d, i, m, a.

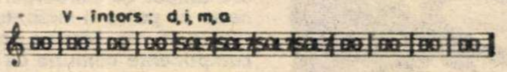
V - întors; d, i, m, a
DO DO DO DO SOL 7 SOL 7 SOL 7 SOL 7 DO DO DO DO

Exercițiile noastre, redate pe portativul muzical se scriu astfel:

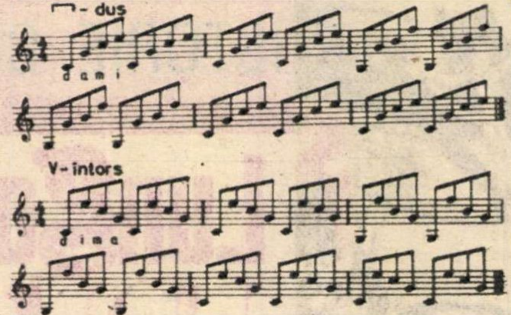
⊓ - dus
d a m i
V - întors
d i m a

Dorim să vă comunicăm, dragi prieteni, că intenționat redăm exercițiile în notație literară, transcriindu-le mai apoi în limbajul notelor muzicale, pentru a vă familiariza cu ambele notații.

Lecția a IV-a

La începutul acestei lecții este necesar să deprindeți a acorda chitara folosind unisonul. Procedeul este simplu:

1— apăsăm coarda 6-MI în spațiul V; ea va emite sunetul LA, cu care acordăm la unison coarda 5-LA;

2 — apăsăm coarda 5-LA în spațiul V; ea va emite sunetul RE, cu care acordăm la unison coarda 4-RE;

3 — apăsăm coarda 4-RE în spațiul V; ea va emite sunetul SOL, cu care acordăm la unison coarda 3-SOL;

4 — apăsăm coarda 3-SOL în spațiul IV; ea va emite sunetul SI, cu care acordăm la unison coarda 2-SI;

5 — apăsăm coarda 2-SI în spațiul V; ea va emite sunetul MI, cu care acordăm la unison coarda 1-MI.

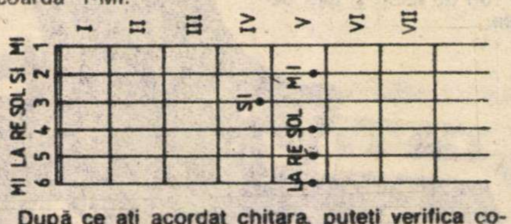
I II III IV V VI VII
MI 1
SI 2
SOL 3
RE 4
LA 5
MI 6
SI
MI
SOL
RE
LA

După ce ați acordat chitara, puteți verifica corectitudinea acordului astfel:

1. Executați gama „Do Major". Ascultînd înlănțuirea firească a sunetelor în scara muzicală, depistați eventualele greșeli de acordaj.

2. Prindeți poziția acordului „Do Major", apoi SOL 7 și ascultați cu atenție raportul de înălțime ce se creează între sunetele acordurilor. Sonoritatea chitarei trebuie să fie echilibrată, luminoasă, plăcută auzului.

Și acum gama „Sol Major". Se realizează pe chitară astfel:

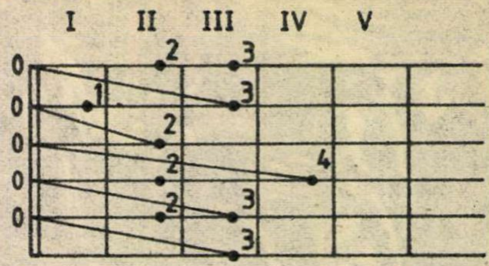
I II III IV V
0 0 0 0 0
2 3
1 3
2
2 4
2 3
3

În poziția IV, cu degetul 4 pe coarda RE, realizăm sunetul FA#. El face parte efectivă din gamă, este deci alterația constitutivă a gamei „Sol Major" și se scrie pe portativ lîngă cheie, formînd armura gamei.

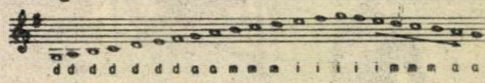
d d d d d d d a a m m m i i i i i m m m a a

ACORDURI ÎN GAMA „SOL-MAJOR"

Pentru „Sol Major":

— degetul mare ciupește basul, fundamentala acordului SOL pe ultima coardă.

Pentru RE 7 — degetul mare ciupește basul pe coarda 4 RE, coardă liberă.

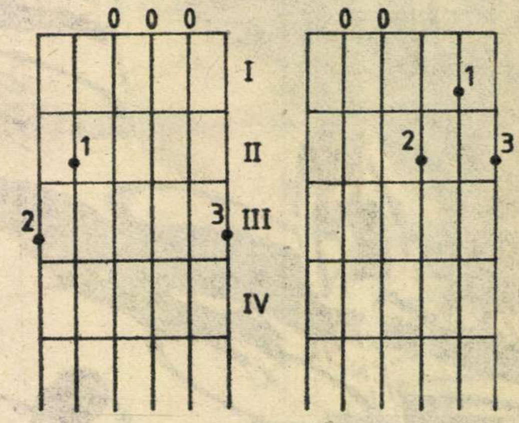
0 0 0
1
2
3
I
II
III
IV
0 0
1
2
3

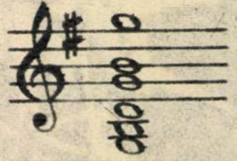

Acordul de tonică „SOL MAJOR"

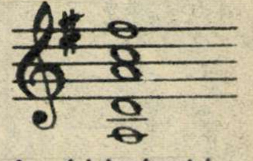

Acordul dominantei cu septimă RE 7

Exercițiul I

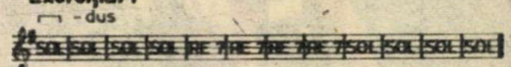
⊓ - dus
SOL SOL SOL SOL RE 7 RE 7 RE 7 RE 7 SOL SOL SOL SOL

Exercițiul II

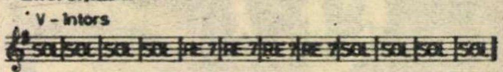
V - întors
SOL SOL SOL SOL RE 7 RE 7 RE 7 RE 7 SOL SOL SOL SOL

Exercițiul III se execută ciupind mai întîi basul (sunetul SOL) cu degetul mare, apoi se ciupesc de două ori, simultan, primele trei corzi ale chitarei.

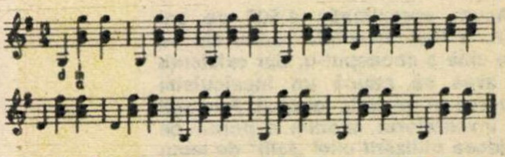

Ciupirea simultană, în acord, a primelor trei strune se face flexînd ușor degetele (a, m, i) către podul palmei. Degetele pun ușor în vibrație corzile fără a le brusca. Este de dorit să realizăm o sonoritate discretă și nu o sonoritate dură și dezordonată.

Încheiem lecția a IV-a cu următoarele sfaturi:
● Studiați zilnic cu atenție ● Nu dezarmați în fața primelor insuccese ● Nu-i ascultați pe aceia care vă sfătuiesc să abandonați studiul.

Prof. CONSTANTIN POPESCU

ISTORIE, CULTURĂ, CIVILIZAȚIE

Lunga cursă a BIcicletei

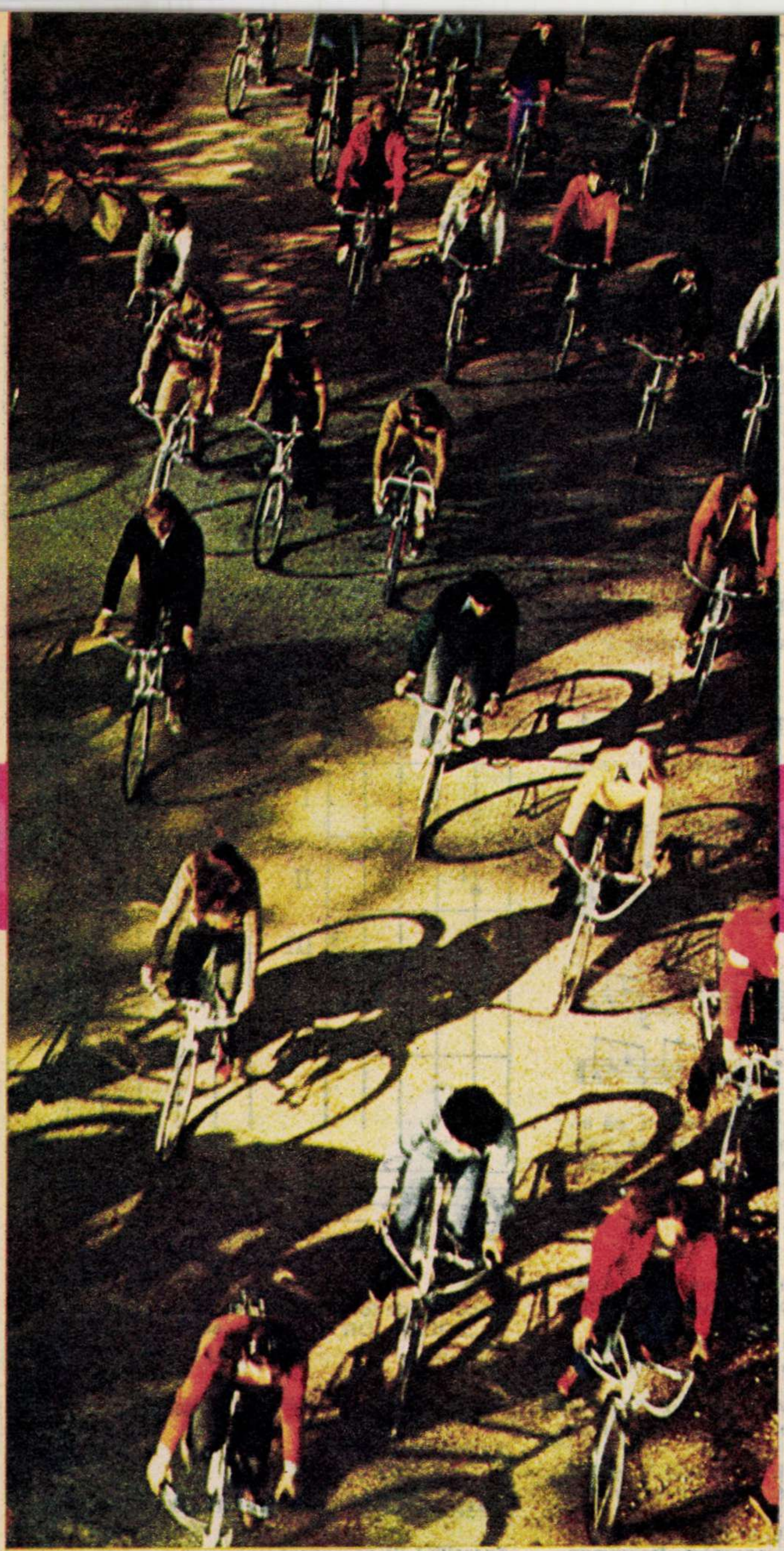

CĂUTĂRILE ÎNCEPUTULUI

Acum aproximativ 4 500 de ani î.e.n. a fost inventată roata. Nu se ştie cine a conceput-o, dar existenţa ei avea să aducă un incalculabil progres în evoluţia tehnicii. Probabil că inventatorul anonim a pornit de la ideea utilizării unei „felii“ de lemn desprinsă dintr-un trunchi de arbore. Avea să treacă însă destul de multă vreme pînă cînd omul, în tendinţa sa continuă de a făuri mijloace cu ajutorul cărora să se deplaseze tot mai repede şi mai comod decît cu pasul, să izbutească a realiza un vehicul care să-l poarte cu ajutorul a două roţi. La popoarele străvechi, ideea mersului pe un vehicul cu două roţi acţionat cu energie musculară, ca şi realizarea ei în practică, a preocupat adesea minţile ingenioase ale acelor vremuri. Astfel, scrieri chinezeşti de acum 4 300 de ani amintesc despre „fericitul dragon“ — un soi de cal de lemn pe care se încăleca, sprijinit de ambele părţi de cîte o roată ce puteau fi acţionate cu mîinile.

Acesta a fost un pas important, semnificativ pentru spiritul creator al omului; din păcate, după acest „succes“ urmează o lungă perioadă fără rezultate deosebite în evoluţia vehiculelor cu două roţi. Abia în secolul al XVI-lea s-au făcut unele încercări menite să ducă la realizarea unui vehicul „care să meargă singur“. Apoi, din secolul al XVII-lea avem informaţii mai sigure despre invenţia unei „maşini“ asemănătoare bicicletei. Dar istoria modernă a vehiculului cu două roţi începe abia în anul 1813, cînd se realizează „maşina de curse“. Cu ajutorul acesteia s-a reuşit a se străbate de patru ori mai repede o distanţă decît parcurgerea ei la pas; practic, „maşina de curse“ a redus la numai patru ore timpul de parcurgere a unui itinerar ce putea fi străbătut cu picioarele în 16 ore. Maşina aceasta a avut componente comune cu bicicleta de astăzi, printre care şaua, ce putea fi ridicată sau coborîtă, şi construcţia ei sub formă de tandem. Era însă executată din lemn şi nu avea pedale. Ciclistul stătea aşezat pe şa şi-i dădea impuls vehiculului împingînd cu picioarele, pe rînd, pe sol. Dar era totuşi o bicicletă, căci denumirea acestui vehicul rutier vine de la latinescul bis „de două ori“ şi grecescul kyklos „roată, cerc“.

DE LA „MAŞINA DE CURSE“...

Aproximativ optzeci de ani de căutări şi îmbunătăţiri au fost necesari de la „maşina de curse“ pînă la bicicleta apropiată ca formă de cea a zilelor noastre. Între anii 1840 şi 1850 îşi face apariţia, în sfîrşit, bicicleta cu pedale. Inventatorul ei a fost englezul Mac Millan, care a realizat-o în 1842. Construcţia era tot din lemn. Nu se foloseau cauciucuri şi nici transmisia cu lanţ. Dealtminteri, nici nu se născuse cuvîntul bicicletă, vehiculul descris aici numindu-se „drezină“. În Anglia era denumită, în mod ironic, „zgîlţîitoare“ sau „calul filfizonilor“.

La noi, tînărul Aurel Vlaicu îşi construise singur un „biţiclu“, cu

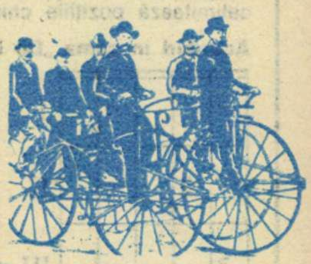

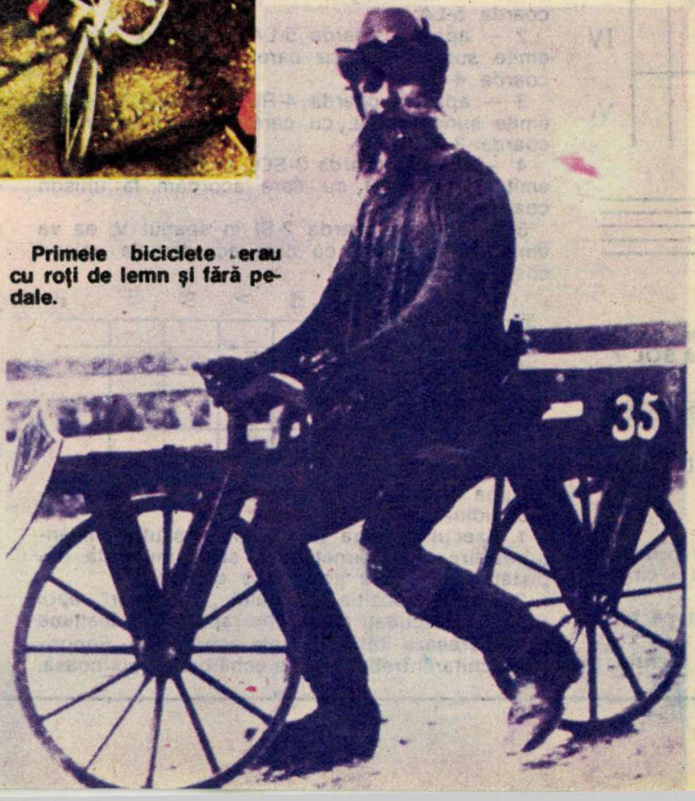

Primele biciclete erau cu roţi de lemn şi fără pedale.

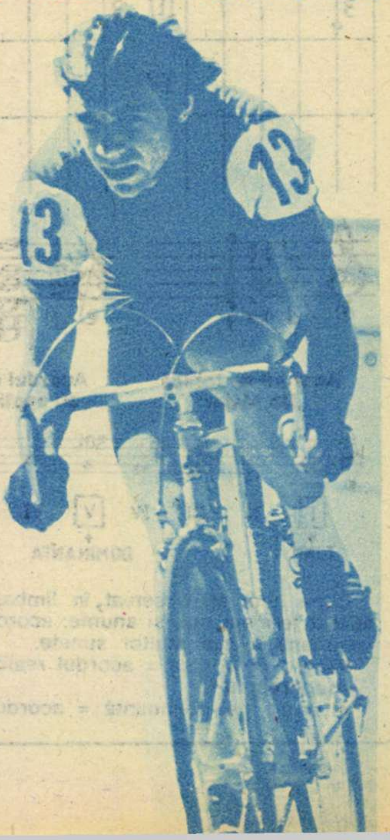

care a parcurs o distanță considerabilă, venind din Germania pină in satul natal Binținți, uimindu-și consătenii prin măiestria cu care circula pe două roți de lemn.

Anul 1855 inzestrează bicicleta cu un nou element: frina; roțile sint montate pe rulmenți incepind cu 1869, iar anul 1870 aduce ca noutate fabricarea roților din metal. Perfecționările tehnice continuă cu două elemente deosebit de importante, care introduc un spor de viteză și comoditate: transmisia mișcării pedalelor cu lanț, in 1879, și roțile pneumatice ce se folosesc din 1890. De la bicicletă s-a trecut la construcția trotinetei, care uneori era folosită și de adulți. Tot către sfirșitul secolului al XIX-lea era la modă bicicleta inaltă, avind o roată motoare-directoare foarte mare, la centrul căreia se găseau pedalele, iar în spatele ei se afla o a doua roată de sprijin, foarte mică.

...LA BICICLETA MODERNĂ

Astăzi, in lume, bicicleta are, de regulă, două roți de rulare egale, cu bandaje de cauciuc, din care cea din fața este directoare, iar cea din spate motoare, cu transmisie prin lanț. O gamă largă de asemenea biciclete se produc și in țara noastră la Fabrica din Tohan, județul Brașov.

S-au construit și continuă să fie create nenumărate modele: pentru femei, pentru copii, biciclete tandem folosite de două sau mai multe persoane, din care, ca o curiozitate, unele stăteau și pedalau la un nivel superior rindului de la sol, bicicleta cu portbagaj sporit, cea destinată a servi drept „taxi", cunoscuta ricșă asiatică, bicicleta cu motor de mică putere (chiar și modele pentru uzul copiilor), apoi biciclete speciale dotate cu mecanisme acționate tot de forța musculară, dar capabile fie să atingă viteze foarte mari, fie să urce pante deosebit de abrupte (cum sint coastele de munte), biciclete pentru circulat pe apă, păstrindu-și roțile, dar folosind niște plutitoare (separat de hidrobiciclete), biciclete ergonomice (din care unele modele au fost realizate și in țara noastră, la Iași), tipuri șezlong beneficiind de trei roți, model cart fără motor sau velomobil etc. Există și monocicle speciale, care au schelet metalic, șa, ghidon, pedale, dar numai o singură roată motoare-directoare, folosite la numere acrobatice de circ. Se construiesc in zilele noastre uimitor de multe tipuri de biciclete speciale, unele de către amatori pasionați ai acestui vehicul, altele — unicate de comandă — lucrate in fabrici specializate, al căror cost ajunge pe cel al unui automobil, dar cu ajutorul cărora pot fi atinse viteze accesibile autoturismului. Pe șosele pot fi intilnite și biciclete modeste, dar interesante, cum este, de exemplu, aceea de gabarit obișnuit care, pe numai două roți, poartă două persoane așezate pe cite o șa separată. Aici, ambele roți sint motoare — cea din spate avind transmisie obișnuită cu lanț, iar cea din față (care e și directoare), are pedalele fixate pe butucul central. Firește că ciclistul din față va acționa din picioare mult mai repede. Alt model este cel la care șaua poate fi ridicată, la dorință, neobișnuit de mult, astfel incit ciclistul să se ridice la peste doi metri deasupra solului. Există, in mod curent, și velovehicule anume construite pentru excursii, formate din două biciclete alăturate (avind deci patru roți), pe care pot circula doi cicliști plus doi pasageri așezați pe o bancă din spate. Sint, de asemenea, biciclete cu ataș sau cu remorcă, ori tipuri echipate cu semnalizatoare optice și sonore electrice, aparat de radio etc.

ZBORUL CU... PEDALE

Mecanismul de bicicletă cu pedale a fost folosit cu succes, in ultimii ani, și la acționarea unor aparate de zbor cu ajutorul energiei musculare. Cea mai recentă și mai remarcabilă performanță in acest sens este cea a campionului ciclist grec K. Kanelloupoulos, care a zburat cu aparatul „Daedalus 88" din insula Creta (Heraklion) pină lingă insula Santorin, pedalind fără intrerupere timp de 3 ore și 54 de minute.

La acest capitol, inventivitatea românească inscrie un fapt de excepție: in anul 1919, elevul român Mihail Iordănescu, din clasa a VIII-a reală din București, a prezentat spre brevetare proiectul unui „triciclu zburător" prin care urmărea „să pot transpune forța motrice de la aeroplan prin forța umană, cu ajutorul picioarelor". Performanța invenției lui consta in faptul că „la turul complet al roții pedalelor, elicea face 242 de tururi. Aparatului ii trebuie 14 tururi pe secundă, cind randamentul elicei este de 75%, așa că revine a invirti a 17-a parte din roata pedalelor pe secundă, pentru a avea tururile necesare".

OMUL ȘI BICICLETA

Bicicleta este un vehicul de plină actualitate și va rămine, probabil, astfel multă vreme, datorită multiplelor sale calități, din care amintim: cost redus (astfel incit poate fi achiziționată de oricine și-o dorește), posibilitatea fiecărui ciclist de a o intreține și repara singur, loc de parcare și garare la domiciliu lesne de găsit, mare mobilitate prin puncte de circulație aglomerate. Apoi este un vehicul complet nepoluant, care nu are nevoie de nici un fel de combustibil, a cărui folosire rațională contribuie la buna dezvoltare fizică și la păstrarea stării de sănătate din copilărie pină la o virstă inaintată. Uneori pot fi văzute familii intregi călătorind in șir pe biciclete. Să amintim că există țări numeroase unde bicicleta poate fi intilnită in mai toate casele și, la unele ore, apare pe căi rutiere asemenea unui riu ca, de pildă, in R.P. Chineză, R.D. Vietnam, Olanda, Danemarca etc.

Bicicleta poate fi folosită ca mijloc excelent de transport nu numai in rezolvarea cu rapiditate a unor treburi zilnice, ci și in călătoriile de agrement de la sfirșitul săptăminii, in vacanțe și concedii. Poate fi un tovarăș de drum eficient și nepretențios, cu ajutorul căruia se străbat sute sau, uneori, mii de kilometri. Pe șoseaua asfaltată sau pe drumul ingustat de țară, pe poteca ce se strecoară prin pădure și la pante de munte, ori pe serpentinele inalte, călătoria pe două roți oferă bucurie, și... sănătate. Cicloturismul, incepind cu cel practicat de elevi, are foarte mari posibilități de acțiune: permite deplasări pe distanțe apreciabile cu o viteză net superioară drumeției pe jos, in condiții mult mai confortabile, contribuind la dezvoltarea fizică a organismului și la satisfacerea gustului pentru frumusețile naturii. În timpul verii se pot parcurge zilnic 70—80 km in două etape.

Bicicletă adaptată pentru zăpadă...

...și pentru urcuș!

În plină competiție.

SPORT ȘI PERFORMANȚE

În numeroase țări, printre care și țara noastră, sint organizate curse cicliste sportive tradiționale, ori mari competiții internaționale, cum e binecunoscuta „Cursa păcii", ce dau prilej de afirmare unor virtuoși ai vehiculului pe două roți.

De-a lungul anilor, in epoca noastră, mulți cicliști sportivi sau iubitori pasionați ai călătoriei cu acest vehicul universal au devenit vestiți prin performanțe și recorduri. De exemplu:

- Germanul Heinz Strucke, din Hövelhof, a pedalat peste 150 000 km intre anii 1960 și 1977, pe o mare parte a planetei.
- Francezii Luc Cheraert și Jean-Paul Vidal, in virstă de 23 ani, au realizat traversarea Amazoniei pe bicicletă, intre Lima și Rio de Janeiro, străbătind circa 70 000 km prin „infernul verde".
- Dennis Wickham — folosind o bicicletă fabricată in urmă cu mai mult de o sută de ani — a parcurs distanța Londra-Brisban (Australia) in 19 luni, din care a mers pe bicicletă 24 000 km.

Păstrindu-și tinerețea și beneficiind de cuceririle tehnicii moderne, bicicleta ne va mai aduce multe surprize și satisfacții.

CLAUDIU VODĂ

VĂ PROPUNEM SĂ VĂ CONSTRUIȚI O TROTINETĂ

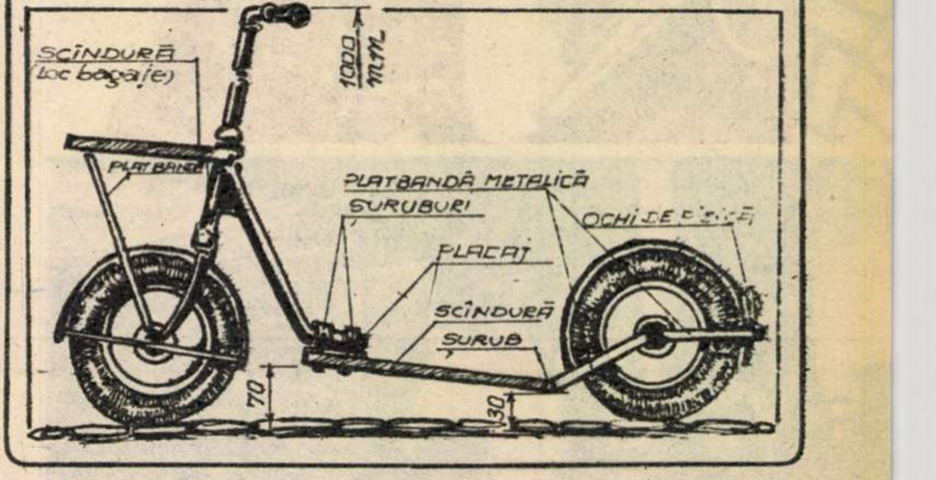

Teatrul Japonez

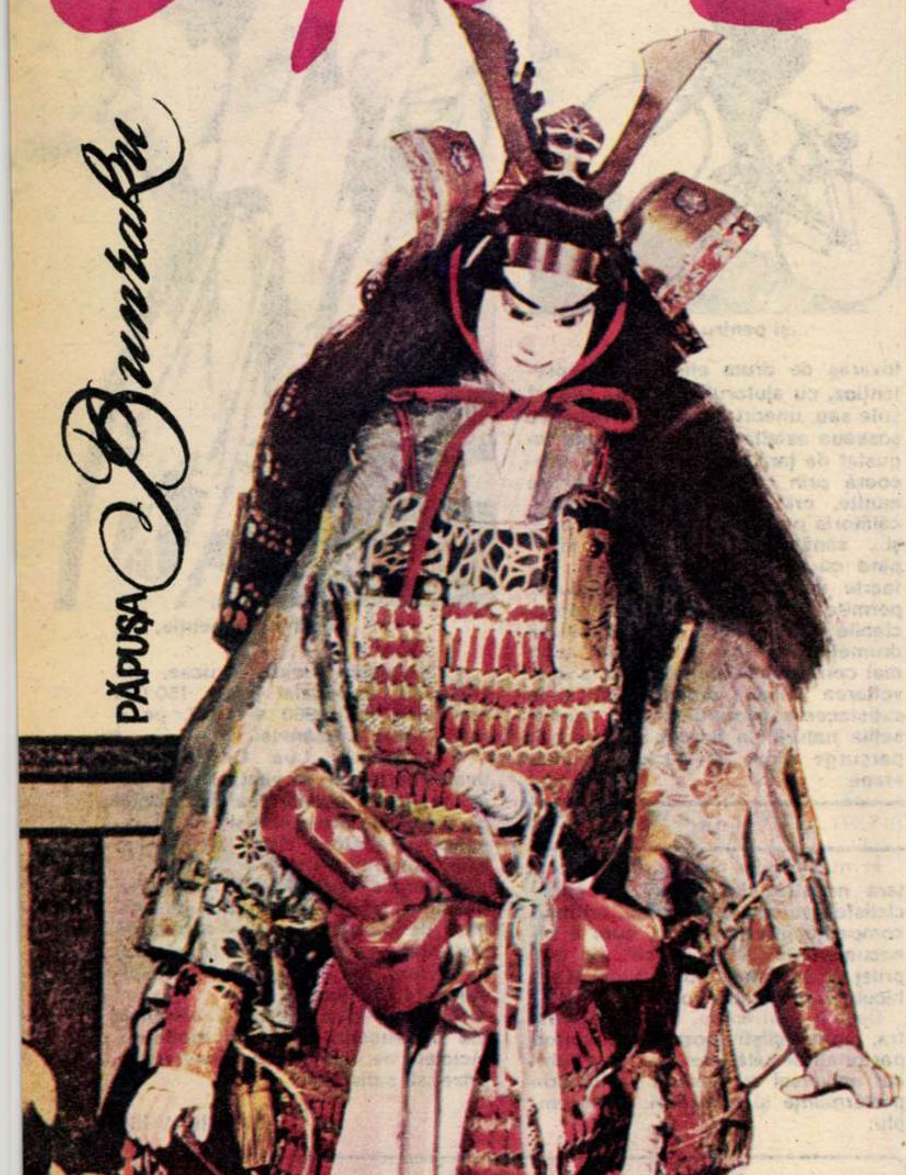

PĂPUȘA Bunraku

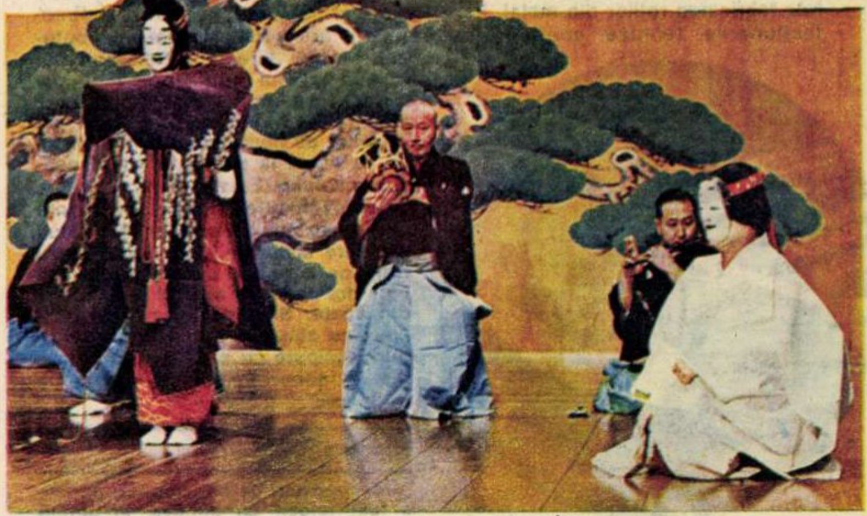

...Un actor cu chipul acoperit de o mască, îmbrăcat într-un costum greu de brocart, încărcat cu ornamentații, se mișcă pe scena lustruită ca o oglindă, de parcă ar pluti. Orice mișcare face, el nu-și dezlipește talpa de pe podea.

Este o scenă din teatrul japonez clasic, ce se joacă și astăzi. De-a lungul timpului, în Japonia s-au dezvoltat trei genuri importante ale teatrului clasic: **„No“**, **„Kabuki“** și **„Bunraku“**. Cel mai vechi este teatrul „No“ a cărui istorie începe în secolul al XII-lea și ale cărui piese întruchipează antichitatea japoneză. Sînt tragedii poetice și muzicale. Ideograma „No“ semnifică abilitate și putere. Această idee se realizează printr-o mare stăpînire de sine a actorilor și printr-o identificare totală cu personajul. Pe scena teatrului „No“ apare ca decor un pin cu trunchiul răsucit. Spectatorii sînt despărțiți de scenă printr-o grădină cu plante ornamentale, străbătută de miniaturale alei pietruite. În teatrul „No“ simbolurile au un rol preponderent. Un pas înainte înseamnă plecare în călătorie, doi pași înainte, entuziasm, ridicarea mîinii înseamnă lacrimi, o ușoară înclinare în sus a chipului mascat înseamnă zîmbet etc. Interpreții poartă ciorapi albi. Împreună cu corul, ei povestesc întîmplări despre luptători participanți la o bătălie.

În ceea ce privește teatrul „Kabuki“, acesta a fost inițiat în anul 1586, momentul său de strălucire fiind atins pe la 1700. „Ka-bu-ki“ înseamnă „cîntec — dans — îndemînare“. Este forma dramatică cea mai celebră care își are originea în teatrul „No“ și „Bunraku“. La început era jucat numai de femei, mai tîrziu de tineri, iar în forma actuală, numai de către bărbați.

În teatrul „Kabuki“ a fost folosită pentru prima dată scena turnantă. (În Europa ea apare abia peste 100 de ani.)

Pentru a înțelege deplin teatrul „Kabuki“, un european trebuie să respecte trei principii de bază: să cunoască dinainte textul, convențiile teatrale și actorii. Aceasta, deoarece și în teatrul „Kabuki“ simbolurile au un rol deosebit. Evantaiul, de pildă, are un limbaj simbolic extrem de vast. Mișcat într-un anume fel, el poate reprezenta Luna care răsare, Soarele care apune, o scrisoare, o ceașcă de ceai ș.a.m.d.

„Bunraku“ este celebrul teatru de păpuși. El se compune din trei părți distincte: animarea păpușilor, nararea unei întîmplări și acompaniamentul la un instrument cu coarde numit **samisen.** Recitatorul împreună cu instrumentistul sînt așezați pe o platformă mai ridicată, în dreapta scenei, în timp ce mînuitorii se află pe scenă, la un nivel mai jos, putînd fi în permanență văzuți de spectatori.

Păpușa „Bunraku“ are înălțimea de 90 cm și cîntărește, împreună cu îmbrăcămintea, circa 10 kg. Capetele păpușilor, adevărate opere de artă, sînt sculptate de mînă în lemn de chiparos și cuprind circa 45 de tipuri de bază („tînăr frumos“, „om în vîrstă, plin de inventivitate“, „tînăr războinic“, „tînără“ etc.). Fiecare păpușă este mînuită de trei oameni. Păpușile execută circa 40 de mișcări de bază.

Textul pieselor include pasaje narative care sînt recitate în acompaniamentul samisenului. Adesea, recitatorul trebuie să împrumute vocea sa la 6—7 personaje, bărbați și femei. Un bun recitator trăiește toate emoțiile descrise: lacrimile îi curg în șiroaie de-a lungul obrajilor, fața i se face roșie de furie, corpul îi este scuturat de un rîs năvalnic. Textele sînt învățate pe dinafară și un recitator expert poate reda din memorie textele a peste 100 de piese.

LA „Jumătatea lumii"

Jumătatea lumii (La mitad del Mundo), **adică zero grade, zero minute, zero secunde.** Acolo, separînd emisfera sudică de emisfera nordică, trece Ecuatorul — linia imaginară care înconjură planeta prin mijlocul ei. La amiază, razele soarelui cad perpendicular, neproiectînd nici o umbră. Invizibilă, această linie traversează prin inima uneia dintre cele mai mici țări ale Americii de Sud, Ecuator.

În anul 1735, matematicianul francez Charles de la Condamine, aflat în fruntea unei misiuni științifice, determină poziția unui arc de meridian la 2 374 m altitudine, la cîțiva kilometri de orașul Quito. Marja sa de eroare va fi nesemnificativă. Pe hărțile mapamondului, țara va purta de acum înainte numele de Ecuator. Amplasarea exactă a acestei linii nevăzute — acest drum al Soarelui, cum l-a numit un poet, va fi fixată cu precizie în anul 1949, în apropiere de Cayambé. Un monument în formă de glob terestru marchează evenimentul.

Ecuatorul, țara de la mijlocul lumii, are trei dimensiuni: coasta, Sierra și Oriente (zona amazoniană), fără a uita insulele Galapagos, aflate în Oceanul Pacific la distanța de 1 300 km de continent. În centrul țării se înalță Sierra andină — dragon monumental, scuturat de convulsii telurice, cu pielea ridată de văile înverzite, unde, la peste 2 800 m altitudine, este amplasat și orașul Quito, capitala țării. „Dragonul" andin, cu coloana vertebrală presărată de vulcani, cu piscuri încărcate de zăpezi eterne, oferă un spectacol grandios.

În Ecuator, în orice parte ți-ai roti privirea, dai de un vulcan. Circa 30 de vulcani sînt răspîndiți de-a lungul Cordilierilor, de la Ibarra pînă la Cuenca, iar șase sînt în Galapagos. Un vulcan figurează chiar pe blazonul ecuatorian. Cel mai mare dintre aceștia este Chimborazo, care se ridică pînă la 6 272 m. Numeroase vîrfuri se numără printre cei mai înalți vulcani din lume, întotdeauna activi. Cei mai modești dintre ei se apropie de 5 000 m.

Ecuatorul este țara în care femeile împletesc celebrele pălării de „Panama", cunoscute în toată lumea pentru frumusețea și ingeniozitatea cu care sînt lucrate.

LATITUD
0° 0' 0"
INACION M
N 6 38'→E

Pagini realizate de
ECATERINA ROŞCA

LA Millbridge CU PESCUITORII DE HOMARI

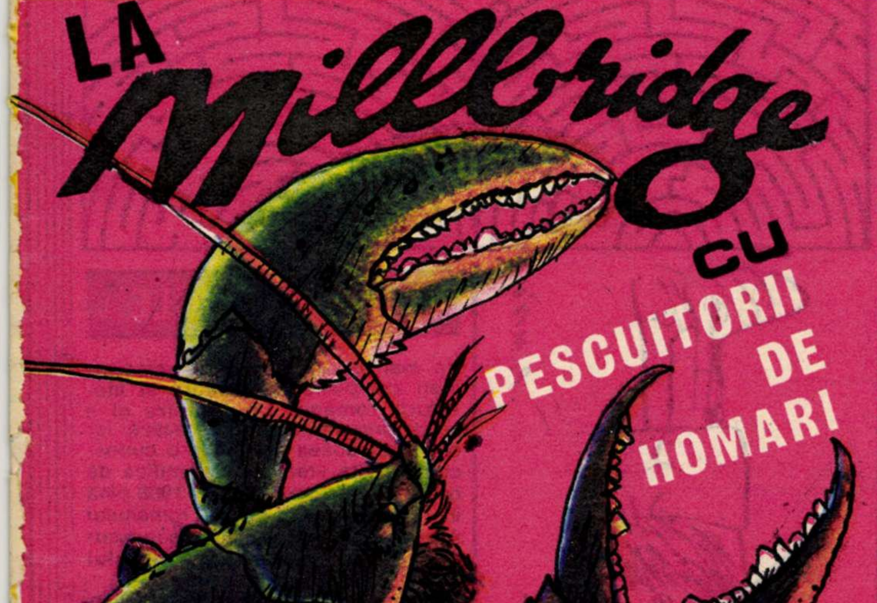

Pe coasta nord-estică a continentului american, la țărmul Oceanului Atlantic, într-un mic golf se află localitatea Millbridge. Existența locuitorilor ei este legată de ocean, din apele căruia pescuiesc homari. Aceste crustacee superioare, colorate în galben, roșu sau albastru, prevăzute cu clești puternici, constituie în acea zonă bogăția de bază. Pentru a-i pescui, oamenii trebuie să ducă o luptă continuă cu apele reci și cu vînturile puternice. În zilele cu furtună, pescarii se întorc aproape întotdeauna din larg cu ambarcațiile goale.

Ziua de lucru a pescuitorilor de homari începe odată cu ivirea zorilor. Ajunși la punctele de pescuit din larg, ei lansează la apă vîrșe susținute de geamanduri colorate. Vîrșa pentru pescuit homarii nu seamănă cu o vîrșă obișnuită. Ea este construită din șipci de lemn și doar în interior este prevăzută cu niște „cămăruțe" din plasă în care se adună homarii. Într-una din cămăruțe este așezată momeala.

Rodnicia unei zile de muncă depinde de iuțeala cu care pescarii trag la bord și descarcă vîrșele pline. Din cauza pericolului de a fi „mușcați" de cleștii ascuțiți ai homarilor, aceștia sînt făcuți inofensivi: de îndată ce sînt descărcați li se leagă cleștii cu un elastic puternic. Pentru a-și asigura existența, oamenii duc o luptă continuă cu marea. Cea mai grea operație este aceea de a ridica vîrșa pe puntea vasului. Repetată zi după zi, de nenumărate ori de-a lungul întregului an, ea afectează coloana vertebrală a pescarilor.

Pînă în urmă cu cîtva timp, homarii erau atît de numeroși în acea zonă încît în timpul refluxului puteau fi capturați cu mîna. Pentru a fi feriți de la dispariție au fost stabilite condiții care reglementează pescuitul. Ei trebuie să aibă o dimensiune de cel puțin 8 cm pentru a putea fi valorificați. Homarii mai mici de 8 cm sînt aruncați în mare. Ei vor fi buni pentru pescuit abia peste 5—6 luni.

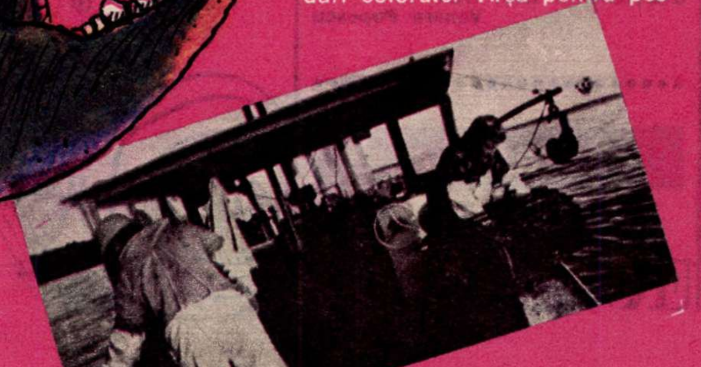

CALEIDOSCOP DE VACANȚĂ

MATTY

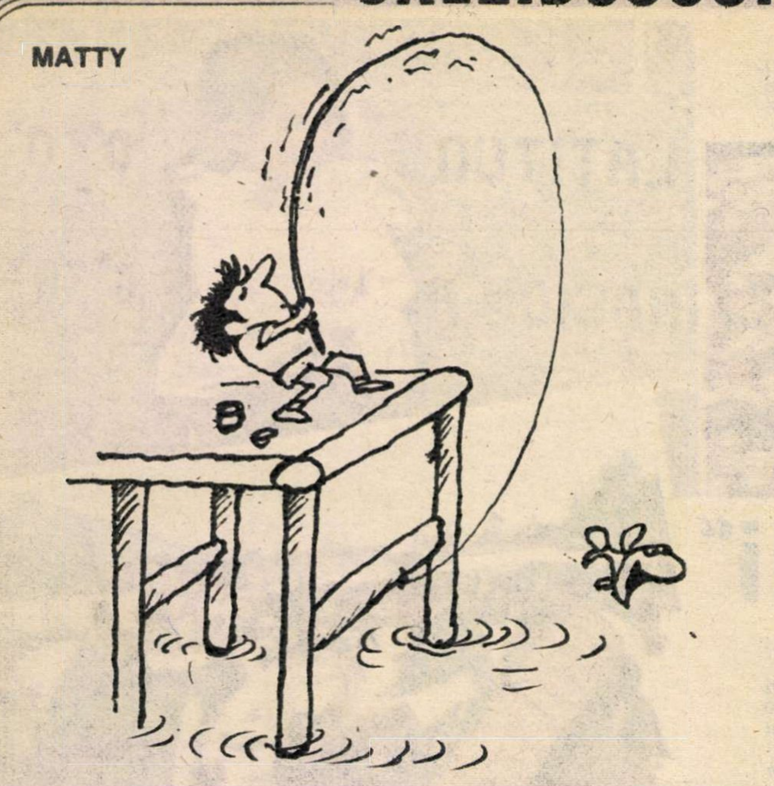

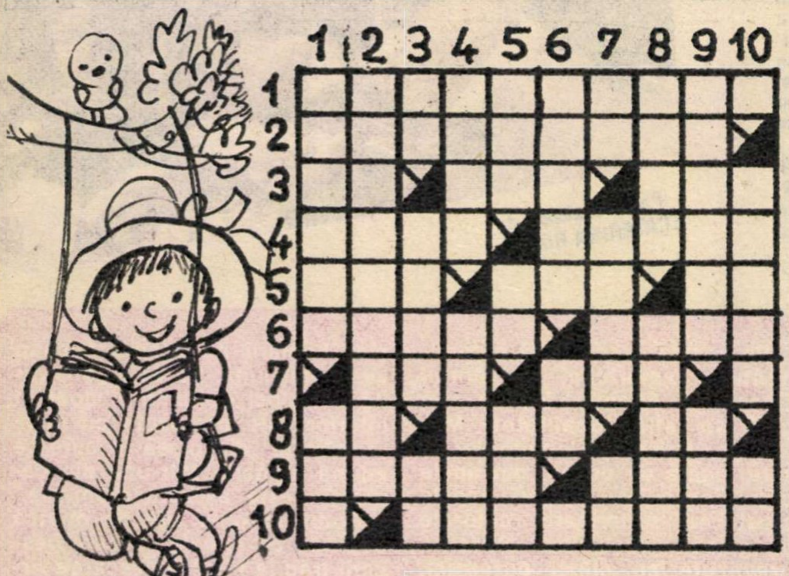

Vara

ORIZONTAL: 1) Pictor revoluționar român (1820–1894), creator al tabloului „Țărancă cu snop de grîu". 2) Clasic al picturii românești (1850–1882), de la care ne-au rămas pînzele „Apus de soare" și „Treierat". 3) Băleanu Dumitru. A stat mult la Soare (fig.). Capabil. 4) Sprijin în vie. Razele unei roți. 5) Roma în vechile noastre cronici. A alege un tovarăș de drumeție. Sau. 6) Inel coraligen din mările calde (pl.). Malul mării. 7) Lac în Suedia... Arșiță (fig.). 8) În rîu! Paravan solar. La revedere. 9) Luna lui Cuptor. Refugiu estival. 10) Reprezentant de seamă al picturii românești contemporane (1872–1949), de la care ne-a rămas tabloul „Vara".

VERTICAL: 1) Loc de petrecere a vacanței. Ștrand ad-hoc. 2) Poet contemporan, autorul poeziei „Cele patru anotimpuri". 3) Tănase Doru. Personaj mitologic egiptean. Lucia Petre. 4) Te ia cu căldură pe scenă. Riglă. 5) Factor de cură la munte sau la mare. Pe litoral. Insecticid. 6) Pictor, grafician și pedagog român (1880–1962), căruia vara i-a inspirat compoziția „Cosași odihnindu-se". Jora Raluca. 7) Început estival. Apar periodic și pe Soare (sing.). La mare! 8) Plantă cu frunze ghimpoase și fructe globulare care se agață. Cabană în Munții Făgărașului, situată la 600 m altitudine. 9) Luna cea mai călduroasă (pop.). Cel voltaic produce descărcări electrice luminoase. 10) Băile romanilor. Subsemnata.

DICȚIONAR: ONI, OET.

Venera Popescu

••••••••••••••••••••••••••

Pe ogoare

(Criptografie: 2, 9, 3, 4)

MARINĂ

(Monoverb: 3—7)

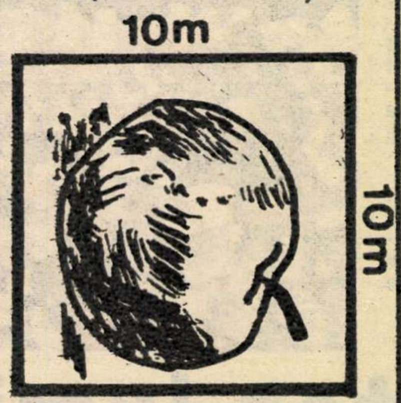

TICUȚĂ CEL UITUC

TICUȚĂ A UITAT
CARE ESTE
DRUMUL
PRIN
LABIRINT, ÎNTRE
PUNCTELE A ȘI B.
AJUTAȚI-L VOI!

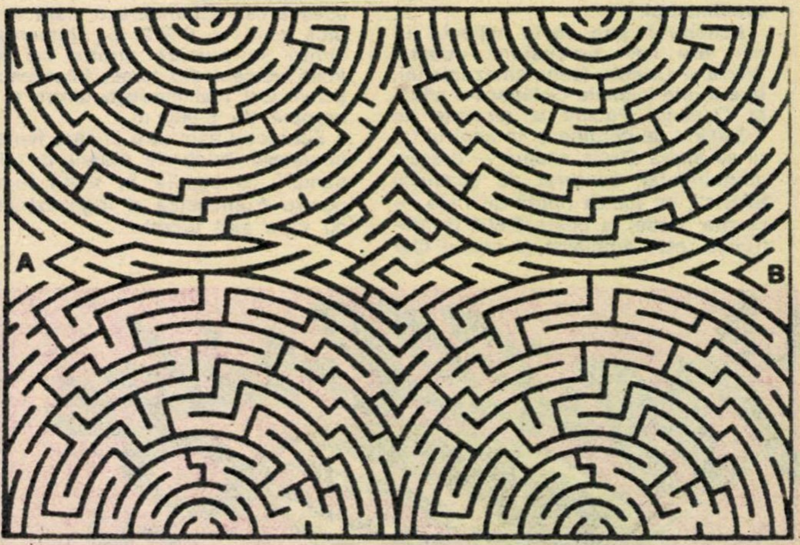

TRANSLAȚIE

Dezlegați conform definițiilor de mai jos cele șase rînduri orizontale, în care veți întîlni numele a șase animale.

1) Pasăre din Oceania asemănătoare cu strutul. 2) Cea mai mare dintre maimuțele antropoide, care trăiește în pădurile Africii tropicale. 3) Supranumită și „corabia deșertului", este renumită pentru rezistența ei în climatul foarte uscat. 4) Animal amfibiu înrudit cu broasca. 5) Șarpe mic, foarte veninos. 6) Specie de șopîrlă de culoare verde.

Și acum deplasați, imaginar, la stînga sau la dreapta rîndurile orizontale completate pînă obțineți pe una din coloanele verticale denumirea unui falnic locuitor de odinioară al Munților Carpați.

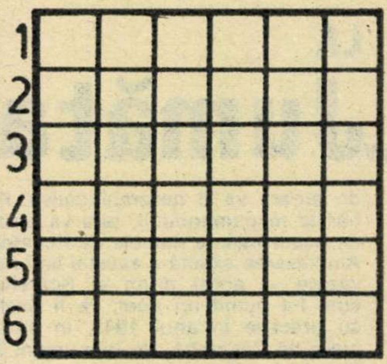

SEMNĂTURILE...

de mai jos aparțin unor personalități complexe ale culturii și literaturii române. Unul dintre ei a editat prima gazetă românească, iar cel de-al doilea a condus o cunoscută revistă literară și științifică de orientare democratică, din 1906 pînă în 1933. Unul este autorul romanului **Adela** (1933), iar celălalt al cunoscutului poem **Balada Zburătorului** (1843).

Cunoașteți titlurile celor două importante publicații și cărui autor îi aparține fiecare din scrierile amintite?

Claudiu Vodă

I. Heliade

G-Ibrăilean

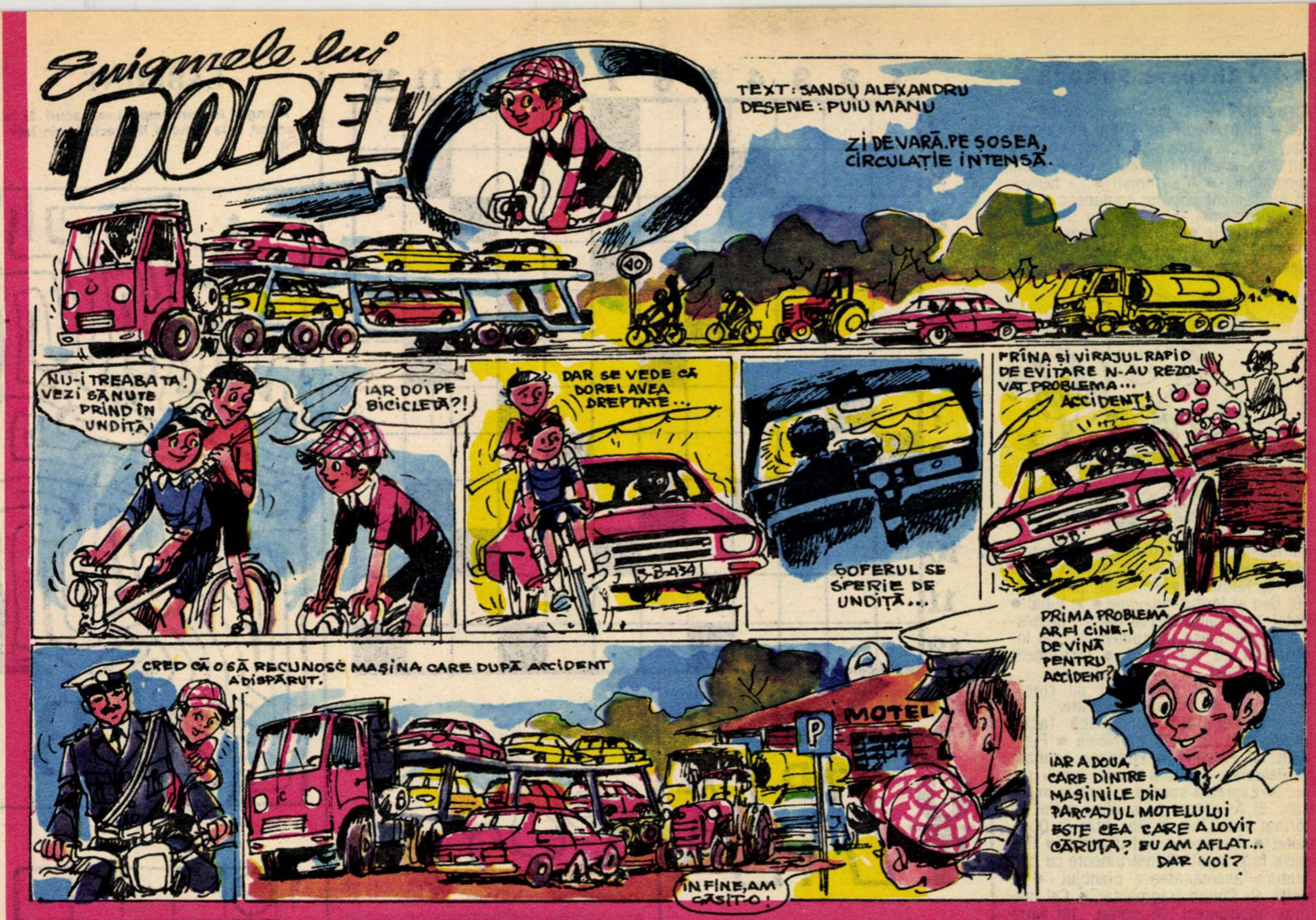
Enigmele lui DOREL
TEXT: SANDU ALEXANDRU
DESENE: PUIU MANU
ZI DE VARĂ. PE ȘOSEA, CIRCULAȚIE INTENSĂ.
40
NU-I TREABA TA! VEZI SĂ NU TE PRINDÎN UNDIȚĂ!
IAR DOI PE BICICLETĂ?!
DAR SE VEDE CĂ DOREL AVEA DREPTATE...
3-B-434
ȘOFERUL SE SPERIE DE UNDIȚĂ...
FRÎNA ȘI VIRAJUL RAPID DE EVITARE N-AU REZOLVAT PROBLEMA...
ACCIDENT!
CRED CĂ O SĂ RECUNOSC MAȘINA CARE DUPĂ ACCIDENT A DISPĂRUT.
MOTEL
P
ÎN FINE, AM GĂSIT-O!
PRIMA PROBLEMĂ AR FI CINE-I DE VINĂ PENTRU ACCIDENT?
IAR A DOUA CARE DINTRE MAȘINILE DIN PARCAJUL MOTELULUI ESTE CEA CARE A LOVIT CĂRUȚA? EU AM AFLAT... DAR VOI?

? Ați întrebat? Vă răspundem! !

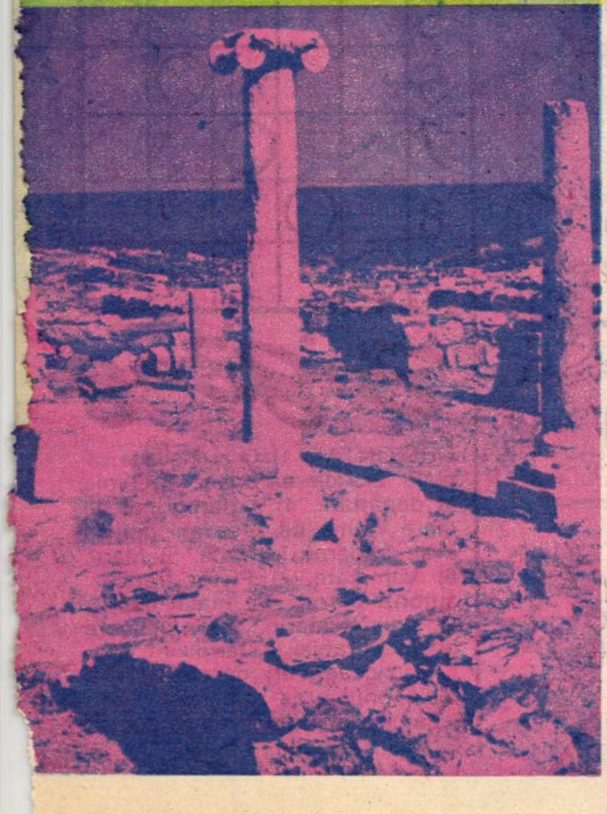

Corabia deșertului

• Mă numesc DIANA RĂDUCU, învăț la școala din SULINA, județul Tulcea, și vreau să aflu amănunte despre „corabia deșertului", cum mai este denumită cămila.

Cămila, această „corabie a deșertului", ce poate transporta într-o singură zi peste 250 kg pe o distanță de 50 km, pe un teren pe care nici un fel de vehicul nu l-ar putea străbate, este un animal extrem de rezistent. Ea poate trăi fără apă 18—20 de zile, în funcție de temperatura mediului și umiditatea hranei. Secretul ei constă în faptul că își poate adapta temperatura corpului la cea a mediului, iar nările, ce sînt ca un fel de burete, nu lasă ca vaporii de apă proveniți din respirație să fie evacuați, aceștia fiind reciclați în organism. Este o adaptare la condițiile aspre ale mediului în care își duce viața. Cămila asigură omului nomad lapte de calitate, păr pentru țesături și poate servi și ca mijloc de transport, așa cum se întîmplă în unele zone din Africa și drept ...monedă de schimb.

Cel mai vechi oraș

• Aș vrea să știu care este cel mai vechi oraș de pe teritoriul țării noastre, întreabă ADRIAN MOGHIRAN din GIURGIU.

Cel mai vechi oraș de pe teritoriul țării noastre a fost întemeiat în anii 657—656 î.e.n. de către milesieni, pe țărmul golfului Sinoe, Istros, numit apoi de romani Histria, reprezintă cea mai veche colonie grecească de pe litoralul apusean al Mării Negre. Cercetări recente au dus la descoperirea de vestigii care atestă o locuire a orașului cel puțin din secolul al VII-lea î.e.n. În anul 248 e.n., orașul a fost distrus de un atac pustiitor al goților. Dar încă de la sfîrșitul veacului al treilea s-a început refacerea cetății, cu construirea unei noi incinte. După o existență de 13 secole dispare ca centru urban, în secolul al VII-lea. Multă vreme nu se va mai ști nimic despre această așezare străveche, de pe teritoriul patriei noastre. Dar, în 1914, marele istoric și arheolog Vasile Pârvan a început cercetări în această regiune, reușind să dea la iveală cele dintîi ziduri ale vechii cetăți Histria.

V. PAVLIK

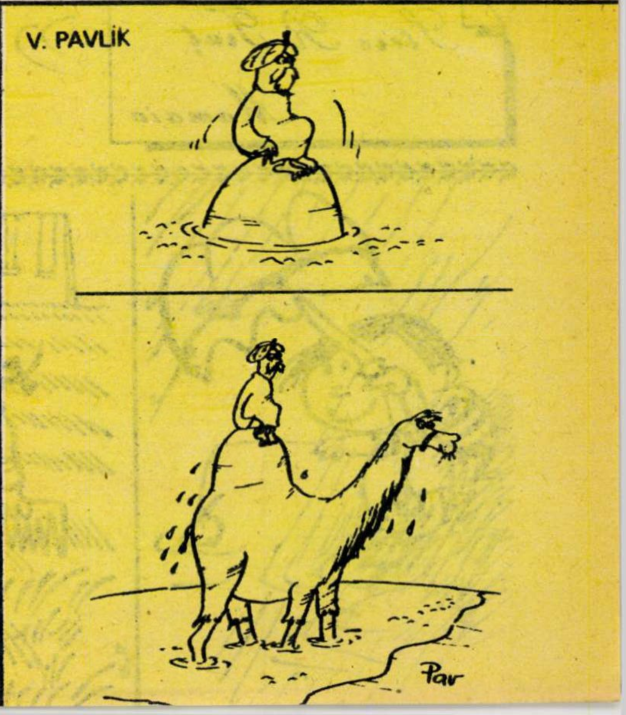

Fantezie sonoră

ORIZONTAL: 1) Instrument de percuție • Instrumente de suflat din alamă sau lemn. 2) Acela de la nicovală! • Alt instrument de percuție. 3) Primele mandoline! • A se liniști • La bemol. 4) Instrument popular românesc • Datele problemei. 5) Începutul unei bucăți muzicale • Stă de-a-ndoaselea! • Dromader. 6) Pletos • Materialiști. 7) Reluare, dar nu de la capăt! • Începe samba! 8) Muza astronomiei • Instrumente de percuție ce alcătuiesc bateria. 9) Reflexiv • Personaj mitologic. 10) Gen și formă muzicale • În tubă! • Bețe! 11) Transpunerea pentru orchestră a unei piese instrumentale. 12) Instrument cu claviatură • Instrument popular. Ies!

VERTICAL: 1) Instrument cu ciocănele (pl.) • Arbust decorativ. 2) Vioară populară • Muzică facilă (masc. pl.). 3) Notă muzicală • Flașnetă. 4) Piculină • Pedagog german. 5) Reluarea naturală a unui motiv sonor • Expresia sonoră a notelor muzicale. 6) A „călca" pe muzică • Nai de format redus! • În flașnetă! 7) Două note! • Ansamblu instrumental • Primele la taragot! 8) Instrumente cu claviatură asemănătoare pianului. • A polei. 9) Colind fragmentar • Cel mai grav instrument de suflat. 10) Notă muzicală • Cînd toți cîntă la fel. 11) Nume feminin • Abis! • Supliment muzical. 12) Creatoare de muzică.

Dicționar: ATS, NAR, FAUN, AHN, OLIN.

Radu Stoianov

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1							■					
2				■							■	
3			■							■		
4							■					
5					■				■			
6						■					■	
7		■							■			
8	■							■				
9				■		■					■	
10							■			■		
11												
12					■				■			■

CARTE DE VIZITĂ

(8—4—4)

Anagramind numele persoanei de mai jos și al localității in care își petrece concediul de odihnă, veți descoperi profesiunea lui și orașul in care locuiește.

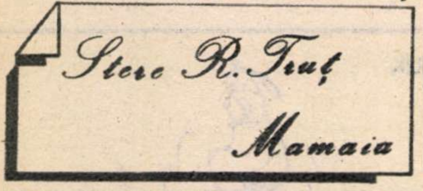

Stere R. Truț

Mamaia

DIN BOTANICĂ

(Criptografie: 1, 6, 2, 5)

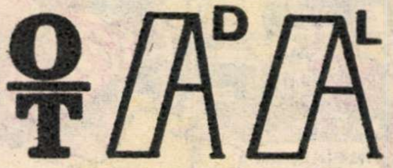

BASM

(Triverb: 5, 2, 6)

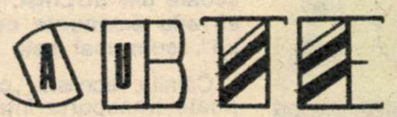

TICUȚĂ CEL UITUC

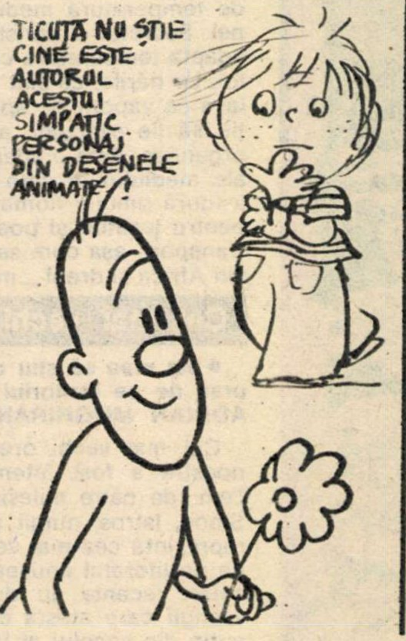
TICUȚA NU ȘTIE CINE ESTE AUTORUL ACESTUI SIMPATIC PERSONAJ DIN DESENELE ANIMATE!

LABIRINT

Ajungeți intr-un timp cit mai scurt de la punctul A la punctul B, trecind prin labirint.

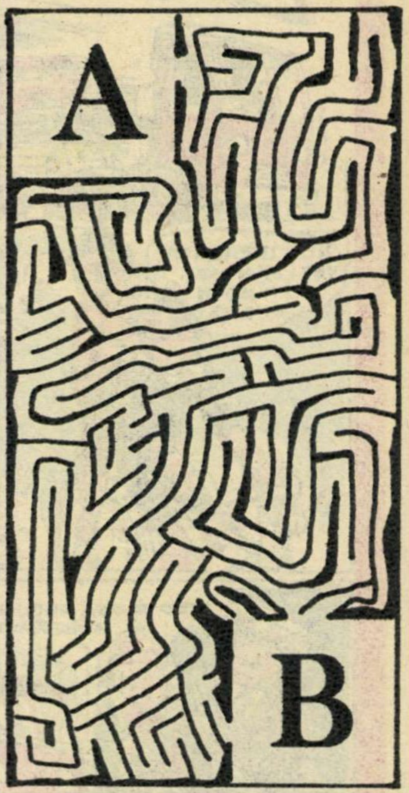

1	○				
2		○			
3			○		
4				○	
5					○
6				○	
7			○		
8		○			
9	○				

Zigzag

ORIZONTAL: 1) O zi însorită pe plajă. 2) Adierea brizei. 3) O iolă în depărtare. 4) A peregrinat pe mare vreme de zece ani pentru a se întoarce în Itaca. 5) Mare. 6) Val mare. 7) Pictor francez, autorul pînzei „Pe malul mării". 8) Animal marin. 9) Funie care leagă corabia la țărm.

În zigzag veți descoperi numele unui oraș românesc bimilenar, cu un climat marin deosebit de favorabil.

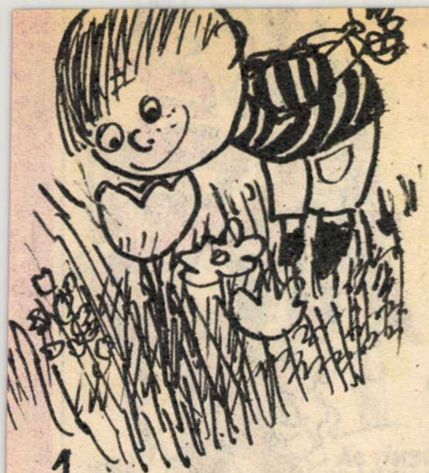

1

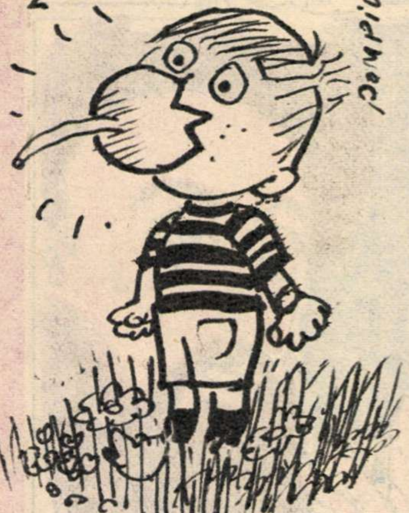

2

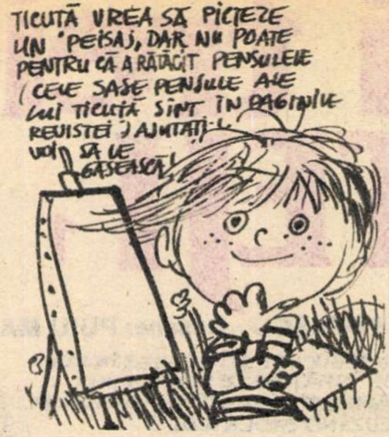

TICUȚĂ VREA SĂ PICTEZE UN "PEISAJ, DAR NU POATE PENTRU CĂ A RĂTĂCIT PENSULELE (CELE ȘASE PENSULE ALE LUI TICUȚĂ SÎNT ÎN PAGINILE REVISTEI) AJUTAȚI-L VOI SĂ LE GĂSEASCĂ!

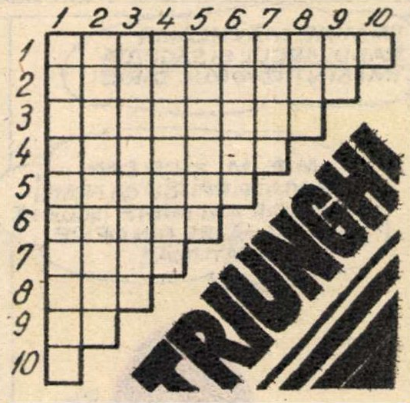

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

TRIUNGHI

ORIZONTAL ȘI VERTICAL LA FEL: 1) Apără de ploaie (dim.). 2) Căldură dogoritoare. 3) Loc tocit. 4) Blocarea adversarului în fața porții (pl.). 5) Pasăre călătoare, de mărimea unui porumbel, cu pene cafenii, căutată de vînători (pl.). 6) Pană de despicat lemne (pl.). 7) Orificii nazale. 8) Refren din cîntecele noastre populare. 9) În balanță. 10) Ultima!

VĂRATICĂ

(Monoverb: 5—8)

LDU

Foto ghicitoare

DEZLEGĂRILE LA JOCURILE DIN NUMĂRUL TRECUT

Joc estival

Dezlegare: 1. Ștrand, Pom. 2. Traversare. 3. Rumeneală. 4. Aparenta. 5. Lu, S, Aerat. 6. Ura, Aj, Ira. 7. Ciris, Vis. 8. Isteț, Aa. 9. Răcori, Sop. 10. Ica, Uscată.

Șah

Dezlegare: 1.Ce3:f5 H1 D2. De3 mat.

Telefonică

Dezlegare: Cablu submarin

Puteți descoperi

Dezlegare: desenul cu margini ondulate.

COPERTA NOASTRĂ

Foto: TUDOR CRISTEA

Pionieri intr-o tabără prahoveană.

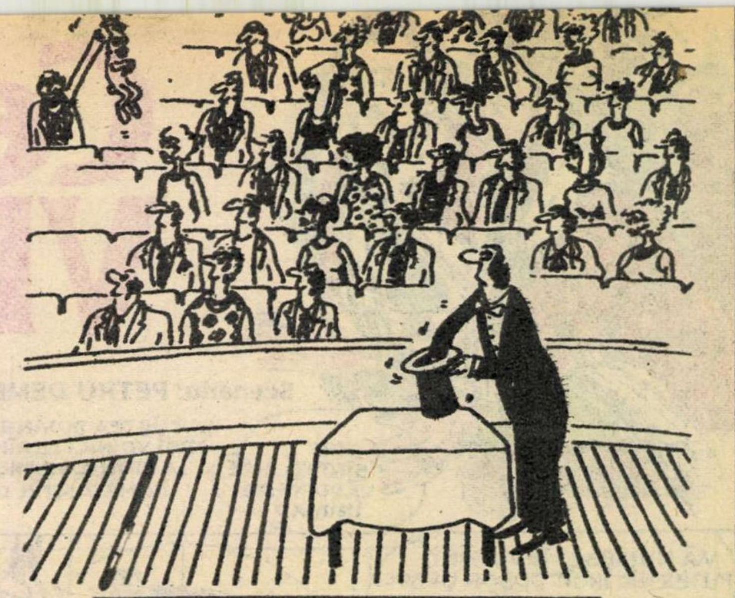

A. POCH

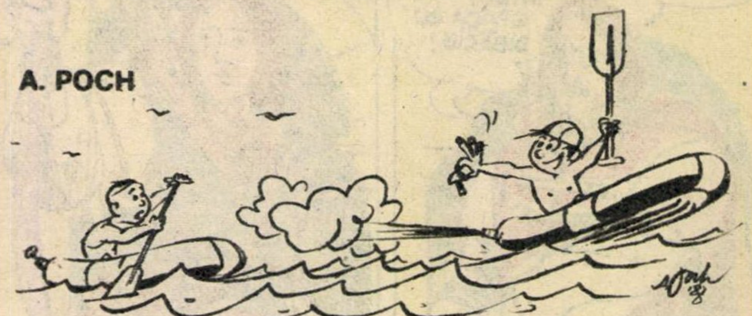

MATTY

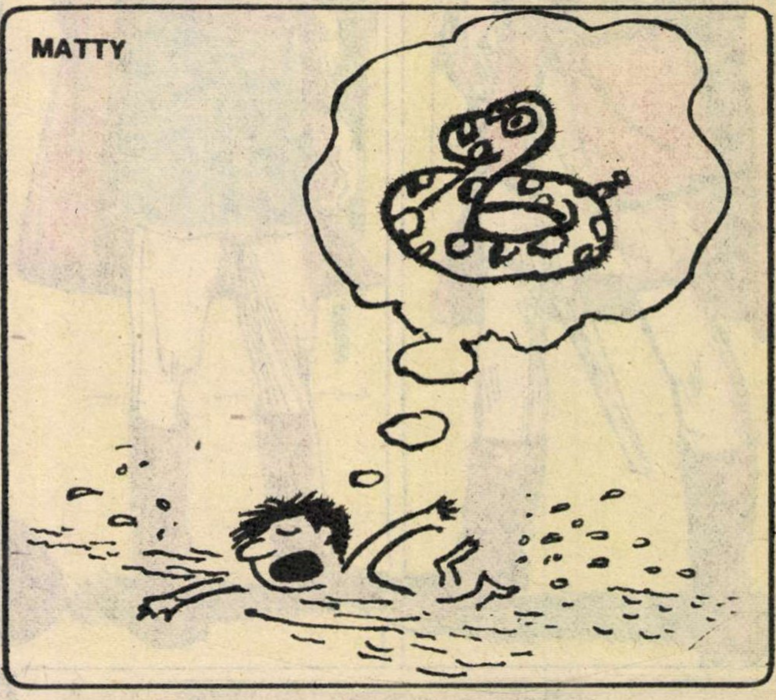

CUTEZĂTORII 27-30 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: ION IONAȘCU
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: OVIDIU ZOTTA

COLECTIVUL REDACȚIONAL: Melania Andreescu, Horia Aramă, Cristiana Crăciun, Tudor Cristea, Ion Cringuleanu, Constantin Diaconu, Ioan Donca, Pompiliu Dumitrescu — *PREZENTAREA ARTISTICĂ*, Elena Mănescu, Ion Mihăescu — *PREZENTAREA TEHNICĂ*, Maria Mitrea, Mihai Niedl, Ileana Pița, Constantin Răduț — *RESPONSABIL DE NUMĂR*, Ecaterina Roșca — *ȘEF DE SECȚIE*, Viorel Simpetrean, Ion Sbârnea.

Redacția Piața Scînteii nr. 1 București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA, Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" - Sector export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Materialele nepublicate nu se înapoiaza. Index 41836 44 pagini 6 lei

Cei trei VITEJI

1

Scenariu: PETRU DEMETRU POPESCU **Desene: PUIU MANU**

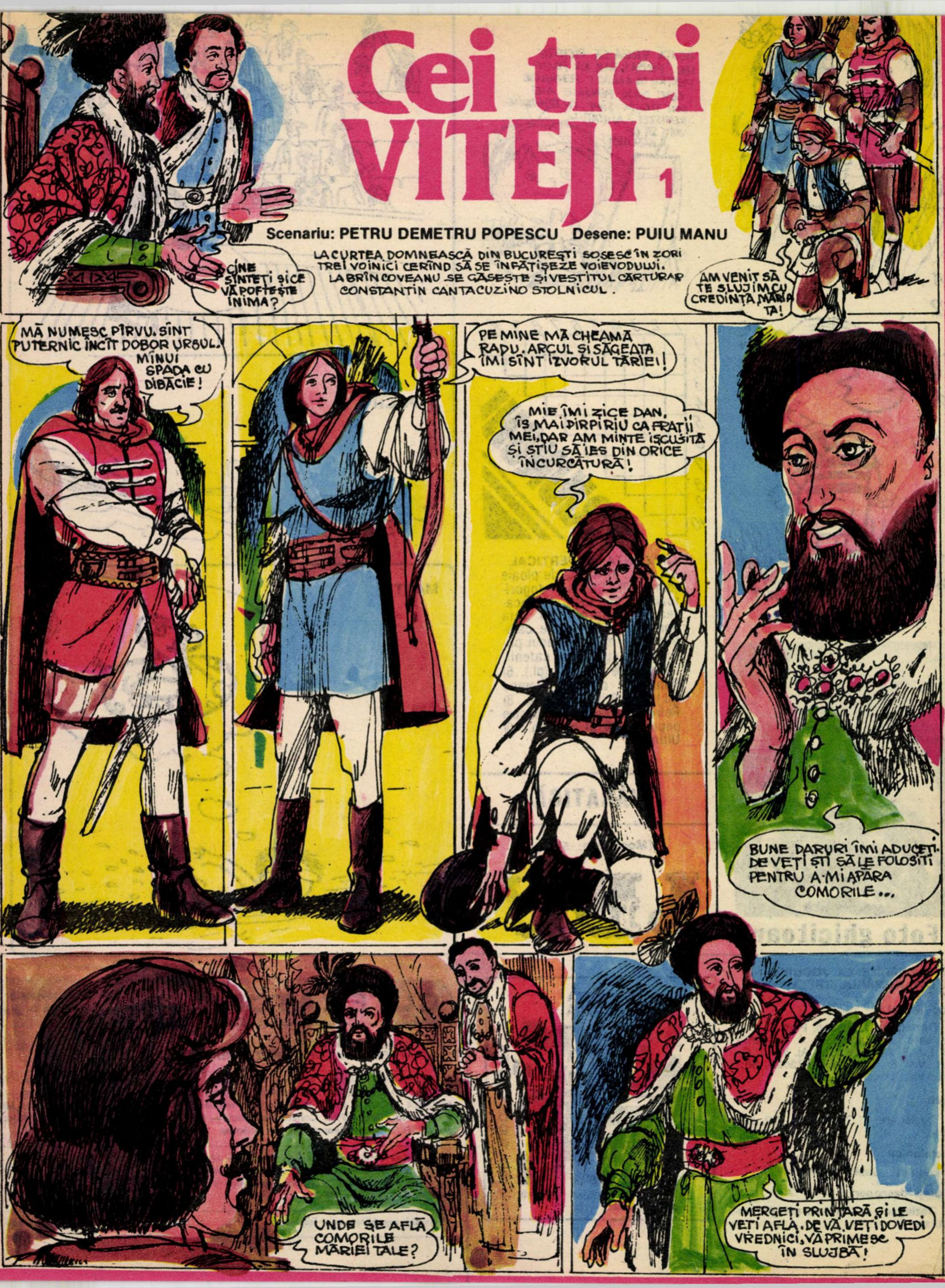
LA CURTEA DOMNEASCĂ DIN BUCUREȘTI SOSESC ÎN ZORI TREI VOINICI CERÎND SĂ SE ÎNFĂȚIȘEZE VOIEVODULUI. LA BRÎNCOVEANU SE GĂSEȘTE ȘI VESTITUL CĂRTURAR CONSTANTIN CANTACUZINO STOLNICUL.
CINE SÎNTEȚI ȘI CE VĂ POFTEȘTE INIMA?
AM VENIT SĂ TE SLUJIM CU CREDINȚĂ, MĂRIA TA!
MĂ NUMESC PÎRVU. SÎNT PUTERNIC ÎNCÎT DOBOR URSUL. MÎNUI SPADA CU DIBĂCIE!
PE MINE MĂ CHEAMĂ RADU. ARCUL ȘI SĂGEATA ÎMI SÎNT IZVORUL TĂRIEI!
MIE ÎMI ZICE DAN. ÎS MAI PIRPIRIU CA FRAȚII MEI, DAR AM MINTE ISCUSITĂ ȘI ȘTIU SĂ IES DIN ORICE ÎNCURCĂTURĂ!
BUNE DARURI ÎMI ADUCEȚI. DE VEȚI ȘTI SĂ LE FOLOSIȚI PENTRU A-MI APĂRA COMORILE...
UNDE SE AFLĂ COMORILE MĂRIEI TALE?
MERGEȚI PRIN ȚARĂ ȘI LE VEȚI AFLA. DE VĂ VEȚI DOVEDI VREDNICI, VĂ PRIMESC ÎN SLUJBĂ!

(Va urma)

ÎNTRECEREA 1

Scenariu: SEVER NORAN Desene: ȘTEFAN DAMO

Finala de fotbal dintre echipele „Biruința" și „Avîntul". Ultimele minute de joc. În poarta echipei „Biruința" este Ovidiu.

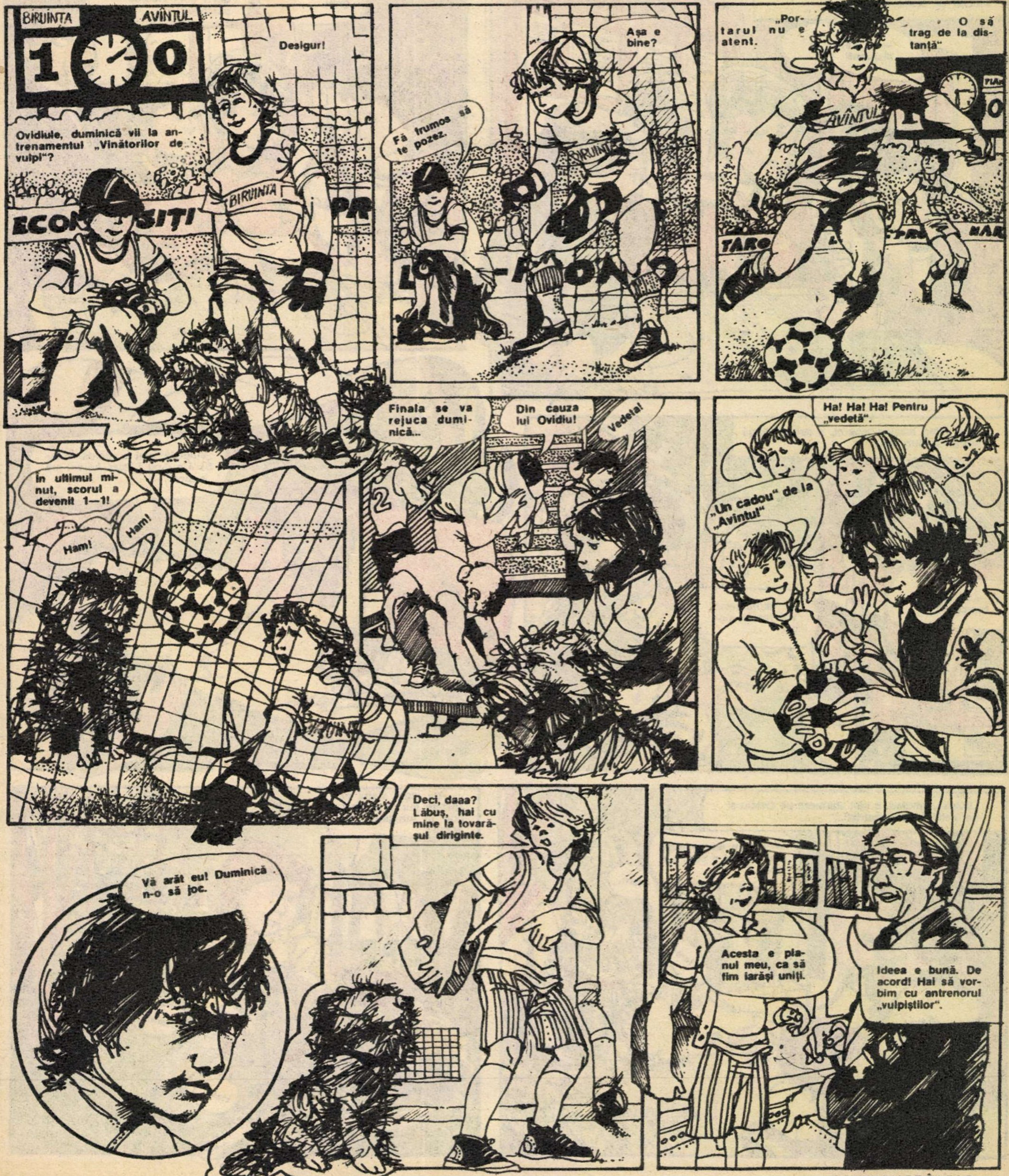
BIRUINȚA
AVÎNTUL
1
0
Desigur!
Ovidiule, duminică vii la antrenamentul „Vînătorilor de vulpi"?
BIRUINȚA
ECON SIȚI
PR
Așa e bine?
Fă frumos să te pozez.
BIRUINȚA
LO-PRONO
„Portarul nu e atent.
O să trag de la distanță"
AVÎNTUL
TARO
PRO
NAR
În ultimul minut, scorul a devenit 1—1!
Ham!
Ham!
BIRUINȚA
Finala se va rejuca duminică...
Din cauza lui Ovidiu!
Vedeta!
Ha! Ha! Ha! Pentru „vedetă".
„Un cadou" de la „Avîntul"
OVIDIU
Vă arăt eu! Duminică n-o să joc.
Deci, daaa? Lăbuș, hai cu mine la tovarășul diriginte.
Acesta e planul meu, ca să fim iarăși uniți.
Ideea e bună. De acord! Hai să vorbim cu antrenorul „vulpiștilor".

(CONTINUARE ÎN PAG. 44)

ÎNTRECEREA

2

Scenariu: SEVER NORAN **Desene: ȘTEFAN DAMO**

Din cauza neatenției portarului, echipa „BIRUINȚA" primește un gol și finala se va rejuca. Luat în deridere, Ovidiu anunță că refuză să mai joace. Costel are un pian. Diriginteie e de acord cu el.

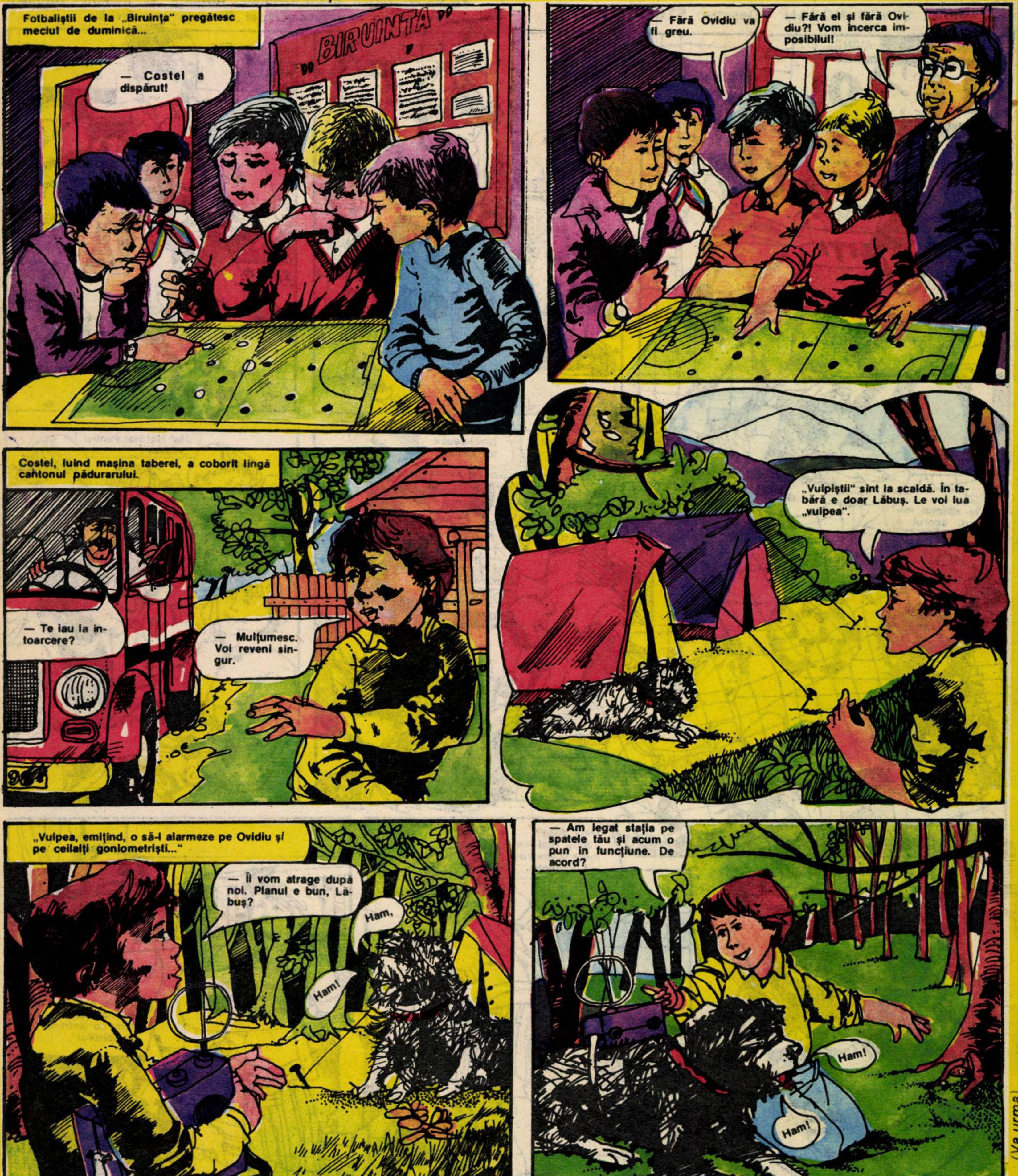
Fotbaliștii de la „Biruința" pregătesc meciul de duminică...
BIRUINȚA
— Costel a dispărut!
— Fără Ovidiu va fi greu.
— Fără el și fără Ovidiu?! Vom încerca imposibilul!
Costel, luind mașina taberei, a coborit lingă cantonul pădurarului.
— Te iau la intoarcere?
— Mulțumesc. Voi reveni singur.
„Vulpiștii" sint la scaldă. În tabără e doar Lăbuș. Le voi lua „vulpea".
„Vulpea, emițind, o să-l alarmeze pe Ovidiu și pe ceilalți goniometriști..."
— Îi vom atrage după noi. Planul e bun, Lăbuș?
Ham,
Ham!
— Am legat stația pe spatele tău și acum o pun in funcțiune. De acord?
Ham!
Ham!

(Va urma)

23 AUGUST

Marea sărbătoare națională a poporului român

31-34
JOI, 18 AUGUST 1988.
ANUL XXII
(NR. 1086—1089)

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

CADRAN POLITIC

Pe întreg cuprinsul patriei, oamenii muncii din industrie, din agricultură, de pe șantiere, din toate celelalte domenii ale vieții economico-sociale, înregistrează noi succese în activitatea lor, îndeplinind cu înalt patriotism, cu fermitate revoluționară indicațiile și orientările formulate de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, idei care jalonează cu strălucire drumul ascendent al înfloririi României socialiste.

Atmosfera de puternică efervescență patriotică a acestor zile de august se înscrie ca o continuare firească a momentelor sărbătorești, de omagiere de către întregul popor a împlinirii, în luna iulie, a 23 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului, moment de însemnătate epocală în multimilenara istorie a poporului român, eveniment care a deschis noi și luminoase perspective edificării României moderne, țară liberă, independentă și iubitoare de pace.

Cinstind cu înaltă mîndrie patriotică aceste importante aniversări, comuniștii, toți oamenii muncii și-au însușit cu toată răspunderea Tezele pentru plenara C.C. al P.C.R. – program revoluționar de muncă pentru partid și popor – și depun eforturi susținute pentru îndeplinirea ritmică și integrală, la toți indicatorii, a planului pe semestrul al doilea și pe întregul an.

Acționînd în spiritul acestor magistrale Teze formulate de secretarul general al partidului, oamenii muncii – în tripla lor calitate de proprietari, producători și beneficiari – acordă o atenție deosebită gospodăririi judicioase a avuției ce le-a fost încredințată, perfecționării continue a actului de conducere colectivă, valorificării superioare a întregului potențial uman și material.

Participarea largă, directă, a oamenilor muncii la conducerea și organizarea întregii activități economico-sociale este o expresie elocventă a superiorității societății noastre socialiste, care – prin strălucita contribuție a tovarășului Nicolae Ceaușescu – asigură antrenarea activă, responsabilă a tuturor oamenilor muncii la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului și statului nostru, a programelor de dezvoltare a patriei, de ridicare a ei pe noi culmi de progres și civilizație.

Prin succesele de seamă obținute de numeroase colective din toate domeniile de activitate, prin noi fapte de muncă, precum și în cadrul dezbaterilor aprofundate a magistralei expuneri prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 29 aprilie a.c. a fost pusă în valoare ideea că Tezele pentru plenara C.C. al P.C.R., datorită importanței, complexității și caracterului lor profund științific, reprezintă o nouă și inestimabilă contribuție la dezvoltarea gîndirii și practicii revoluționare, la îmbogățirea operei de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Adeziunea totală față de politica internă și externă a partidului și statului nostru, față de Tezele pentru plenara C.C. al P.C.R. a fost exprimată de către comuniști, de către oamenii muncii și cu ocazia recentelor vizite de lucru efectuate de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în unități industriale, agricole, de cercetare și producție. Noile dialoguri cu oamenii muncii au reprezentat pentru colectivele respective tot atîtea prilejuri de a-și manifesta dragostea fierbinte și profunda recunoștință față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de tovarășa Elena Ceaușescu, pentru neobosita și rodnica activitate pe care o pun în slujba propășirii necontenite a patriei, pentru prețioasele indicații cu privire la dinamizarea activității productive și de cercetare științifică, promovarea pe scară largă a tehnologiilor moderne, îndeplinirea exemplară a sarcinilor care le revin. În cadrul întîlnirilor, o mare atenție a fost acordată modului de înfăptuire a programelor de sistematizare a localităților. Apreciind că trebuie să se facă mai mult în această direcție, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cerut cadrelor cu munci de răspundere în acest domeniu să acționeze cu fermitate pentru elaborarea unor noi schițe de sistematizare, respectarea cu strictețe a prevederilor legale privind delimitarea perimetrelor orașelor, a așezărilor rurale, precum și pentru aplicarea cu consecvență a programelor de organizare a teritoriului. De asemenea, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, în dialogurile purtate cu cadre de partid și de stat, cu specialiști, se impune să se acorde prioritate viitoarelor centre agroindustriale, care trebuie să dispună de toate dotările necesare. Cu deosebire a fost reliefată necesitatea ca tot ceea ce se realizează să fie în deplină concordanță cu politica partidului nostru, astfel încît oamenii muncii, întregul popor să se bucure de condiții tot mai bune de muncă și viață.

În acest climat de muncă responsabilă și eforturi creatoare, prin care oamenii muncii cinstesc măreața aniversare de la 23 August, tînăra generație este ferm hotărîtă să acționeze, alături de întregul popor, cu tot elanul vîrstei, cu întreaga sa capacitate de gîndire și organizare pentru a fi în prima linie a muncii pentru țară.

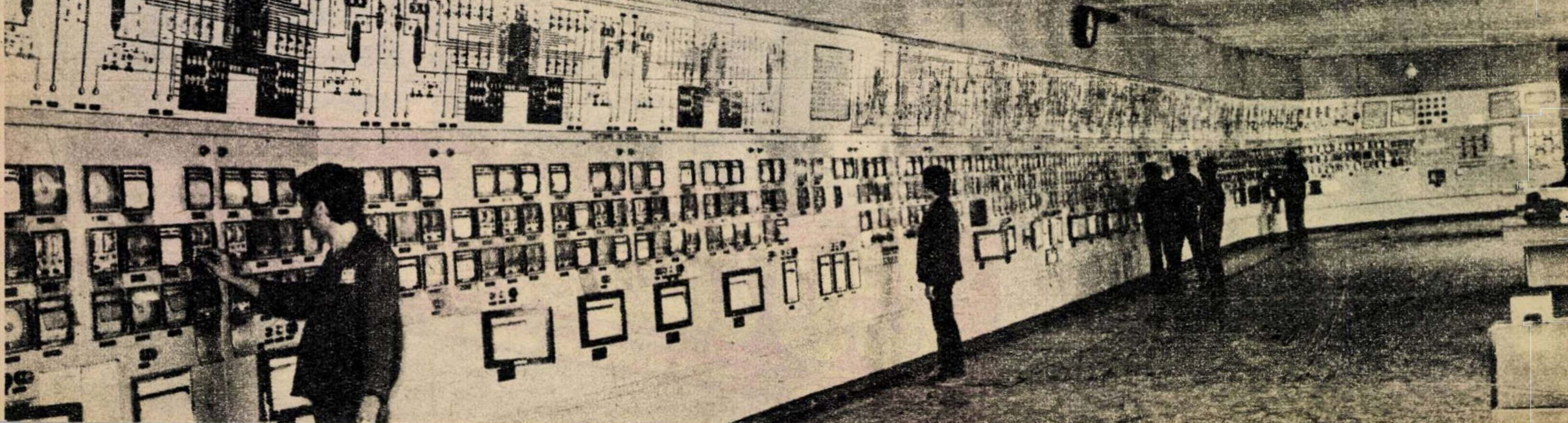

PATRIE

Viitorul venind
Din prezentul înflorit
Îți șoptește numele, Patrie!
Adevărul născut
Din rodnicia muncii
Îți plăsmuiește chipul, Patrie!

Lumina izvorînd
Din frunțile noastre
Îți urmează pașii, Patrie!

Iar tu, Patrie,
Născută din lumină,
Crescută în adevăr,
Urcînd spre viitor,
Pecetluiești
Cu mîna roditoare
În seninul vieții:
Pace!

MARIANA IONESCU
clasa a VIII-a, Ploiești

23 AUGUST 1944–1988 Marea sărbătoare națională a poporului român

Ziua de 23 August 1944, ziua în care, sub conducerea Partidului Comunist Român, s-a declanșat revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, se înscrie în istoria patriei ca o adevărată piatră de hotar, atunci deschizîndu-se un nou făgaș dezvoltării țării, vieții poporului, împlinirii depline a aspirațiilor sale de dreptate și libertate socială, de independență națională.

Măreața biruință de la 23 August 1944 a reprezentat rodul luptei unite a întregului popor, care, ca un singur om, ca o unică și uriașă putere, s-a ridicat pentru salvarea țării de la o catastrofă națională, pentru a înlătura regimul antonescian și a-i alunga pe cotropitorii fasciști de pe pămîntul sacru al patriei, instaurînd România liberă și democratică.

Istorica victorie de la 23 August 1944 a fost rodul activității eroice a Partidului Comunist Român care a elaborat strategia revoluției și a acționat cu neabătută consecvență pentru unirea, pe o platformă comună de luptă, a tuturor forțelor progresiste patriotice, antihitleriste din țară, chezășuind astfel istorica izbîndă de acum 44 de ani.

Declanșarea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, încununare a mișcării de rezistență antihitleristă a poporului român, a marcat începutul participării României la războiul antihitlerist. Vreme de aproape nouă luni, peste o jumătate de milion de ostași și ofițeri români au luptat cu eroism și vitejie pentru eliberarea teritoriului țării și apoi pentru eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și a unei părți din Austria. În vreme ce în tranșeele războiului antihitlerist soldații României se acopereau de glorie, înscriind o nouă filă în cartea vitejiei străbune, în țară s-a desfășurat, sub deviza „Totul pentru front, totul pentru victorie", o amplă mișcare națională pentru sprijinirea frontului antihitlerist. Prin numărul militarilor participanți la marea bătălie împotriva fascismului, prin importantul său aport material și financiar la susținerea frontului antihitlerist, România s-a situat pe locul al IV-lea în rîndul popoarelor coaliției antihitleriste, contribuind la scurtarea războiului cu circa două sute de zile.

Istoricul act de la 23 August 1944 a reprezentat, totodată, momentul de început al unui amplu și profund proces revoluționar în cursul căruia oamenii muncii, conduși cu clarviziune de partidul comunist, au reușit să înlăture orînduirea întemeiată pe exploatare și inegalitate socială și să edifice o nouă societate.

Pe acest lung drum, Congresul al IX-lea al partidului se înscrie ca un moment cu profunde semnificații, deschizător de noi orizonturi și perspective pentru dezvoltarea economico-socială a țării, pentru mersul continuu ascendent al patriei pe calea progresului și civilizației socialiste. În tot acest răstimp s-a realizat, cu contribuția hotărîtoare a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, regîndirea în plan teoretic a întregii activități de construcție socialistă, s-a elaborat o cutezătoare strategie de dezvoltare a țării, în măsură să asigure punerea deplină în valoare a marilor resurse de gîndire și acțiune, de energie și dăruire revoluționară ale oamenilor muncii din țara noastră. S-au produs mutații profunde în viața economică a țării, ca și a fiecăruia dintre județele sale, ridicîndu-se noi și noi platforme ale industriei, noi și noi cetăți ale metalurgiei, siderurgiei, chimiei și petrochimiei, industriei constructoare de mașini, electronicii, electrotehnicii etc. În anii Epocii Nicolae Ceaușescu au fost obținute realizări de o anvergură fără precedent, care au modificat însăși geografia patriei. Vor rămîne astfel — ca emblemă a acestei epoci de rodnice și mărețe înfăptuiri socialiste, a forței economiei românești contemporane — canalul ce unește Dunărea cu Marea Neagră prin inima străvechiului pămînt românesc al Dobrogei, canalul Poarta Albă—Midia-Năvodari, Transfăgărășanul, Metroul bucureștean, marile citadele ale industriei noi, platformele de foraj marin, marile șantiere navale și porturi maritime, noile artere feroviare și rutiere, marile edificii social-culturale și sutele și sutele de cartiere de locuințe ce au înnoit total înfățișarea așezărilor patriei noastre.

În toți acești ani, vocația de pace, prietenie și colaborare a poporului român, tradițiile solidarității internaționale au dobîndit o nouă strălucire prin întreaga activitate politico-diplomatică externă. Prin inițiativele și demersurile președintelui Nicolae Ceaușescu, România s-a afirmat ca un consecvent promotor al idealurilor supreme ale oamenilor, ale popoarelor, aducînd o remarcabilă contribuție la soluționarea constructivă a problemelor majore ale contemporaneității, toate acestea aducîndu-i stima și considerația întregii lumi.

23 August 1944—23 August 1988: o perioadă istorică de-a lungul căreia poporul român a străbătut un lung și glorios drum pe calea dezvoltării și progresului social-economic. Privind cu justificată mîndrie la mărețele realizări ce jalonează acest drum, poporul român este adînc convins că are în sine, în marea sa iubire de țară, nebănuite resurse de energie și putere de creație spre a continua cu fermitate acest mers ascendent, înălțînd patria pe noi culmi de progres și civilizație socialistă.

Uniți în gînd și faptă, pentru patrie și partid, înainte!

FERMĂ ANGAJARE ȘI ÎNALTĂ RĂSPUNDERE PATRIOTICĂ

Timp de două săptămîni, orașul Cîmpina a fost gazda celui de-al XV-lea Forum Național al Pionierilor. Sub mobilizatoarea deviză: „Uniți în gînd și faptă, pentru patrie și partid, înainte!“, reprezentanții pionierilor din întreaga țară s-au întîlnit aici pentru a analiza activitatea desfășurată în unități și detașamente, pentru înfăptuirea sarcinilor ce le revin din documentele de partid și de stat, modul în care s-a acționat pretutindeni pentru a îndeplini exemplar îndemnurile, indicațiile și orientările tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, în vederea pregătirii lor multilaterale pentru muncă și viață, pentru viitor.

Începîndu-și lucrările în perioada în care întregul nostru popor a sărbătorit împlinirea a 23 de ani de la istoricul Congres al IX-lea al partidului, forumul pionieresc de la Cîmpina a constituit pentru participanți un minunat prilej de a da expresie celor mai înalte sentimente de dragoste nețărmurită și profundă recunoștință pe care toți copiii patriei le nutresc față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, marele conducător și Erou al națiunii noastre socialiste, prietenul și îndrumătorul cel mai apropiat al tinerei generații, pentru minunatele condiții de viață, muncă și învățătură ce le sînt asigurate, față de tovarășa Elena Ceaușescu, eminent om politic și savant de renume mondial, pentru prestigioasa activitate științifică pe care o desfășoară, pentru contribuția de mare însemnătate adusă la dezvoltarea economico-socială a patriei, la înflorirea științei, învățămîntului și culturii românești, la educarea și formarea tinerei generații.

Pionierii delegați la Forumul Național de la Cîmpina și-au îndeplinit cu cinste mandatele încredințate de către colegii lor. În spiritul larg al democrației pionierești, ei au analizat aspectele cele mai importante ale vieții de organizație. Una dintre cele mai importante dezbateri a fost aceea dedicată **activității de educație prin muncă și pentru muncă a pionierilor și școlarilor, a modului în care purtătorii cravatei roșii cu tricolor și-au îndeplinit principala lor îndatorire patriotică — aceea de a învăța —, precum și modului în care împletesc cunoștințele teoretice cu activitățile practice, productive în cadrul cercurilor tehnico-aplicative și științifice din școli, unități economice și case ale pionierilor și șoimilor patriei.** Dezbaterea a relevat faptul că în anul școlar recent încheiat consiliile și comandamentele pionierești și-au sporit eforturile în vederea sprijinirii procesului instructiv-educativ, acționînd cu eficiență pentru formarea și dezvoltarea unei atitudini înaintate și responsabile față de învățătură, stimulînd dorința de autodepășire, încrederea în forțele proprii ale pionierilor și școlarilor.

Participanții la forum au subliniat faptul că a crescut interesul copiilor față de realizările științei și tehnicii contemporane, față de activitatea de creație și anticipație tehnico-științifică. În cele 107 614 cercuri tehnico-aplicative, științifice și pe discipline de învățămînt din școli, unități economice și case ale pionierilor și șoimilor patriei au fost antrenați peste 2,31 milioane de pionieri și școlari. Nenumărate sînt faptele care demonstrează că purtătorii cravatei roșii cu tricolor din întreaga țară obțin remarcabile succese în pregătirea lor pentru muncă, prin muncă. Acționînd sub genericul „Fiecare pionier — o faptă de muncă pentru înflorirea patriei“, copiii țării au participat la numeroase activități social-utile de muncă patriotica.

O altă dezbatere în Forumul Național a fost dedicată activității desfășurate de consiliile și comandamentele pionierești pentru consolidarea politico-organizatorică a detașamentelor și unităților de pionieri, perfecționării și întăririi vieții de organizație, pregătirii și instruirii activului pionieresc. Cu acest prilej, participanții au evidențiat faptul că de la precedentul Forum Național și pînă în prezent o atenție crescîndă a fost acordata perfecționării activității de organizare și planificare a muncii, îmbogățirii și diversificării formelor și conținutului acțiunilor organizate de detașamente și unități. Pionierii au participat într-o mai mare măsură la conceperea, organizarea, conducerea și desfășurarea activităților. Consiliile și comandamentele pionierești au acționat pentru mai buna organizare și desfășurare a activităților în detașamente și grupe, precum și pentru formarea și dezvoltarea opiniei pionierești individuale și colective, pentru întărirea responsabilității față de îndatoririle statutare. Adunările pionierești au constituit într-o mai mare măsură cadrul unor dezbateri vii, al unor schimburi deschise de idei. În adunările de detașamente s-a extins și permanentizat practica raportului pionieresc individual, mijloc prin care fiecare pionier are posibilitatea să-și autoanalizeze activitatea în spiritul îndatoririlor ce-i revin din Statutul Organizației. În detașamentele de pionieri din clasele a V-a adunările de rostire și semnare a Legămîntului pionierului au fost precedate de importante acțiuni politico-educative.

Analizînd activitățile sportive, turistice și de pregătire pentru apărarea patriei, participanții la forum au evidențiat valențele lor formative și educative pe care le au acestea în ansamblul activităților pionierești. Înscrise în cadrul generos al „Daciadei“, ele contribuie la creșterea capacității și dragostei de muncă, la formarea unui tineret viguros și sănătos, temeinic pregătit pentru muncă si viață.

Forumul Național desfășurat la Cîmpina a fost un forum al analizei exigente a muncii, al schimbului fertil de idei, al manifestării plenare a opiniei pionierești. Participanții la lucrările lui s-au întors acasă cu noi și bogate cunoștințe menite să ducă la îmbunătățirea stilului de muncă, la perfecționarea întregii vieți de organizație, la întărirea autoconducerii pionierești. A fost un forum al copilăriei fericite, în care cei mai tineri cetățeni ai patriei se inițiază în știința autoconducerii. Dezbaterile au fost armonios împletite cu activitățile practice.

Forumul Național al Pionierilor a prilejuit participanților adîncirea cunoștințelor privind marile realizări ale Epocii Nicolae Ceaușescu, îmbogățindu-le orizontul cunoașterii, precum și un viu dialog cu făuritori ai bunurilor materiale, făcîndu-i să trăiască profund sentimentul mîndriei și iubirii față de patria socialistă.

Hotărîți să-și îndeplinească exemplar sarcinile și îndatoririle ce le revin, milioanele de copii ai țării au și pornit la lucru pentru a înfăptui prin noi și noi fapte exemplare conținutul devizei sub care și-a desfășurat lucrările Forumul Național al Pionierilor 1988: **„Uniți în gînd și faptă, pentru patrie și partid, înainte!“**

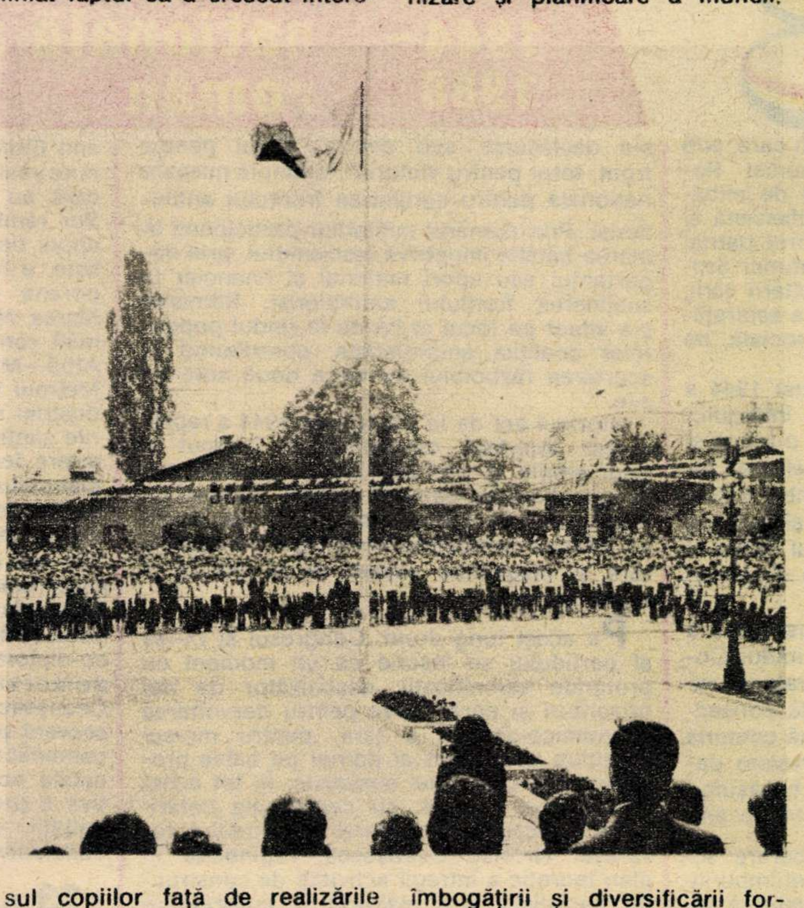

TELEGRAMA ADRESATĂ TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU

secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România,

de participanții la Plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor

Mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu,

În numele milioanelor de pionieri și șoimi ai patriei, al tuturor copiilor României socialiste și al cadrelor care le îndrumă activitatea, noi, participanții la Plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor, vă adresăm din adîncul inimilor cele mai calde mulțumiri, sentimentele de aleasă dragoste, profund respect și fierbinte recunoștință pe care le nutrim față de Dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, pentru activitatea revoluționară pe care, cu neasemuit patriotism, dăruire și clarviziune științifică o puneți în slujba celor mai nobile idealuri ale poporului nostru, pentru condițiile minunate de viață, muncă și învățătură de care beneficiem prin înalta Dumneavoastră grijă ce ne veghează și ocrotește copilăria fericită.

Alături de întregul nostru partid și popor, cele mai tinere vlăstare ale patriei omagiază cu dragoste și înaltă mîndrie patriotică împlinirea în această perioadă a 23 de ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, moment istoric, de cotitură în construcția socialistă în patria noastră care, prin voința unanimă a comuniștilor, a națiunii române v-a ales în fruntea partidului și statului pe Dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, erou între eroii neamului, eminent luptător comunist, patriot înflăcărat și înțelept gînditor revoluționar, personalitate marcantă a lumii contemporane, marele Erou al păcii.

Noi, copiii României socialiste, creștem odată cu țara, cu mărețele ctitorii ale acestei epoci de aur, de profunde transformări revoluționare și vă sîntem adînc recunoscători, iubit și drag conducător, că în toate programele de dezvoltare a patriei, a omului nou, ne regăsim și noi, cea mai tînără generație, pentru viitorul căreia, partidul, Dumneavoastră personal investiți tot ceea ce a creat mai bun societatea noastră, geniul creator al poporului român.

Gîndurile tuturor copiilor patriei se îndreaptă, totodată, cu fierbinte dragoste, aleasă stimă, prețuire și recunoștință către tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, eminent om politic și de știință, militant de frunte al partidului și statului nostru, care își dedică viața cu dăruire și abnegație revoluționară făuririi noului destin al patriei, dezvoltării continue a științei, învățămîntului, artei și culturii românești, formării și afirmării multilaterale a personalității umane.

Vă rugăm să ne permiteți să vă raportăm, mult iubite și stimate tovarășe secretar general Nicolae Ceaușescu, că plenara noastră, desfășurată în cadrul Forumului Național al Pionierilor, a analizat cu răspundere și exigență, în spirit critic și autocritic, activitatea desfășurată de Organizația Pionierilor și Organizația Șoimii Patriei pentru educarea patriotică, revoluționară a pionierilor, școlarilor și șoimilor patriei, în lumina tezelor din aprilie, a indicațiilor și orientărilor cuprinse în magistrala Dumneavoastră expunere la Consfătuirea de lucru cu activul și cadrele de bază din domeniile muncii organizatorice de partid și politico-ideologice, din 23 iunie a.c.

În același timp, pornind de la cerințele și exigențele actualei etape de dezvoltare a patriei noastre, de la teza de o excepțională valoare teoretică și practică formulată de Dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarășe secretar general, privind necesitatea dezvoltării puternice a educației patriotice, a mîndriei față de cuceririle revoluționare, am stabilit noi modalități și căi de acțiune, măsuri ferme pentru intensificarea activității politico-educative și educarea tuturor copiilor țării în spiritul patriotismului socialist, revoluționar, al dragostei față de patrie, partid și popor, al atașamentului nețărmurit față de cauza socialismului și comunismului.

În întreaga noastră activitate de educare și formare a tuturor copiilor țării ca patrioți și comuniști adevărați, ca oameni de nădejde ai patriei noastre, sîntem călăuziți și urmam neabătut înaltul Dumneavoastră exemplu de muncă și viață, de vibrant patriotism, dăruire și cutezanță revoluționară pentru înflorirea continuă a României socialiste și afirmarea ei liberă și demnă între națiunile lumii, într-un climat de pace, prietenie și înțelegere între popoare.

Noi, tinerele vlăstare ale patriei, știm că numai în condiții de liniște și pace copiii pot crește și învăța, se pot bucura de tot ceea ce a creat mai valoros geniul uman și, de aceea, vă mulțumim din suflet, mult stimate tovarășe Președinte, pentru înțeleapta și strălucita activitate pe care, cu profund umanism și înaltă răspundere pentru soarta omenirii, o desfășurați în vederea asigurării triumfului păcii și rațiunii, pentru înțelegere, prietenie și colaborare între toate popoarele, pentru o lume mai bună și mai dreaptă pe planeta noastră.

Trăind, crescînd și învățînd în cea mai glorioasă epocă din multimilenara istorie a poporului nostru, perioadă profund marcată de excepționala Dumneavoastră personalitate, beneficiind de condiții pe care nu le-a avut nici o generație tînără în trecut, ne angajăm solemn, mult iubite și stimate tovarășe secretar general, să învățăm și să muncim cu dăruire, să ne pregătim temeinic pentru muncă și viață, să ne iubim cu ardoare patria, partidul și poporul, să devenim — așa cum ne cereți Dumneavoastră — tineri revoluționari, comuniști adevărați, care să ducă cu cinste mai departe nobilele tradiții de viață, luptă și muncă revoluționară ale poporului nostru.

Mulțumindu-vă încă o dată din toată inima pentru dragostea și grija cu care ocrotiți permanent anii noștri tineri, vă rugăm, cu deosebită stimă și profund respect, să primiți, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, cele mai fierbinți urări de multă sănătate și putere de muncă, ani mulți și rodnici în fruntea partidului și țării, spre binele și prosperitatea întregului nostru popor spre gloria și înflorirea scumpei noastre patrii, spre triumful cauzei progresului și păcii în întreaga lume.

PLENARA CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Miercuri, 3 august 1988, s-a desfășurat la Cîmpina, în cadrul Forumului Național al Pionierilor, Plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor care a analizat și dezbătut activitatea desfășurată de consiliile și comandamentele pionierești în direcția îmbunătățirii muncii de educare comunistă, patriotică, în spirit revoluționar a celei mai tinere generații a patriei, pentru transpunera în practică a hotărîrilor Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, a indicațiilor și orientărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, privind formarea omului nou al societății noastre. Totodată plenara a stabilit noi direcții de acțiune și măsuri de intensificare a activității politico-educative desfășurată de Organizația Pionierilor și Organizația Șoimii Patriei pentru educarea tuturor copiilor țării în spiritul patriotismului socialist, revoluționar, al dragostei față de patrie, partid și popor, în lumina exigențelor și sarcinilor reieșite din Expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 29 aprilie și la Consfătuirea de lucru cu activul și cadrele de bază din domeniile muncii organizatorice de partid și politico-ideologice din 23 iunie 1988.

Intr-o atmosferă de puternic entuziasm, participanții la plenară au adresat o telegramă tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

UNITI ÎN GÎND ȘI FAPTĂ, PENTRU PATRIE ȘI PARTID, ÎNAINTE!

CÎMPINA-PRAHOVA

FORUM'88

FIERBINTE OMAGIU PIONIERESC

Zi de august, luminoasă! Pe dealul care urcă pînă sus, la Muzeul Doftana, se scurg, ca un șuvoi, coloane de copii, purtători ai cravatei roșii cu tricolor. Îmbrăcați în ținută impecabilă, purtînd drapelele scumpe ale patriei și partidului, ei vin aici cu sufletul încărcat de emoție, înfiorați la gîndul anilor de lupte grele purtate de comuniști pentru o viață liberă și demnă. Ei știu că în spatele zidurilor înalte și reci, în trecut erau întemnițați cei mai dîrji comuniști. În urma sentinței procesului de la Brașov, desfășurat în mai-iunie 1936, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost trimis, pentru o lungă detenție, în cea mai temută închisoare — Doftana. Dar pentru tînărul revoluționar Doftana n-a însemnat renunțarea la luptă, ci o înaltă școală de lupta revoluționară, de oțelire a conștiinței.

Spectacolului-evocare, organizat în cadrul Forumului Național al Pionierilor, i s-a ales drept loc de desfășurare tocmai vecinătatea zidurilor groase și înalte ale muzeului. Scena largă este așezată în curtea sa exterioară. Pe fundalul constituit dintr-un mozaic floral se poate citi deviza forumului. De o parte și de cealaltă, lozincile atît de dragi pionierilor: „Ceaușescu—România, ocrotesc copilăria", „Ceaușescu—eroism, România—comunism". Drapelele flutură în adierea ce se strecoară dinspre copacii înalți și maiestuoși. De pe cea mai înaltă treaptă a scenei trompetiștii dau semnalul de începere a spectacolului. Liniștea se lasă adîncă, parcă și codrii și-au oprit foșnetul. Din sute de piepturi răsună cîntecul forumului. Apoi se aude glasul sigur al recitatorilor:

Sîntem al țării minunat tezaur
Și fii ai unui glorios popor.
Sîntem copiii Epocii de aur
Și-al națiunii noastre viitor.

În pace azi trăim și-n libertate
Pe-al României plai înfloritor
Purtînd cutezători și-n demnitate
Cravata roșie cu tricolor.

Pe drumul muncii și-al învățăturii
Mereu suim spre culmi de viitor
Și-nconjurăm cu laurii iubirii
Partidul drag și-al său conducător.

În pași ușori, unduind eșarfe colorate, balerine grațioase ilustrează prin dansul lor bucuria de a fi copil în România. Aplauzele spectatorilor răsplătesc frumusețea și expresivitatea acestui moment artistic.

Un semnal profund de bucium, și din public, de pretutindeni, apar copii cu garoafe roșii pe brațe. O voce plină cîntă:

Doftana se arată ca o cetate
A celui ce drumul suiș îl străbate.
Șoseaua de mult a lăsat-o la vale
Și muntele Prahovei, zările sale,
Copiii spre porți se îndreaptă. Privesc.
Doar piatră. Dar pietrele-acestea vorbesc!

Copiii răspund șoptit, emoționați:

Copiii spre porți se îndreaptă. Privesc.
Doar piatră. Dar pietrele-acestea vorbesc!

Dialogul continuă amintind vremuri de restriște, de negură deasă. Scena se luminează. Dansul fetelor cu voaluri albastre redă în mod plastic curgerea în vale a apei limpezi.

Copilul cobora cu Oltul
De pe-un frumos picior de plai
Pe unde-au ridicat norodul
La lupte, Tudor și Mihai.

Dialoguri, cor, dansuri sugestive, cîntece revoluționare creează o atmosferă impresionantă, care evocă lupta revoluționară a poporului nostru în anii grei ai exploatării burghezo-moșierești.

Din jertfa-ntrupîndu-se-al țării bărbat
Eroicul ritm în cătușe vibrează
Căci lupta-i condusă de-un fiu neînfricat
Condus de partid, spre comunism cutează!

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, erou,
Din vitejia neamului născut
Pentru a fi poporului părinte.
Alături de bărbatul cel dîrz și înțelept
Tovarășa de luptă în frunte se avîntă
Tînăra comunistă cu gînd înalt și drept
E sprijin, braț și minte în bătălia cruntă.

Mișcarea de drapele roșii și tricolore, cîntul de victorie sugerează ziua de 23 August. Scena este inundată de copii cu flori de măr și de cireș, care se prind într-un singur ritm, într-un dans înaripat. Formații coregrafice întrunite realizează un amplu dans al muncii. Interpreții, îmbrăcați în costume roșii, albastre, albe, galbene, amintesc de realizările extraordinare obținute de poporul nostru, cu precădere după Congresul al IX-lea, în toate domeniile. Un drum glorios, de muncă și împliniri, o epocă de biruinți fără egal în care țara se înalță tot mai mîndră, tot mai puternică, tot mai bogată.

Pe fundal de muzică și dans, versuri înaripate vorbesc despre marile ctitorii ale Epocii Nicolae Ceaușescu, despre transformările înnoitoare care au îmbogățit geografia patriei. Pe harta țării sînt acum trasate Canalul Dunăre-Marea Neagră, Canalul Poarta Albă-Midia-Năvodari, salbele de hidrocentrale de pe Dunăre și rîurile interioare, Transfăgărășanul, Metroul bucureștean, milioanele de apartamente înălțate pe întreg teritoriul țării, cele opt mii de capacități de producție construite în acești ani, cele o sută optzeci de noi platforme industriale moderne — toate făcînd din România o țară înfloritoare, armonios dezvoltată. Între marile realizări ale Epocii Nicolae Ceaușescu se află și cele dedicate creșterii unui tineret sănătos, temeinic pregătit pentru viață. Tinerei generații îi sînt create cele mai bune condiții de viață și de învățătură. Școlile noi, moderne, dotate cu laboratoare, ateliere, săli de sport, biblioteci, casele pionierilor și șoimilor patriei, taberele — iată un cadru generos de educare, de modelare a talentelor, de stimulare a ingeniozității, a spiritului creator.

Apoteotic, în finalul evocării, copiii, viitorul de aur al țării, aduc un fierbinte omagiu tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, exprimîndu-și dragostea și recunoștința pentru grija părintească cu care le ocrotesc copilăria.

Copii ai țării, plini de cutezanță și iubire,
Ne angajăm solemn să învățăm
Să fim mereu prieteni ai științei
În patria iubită, spre comunism să-naintăm.

Și din adîncul inimii și-al minții
Ai țării milioane de copii,
Vă dăruim buchet de bucurii,
Floarea iubirii și-a recunoștinței.

CEAUȘESCU EROISM - ROMÂNIA COMUNISM

DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA

Numeroase au fost momentele în care pionierii participanți la cel de-al XV-lea Forum Național de la Cîmpina au putut cunoaște marile realizări ale Epocii Nicolae Ceaușescu în județul Prahova, eroismul în muncă al comuniștilor, al tinerilor, al tuturor oamenilor muncii de pe aceste meleaguri.

Unul dintre aceste momente l-a constituit întîlnirea cu tovarășul Ion Frățilă, prim secretar al Comitetului județean de partid Prahova, cu ceilalți membri ai secretariatului. Evocîndu-se importante momente din istoria județului, bogatele tradiții ale comuniștilor, ale oamenilor muncii prahoveni, a fost prezentat un amplu tablou al transformărilor revoluționare ce au avut loc în județul Prahova în anii de după cel de-al IX-lea Congres al partidului, ani în care, asemenea întregii țări, acesta a cunoscut o înflorire fără precedent.

Prin munca lor eroică, prin abnegația lor revoluționară, oamenii muncii prahoveni au făcut ca județul lor să se situeze pe locul al doilea în economia națională la producția industrială, prezentîndu-se ca un județ puternic, unde astăzi producția anului 1938 se realizează în numai 14 zile. În ultimele două decenii, în județ au fost puse în funcțiune 282 de noi capacități de producție industrială, iar ritmul susținut al dezvoltării agriculturii a făcut ca valoarea producției acesteia să fie în prezent de 2,3 ori mai mare față de anul 1968

Ștafeta tinereții comuniste

Pe mulți dintre tinerii prahoveni, care prin munca lor participă cu dăruire și abnegație la îndeplinirea importantelor obiective și sarcini economice ce stau în fața județului, i-au putut cunoaște direct la locurile lor de muncă, în ziua pe care participanții la forum au dedicat-o schimburilor de experiență cu organizațiile U.T.C. din unități economice.

La Întreprinderea de piese turnate, Întreprinderea „Neptun", Întreprinderea mecanică de pompe foraj și Întreprinderea de reparații utilaje electrice din Cîmpina, ca și la Întreprinderea de mecanică fină – MEFIN – Sinaia, copiii au purtat cu prietenii lor uteciști vii și pasionante dialoguri despre pregătirea profesională și frumusețea meseriilor, despre preocuparea pe care o au tinerii de a-și îmbogăți continuu cunoștințele și a aplica în practica muncii lor cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, despre disciplina muncitorească și spiritul revoluționar.

La IRUE – Întreprinderea de reparații utilaj electric – Cîmpina –, pionierii au avut prilejul să-i cunoască și pe cîțiva dintre cei 350 de tineri proaspeți absolvenți ai Liceului industrial de profil, care s-au integrat în puternicul colectiv muncitoresc în acest an. La atelierul de bobinat mașini electrice, la secția de bobinaj auto, ca și în sectoarele de echipări electrice, ei se străduiesc ca, alături de ceilalți oameni ai muncii, să lucreze astfel încît să ducă mai departe tradiția calității, ca pe cartea de vizită a întreprinderii să fie înscrise numai rezultate deosebite. Și aici, ca pretutindeni în întreprinderile vizitate, prietenii lor uteciști le-au vorbit despre ampla mobilizare a colectivelor muncitorești prahovene pentru îndeplinirea la cote calitative tot mai înalte a sarcinilor ce le revin în înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XIII-lea și ale Conferinței Naționale ale partidului, a indicațiilor și orientărilor secretarului general al partidului.

Ziua dedicată schimburilor de experiență cu organizațiile U.T.C. a fost încheiată de întîlnirea participanților la forum cu tovarășul Ioan Toma, prim secretar al Uniunii Tineretului Comunist, cu ceilalți tovarăși din secretariatul C.C. al U.T.C. Întîlnirea s-a desfășurat într-o atmosferă de entuziasm și puternică angajare patriotică, prin care tînăra generație întîmpină, asemenea întregului popor, ziua de 23 August, sărbătoarea noastră națională.

În cadrul întîlnirii a fost subliniat faptul că lucrările Forumului Național de la Cîmpina se constituie într-o minunata manifestare a copilăriei fericite din patria noastră. Lucrarile Forumului Național s-au desfășurat la puțin timp de la împlinirea a 23 de ani de la istoricul Congres al IX-lea, cînd prin voința comuniștilor, a întregii noastre națiuni, în fruntea partidului a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a cărui gîndire cutezătoare și activitate revoluționară se leagă toate măreţele realizări obținute de poporul nostru în acești ani. Prin grija statornică a partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, tînăra generație a patriei beneficiază de minunate condiții de muncă, viață și învățătură.

În numele tinerei generații a țării, a fost adus cu netărmurită bucurie un fierbinte omagiu tovarășului Nicolae Ceaușescu, eminent patriot, strălucit revoluționar, cel mai apropiat prieten și îndrumător al tinerei generații. Pentru înalta contribuție adusă la dezvoltarea țării, la înflorirea științei, învățămîntului și culturii, a fost adus un respectuos omagiu tovarășei Elena Ceaușescu, eminent om politic și savant de largă recunoaștere internațională.

Evidențiindu-se succesele obținute de pionieri la învățătură și muncă, în activitățile politico-educative, a fost subliniat faptul că în obținerea acestora un rol deosebit l-au avut consiliile și comandamentele pionieresti. Rezultatele obținute confirmă faptul că numai muncind fără preget, asemenea comuniștilor, tuturor oamenilor muncii, pionierii, tinerii patriei își pot realiza aspirațiile. Arătîndu-se că omul nou, cu o înaltă conștiință patriotică, revoluționară își configurează biografia încă de la vîrste fragede, s-a subliniat că organizațiilor de tineret și copii din patria noastră, Uniunea Tineretului Comunist, Organizația Pionierilor și Organizația Șoimii Patriei, le revin sarcini sporite în acest domeniu. Tînăra generație este hotărîtă să răspundă prin fapte exemplare grijii, prețuirii și încrederii pe care partidul, secretarul său general le-o poartă permanent. Formată la înalta școală a muncii și dăruirii revoluționare, Uniunea Tineretului Comunist își face o îndatorire de onoare în a conlucra cu Organizația Pionierilor în pregătirea constructorilor de nădejde ai societății socialiste și comuniste din patria noastră.

UNIȚI ÎN GÎND ȘI FAPTĂ, PENTRU PATRIE ȘI PARTID, ÎNAINTE!

CÎMPINA - PRAHOVA

FORUM'88

TRIBUNA DEMOCRAȚIEI PIONIEREȘTI

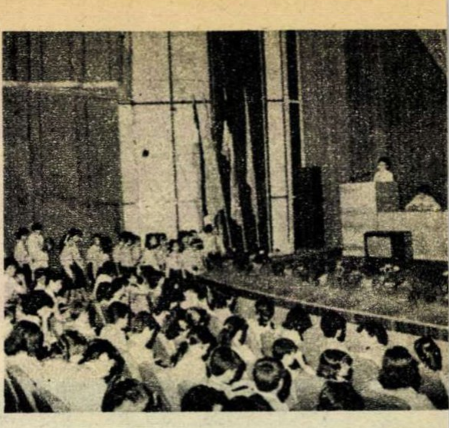

În centrul atenției participanților la Forumul Național s-au aflat dezbaterile privind cele mai importante aspecte ale activităților desfășurate de consiliile și comandamentele pionierești, de toți purtătorii cravatei roșii cu tricolor de la forumul precedent și pînă acum, ca și realizarea unui fructuos schimb de experiență.

OMAGIUL
PIONIERILOR
CONDUCĂTORULUI
IUBIT

FORUMUL NAȚIONAL AL PIONIERILOR
CÎMPINA 1988

Numeroșii delegați care au luat cuvîntul la tribuna democrației pionierești au purtat un viu dialog privind **învățătura, pregătirea practică** pentru viitor, rezultatele bune și foarte bune în această privință, fiind raportate forumului cu bucurie și mîndrie. În același timp au fost analizate, cu mult simț de răspundere, cu spirit critic și autocritic, unele neajunsuri. Mai mulți vorbitori, printre care **Andreea Furtună** din **Sf. Gheorghe,** județul **Covasna, Belciu Sorana** de la Școala nr. 53 din **București, Jeanina Păvăloaie** din **Budești,** județul **Neamț,** s-au referit la eficiența grupelor de întrajutorare — care nu trebuie să înlocuiască studiul individual, ci să-i deprindă pe elevii cu rezultate mai slabe la învățătură cu un stil corect de lucru, cu ritmicitate și temeinicie în pregătirea școlară. Completînd această idee, **Doru Neacșu** de la Școala nr. 18 din **Arad** le-a relatat colegilor că în unitatea din școala lui pionierii care prezintă rapoartele individuale de activitate, vorbesc și despre acest stil de lucru, de învățătură, de îmbinare a acesteia cu activitatea practică. Doru a susținut, prin exemple, legătura strînsă dintre învățătură și activitatea practică, rezultatele bune la școală fiind întotdeauna îngemănate cu participarea entuziastă a copiilor la campaniile agricole, la înfrumusețarea străzilor, a parcurilor, la îngrijirea și creșterea animalelor mici, la atîtea și atîtea alte activități social-utile.

Păreri interesante au fost rostite și în legătură cu autodepășirea. „Să te întreci cu alții, dar mai ales să te întreci pe tine însuți. În catalog, în practica din atelier sau pe lotul școlar să folosești cu aceeași îndemînare stiloul, echerul sau unealta de lucru, știind să porți cu mîndrie atît uniforma de pionier, cît și salopeta din atelier", a fost de părere **Ramona Sima** din **Rîmnicu Vîlcea.** Colegul ei, **Alin Stoica** de la Școala nr. 3 din **Videle,** județul **Teleorman,** i-a întărit spusele, povestind despre succesele „micilor locatari" din cartierele orașului, care acționează cu mult succes în gospodărirea străzilor, a parcurilor, în colectarea materialelor refolosibile.

Democrația pionierească, opinia, inițiativa, dorința de perfecționare a vieții de organizație și-au făcut din plin prezența în cadrul dezbaterii **privind consolidarea politico-organizatorică a detașamentelor și unităților de pionieri, perfecționarea și întărirea vieții de organizație, pregătirea și instruirea activului pionieresc.** De data aceasta, delegații înscriși pe lista celor ce voiau să împărtășească din experiența lor s-au referit la modalitățile folosite de ei pentru aplicarea în viață a tezelor și obiectivelor de o inestimabilă valoare teoretică și practică cuprinse în expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, la ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., din 29 aprilie a.c., și la Consfătuirea de lucru cu activul și cadrele de bază din domeniile muncii organizatorice de partid și politico-ideologice, din 23 iunie a.c., care constituie minunate programe de muncă și luptă ale întregului nostru popor.

Mulți dintre vorbitori au raportat, în această privință, rezultate demne de laudă, de mîndrie, efervescența inițiativei pionierești, cutezanța în gîndire și acțiune spunîndu-și pe deplin cuvîntul în unitățile lor. Astfel, **Tudorel Ștefan,** pionier comandant de unitate la Școala nr. 2 **Buftea, Sectorul agricol Ilfov,** este de părere că buna organizare și judicioasa planificare a activităților, instruirea lunară a comandamentului, urmărirea permanentă a realizării hotărîrilor luate, ca și antrenarea tuturor pionierilor în acțiunile întreprinse sînt tot atîtea „chei ale succesului". Pionierii sînt astfel inițiatori, organizatori și beneficiari ai propriilor acțiuni. **Daniel Lăzăroiu** de la Școala nr. 5 din **Rîmnicu Vîlcea,** vorbind despre modalitățile de realizare adecvate fiecărei activități, a evidențiat jurnalul vorbit, organizat în unitatea lor, intitulat „Un om al păcii, într-o țară a păcii, pentru o lume a păcii", avînd ca temă politica externă a României. Un alt jurnal vorbit a prezentat ctitorii ale Epocii Nicolae Ceaușescu, în așa fel încît participanții s-au aflat într-o reușită „excursie cu avionul" deasupra meleagurilor frumoasei noastre patrii întinerite.

Discuții deosebit de interesante, de antrenante s-au desfășurat cu privire la rolul grupei și al detașamentului în organizarea momentelor solemne de rostire și semnare a Legămîntului pionierului, de primire în organizație, de ieșire din pionierat (**Andreea Aioanei,** Școala nr. 2, **Tîrgoviște, Traian Ciocan, Șicula, Arad, Dorin Hendrea,** Școala nr. 7, **Zalău, Corina Buzatu,** Școala nr. 1, **Roșiori de Vede,** județul **Teleorman** ș.a.).

Despre rolul Carnetului de evidențiere, despre eficiența raportului individual, despre importanța Camerei pionierilor și șoimilor patriei au vorbit, de asemenea, numeroși pionieri delegați. Neajunsurile semnalate au vizat mai ales antrenarea tuturor colegilor în activitățile organizate, caracterul uneori festivist al unor activități, neîndeplinirea unor hotărîri luate. Pentru ridicarea la nivel calitativ superior a activității pionierești, delegații au venit cu sugestii interesante, au făcut propuneri menite să perfecționeze viața de organizație.

Și la dezbaterea privind **activitățile sportiv-turistice, de pregătire pentru apărarea patriei și organizarea timpului liber** luările la cuvînt au relevat o bogată experiență, rezultate meritorii. Antrenarea marii mase de pionieri la practicarea sistematică a sportului, organizarea în timpul liber a drumețiilor, a excursiilor, a expedițiilor, participarea la competițiile sportive, iată doar cîteva dintre aspectele asupra cărora au insistat, în cuvîntul lor, participanții la forum.

De altfel, în desfășurarea tuturor dezbaterilor, pionierii delegați și-au onorat cu strălucire mandatul încredințat de unitățile din care au venit, angajîndu-se ca în continuare, împreună cu toți colegii lor, să transpună în viață hotărîrile luate în cadrul forumului, să fructifice bogata experiență dobîndită aici.

FORUMUL, MINUT CU MINUT

● **Sărbătoare în zece din școlile ploieștene, la Casa pionierilor și șoimilor patriei** din municipiu! Mîndri de realizările lor, gazdele pregătiseră interesante expoziții cu lucrări ale copiilor, organizaseră competiții artistice și sportive. Cu toții erau însă nerăbdători să desfășoare, mai întîi, schimbul de experiență pregătit din vreme, cu multă grijă și migală. Unii au hotărît să prezinte activități în cercurile de biologie și chimie, alții pe acelea ale cercurilor de dezbateri politico-ideologice sau de limba română. Din rîndul gazdelor n-au lipsit, bineînțeles, pionierii cu succese deosebite obținute în această primăvară la concursurile pe discipline de învățămînt. La Casa pionierilor și șoimilor patriei s-au aflat și cei mai pricepuți informaticieni, care au prezentat programe proprii, iar la Școala nr. 28 au fost vizitate ingenioasele cabinete multifuncționale în care învață cei 3 300 de elevi.

● **Așteptate cu bucuria zilelor însorite de vacanță,** excursiile tematice pe traseele Cîmpina–Cheia, Cîmpina – Platoul Trei Brazi–Predeal, ca și schimbul de experiență cu unități de pionieri din localități ale județului Prahova (Bușteni, Sinaia, Comarnic, Breaza, Brebu, Cornu, Poiana Cîmpina, Valea Doftanei, Băicoi, Cîmpina) au lărgit orizontul de cunoaștere al pionierilor veniți la forum, au oferit prilejul legării unor frumoase prietenii, al acumulării de amintiri de neuitat.

● **Soarele abia începuse să-și împartă razele fierbinți.** Convoiul lung al autobuzelor de neconfundat – împodobite cu stegulețe, cu flori, cu afișul forumului și mai ales răspîndind voioșia copiilor – a ieșit din Cîmpina. Era ziua stabilită pentru activități de muncă patriotică în unități agricole din

județ – I.A.S. Măgurele, C.A.P. Bucov, Întreprinderea de sere Tătărani. Și, ca orice gospodari harnici, și pionierii s-au grăbit să ajungă în livadă sau în vie, în grădină, cît mai de dimineață. Gazdele, bucuroase de oaspeți – care pe deasupra se dovedeau și foarte pricepuți la lucru – le-au vorbit despre realizările lor în muncă, i-au invitat să viziteze unitățile economice și... să se convingă practic de succesele lor, înfruptîndu-se din merele roșii și perele aurii, din prunele brumării. Nimeni nu s-a lăsat îmbiat de două ori!

● **O întîlnire cu realizatori de filme de desene animate,** ca și cu regizori de filme, cu actori, nu-i oricînd la îndemînă. Dar iată că în forum a venit o echipă întreagă, gata să răspundă și celor mai „grele" întrebări. Cum se aleg protagoniștii într-un film, mai ales cînd este vorba despre actori-copii, cum se realizează trucajele, filmările...

Dar dacă te afli în preajma unor **scriitori de romane științifico-fantastice,** ca Ion Hobana, a unor **muzicieni,** ca dirijorul Ion Baciu, a unor **actori,** ca Zephi Alșec și Radu Gheorghe? Nu ai vrea să afli o sumedenie de amănunte și din domeniile de activitate ale acestora? Bineînțeles. Ceea ce au reușit și pionierii din forum, care s-au întîlnit cu cei amintiți mai sus.

● **Cînd pionierii celor 20 de detașamente** – îmbrăcați în frumoasele treninguri roz și gri – au defilat pe Stadionul Tineretului marcînd deschiderea „Daciadei", nu se bănuia participarea atît de numeroasă la competițiile de fotbal, handbal, atletism, tenis de cîmp, tenis de masă, șah, tir cu arcul, badminton. Pe parcurs însă s-a constatat că în orele dedicate sportului nimeni nu este dispus să facă altceva decît... sport! Și iată că fetele se dovedesc ambițioase, reușesc să scoată timpi buni la atletism, să joace degajat tenis de cîmp și de masă, să învingă la șah . Cu toate acestea, tot băieții au oferit cel mai pasionant meci de fotbal. Iar fetele nu s-au arătat deloc invidioase. Dimpotrivă, i-au aplaudat cu multă, multă însuflețire!

● **Miting aviatic sportiv!** Mare forfotă în așteptarea evenimentului. Cîmpul larg cît vezi cu ochii de la Strejnic se arată, mai întîi, pustiu. Copiii par dezamăgiți cînd, deodată, se aude tot mai clar zgomot de motoare. Din înalt, coborînd spre pămînt, în formație de „fir" la mică înălțime, își fac apariția aparate de zbor. Apoi se ridică spre cer, sus, unde par niște jucării manevrate cu siguranță. Se execută manevre dificile. La sol, un mai vechi parașutist, maestru al sportului, **Vasile Sebe,** vorbește cu însuflețire, cu multă dragoste despre tinerii piloți sportivi, curajoși și talentați. Amintește de numeroasele lor performanțe obținute în întîlnirile naționale și internaționale. Printre ei se află și o fată, **Ludmila Licșor,** o tînără componentă a lotului național. Între timp, spre pămînt alunecă nenumărate parașute colorate. Din nou măiestrie, siguranță. Și cînd toate au ajuns pe pămînt, se înalță deltaplanul! Aplauzele nu mai contenesc. Mitingul continuă.

Pagini realizate de
ELENA MĂNESCU

FORUM '88

Cel de-al XV-lea Forum Național al Pionierilor, desfășurat la Cîmpina sub mobilizatoarea deviză „UNIȚI ÎN GÎND ȘI FAPTĂ, PENTRU PATRIE ȘI PARTID, ÎNAINTE!", a prilejuit un bogat schimb de experiență și o amplă manifestare a opiniei pionierești, demonstrînd hotărîrea purtătorilor cravatei roșii cu tricolor de a-și perfecționa munca în toate domeniile de activitate.

Una dintre cele mai grăitoare expresii a democrației și autoconducerii pionierești a constituit-o alegerea de către forum a pionierilor membri în Consiliul Național al Organizației Pionierilor, a pionierilor locțiitori ai președintelui C.N.O.P., a pionierilor membri ai Comisiei de cenzori, precum și desemnarea pionierilor care fac parte din Comisia Organizației Șoimii Patriei.

UNIȚI ÎN GÎND ȘI FAPTĂ, PENTRU PATRIE ȘI PARTID, ÎNAINTE!

CÎMPINA- PRAHOVA

FORUM'88

PIONIERII ALEȘI LOCȚIITORI AI PREȘEDINTELUI CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Barb Tiberiu, **Alba**

Neacșu Doru, **Arad**

Oprea Bogdan, **Argeș**

Ciornei Catrinel **Bacău**

Moțiu Amalia, **Bihor**

Merdariu Dana, **Bistrița-Năsăud**

PIONIERII ALEȘI ÎN CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Județul Alba: Barb Tiberiu, Molnar Francisca, Rus Partenie-Marius. **Județul Arad:** Neacșu Doru, Balogh Laslo, Porcolean Dana. **Județul Argeș:** Oprea Bogdan, Lazăr Alina, Mocioc Constantin, Nica Gabriel, Preda Alina. **Județul Bacău:** Ciornei Catrinel, Antohe Oana-Maria, Bitere Codrin-Ioan, Grozescu Răzvan, Zamă Mihaela. **Județul Bihor:** Moțiu Amalia, Ivan Dumitru, Morgovan Claudiu, Szőke Andrea. **Județul Bistrița-Năsăud:** Merdariu Dana, Steopoaie Vasile. **Județul Botoșani:** Vasilică Mihaela-Viorica, Alexa Laura-Cristina, Nichifor Ion-Cristian. **Județul Brașov.** Udroiu Cristian, Oană Minel, Secu Geanina, Szöke Ildikó. **Județul Brăila:** Ion Sabina-Emilia, Cireașă Marian-Marius, Sima Dragoș. **Județul Buzău:** Bădina Alina, Enache Dragoș, Stratone Delia. **Județul Caraș-Severin:** Fîrcea Lucian, Tușteanu Gabriela. **Județul Călărași:** Dinu Adrian, Scăețeanu Liliana. **Județul Cluj:** Câmpeanu Aureliu, Gabor Ioana, Inoan Claudiu-Ovidiu, Stanca Vasile-Dan, Tokalachis Timea. **Județul Constanța:** Petrovan Cristina, Calomfir Roxana, Giugică Dumitru, Iancu Daniela, Sînpetru Marian. **Județul Covasna:** Janó Annamaria, Stef Daniela. **Județul Dîmbovița:** Tudor Gabriela, Antonescu Vicențiu-Stelian, Nicoară Răzvan, Săndoiu Cerasela-Aurelia. **Județul Dolj:** Pîrvu Ion-Liviu, Bugeac Simona, Viișoreanu Dorel-Dumitru, Răducănoiu Constantin. **Județul Galați:** Ciortan Mihai-Alexandru, Bocăneală Dan-Sorin, Portase Mircea, State Georgiana, Tudor Claudia. **Județul Giurgiu:** Barbu Ileana, Cantemir Marius. **Județul Gorj:** Mitroi Diana-Mariana, Nimară Cătălin-George, Udrescu Camelia. **Județul Harghita:** Iancu Maria-Camelia, Ürmösi Attila. **Județul Hunedoara:** Hențiu Viorel-Tian, Bercea Angela, Muntean Ciprian. **Județul Ialomița:** Mocanu Maria-Magdalena, Herea Daniel. **Județul Iași:** Pohoață Mihai-Florin, Dobîndă Laurențiu, Dumitru Roxana, Spiridon Emilian, Stan Cristina, Iftimie Radu. **Județul Maramureș:** Pașca Călin-Victor, Deac Bogdan, Leschian Anca, Saigo-Tirban-Lavinia. **Județul Mehedinți:** Zorilă Marilena, Togoe Atinel, **Județul Mureș:** Marian Corina, Danciu Alin, Ilyes Levente, Oprea Lucia. **Județul Neamț:** Odae Vasile-Manuel, Antonoaia Raluca, Cojoc Carmen, Ruginosu Daniel. **Județul Olt:** Nedelea Mădălina, Botan Emanuel, Crețan Cosmin, Tănăsoiu Valentina. **Județul Prahova:** Nemțoiu Bogdan, Cîrstea Iuliana, Cristea Mădălina, Mihai Adrian, Stoica Simona, Ungureanu Oana. **Județul Satu Mare:** Varga Tamaș, Berinde Ana, Crișan Florica. **Județul Sălaj:** Hendea Dorin, Guțu Alina. **Județul Sibiu:** Mihai Mirela, Pipernea Lacrima-Lelena, Tischer Harriet. **Județul Suceava:** Alexinschi Ovidiu-Eugen, Boboc Mariana, Jireadă Mircea, Paicu Maria-Cristina, Portase Dorina-Gina. **Județul Teleorman:** Neață Nicolae, Buzatu Corina, Stemate Ionel. **Județul Timiș:** Schnell Sabina, Atudoroaie Ioana, Oprea Claudiu, Vancea Ciprian. **Județul Tulcea:** Spancioc Alina-Oana, Iacobescu Vlad. **Județul Vaslui:** Scarlat Ionuț, Iosif Radu, Mateescu Veronica, Popa Anișoara. **Județul Vîlcea:** Sima Ramona, Axente Cătălin, Nițu Cornelia. **Județul Vrancea:** Fotin Valentina, Cojocaru Ana-Maria, Dobrescu Mircea. **Municipiul București:** Iancu Radu, Cornea Cătălin-Andrei, Dinică Ioana, Enache Răzvan, Lupu Augustin, Neagu Nadia, Papuc Bianca, Păunescu Marius-George, Prigoreanu Iulian, Scarlat Monica, Soare Ramona, Tudorache Cristina, Vlădescu Dragoș-Constantin.

PIONIERII ALEȘI ÎN COMISIA DE CENZORI

Rădac Gabriela, județul **Alba;** Lupei Valentina, județul **Arad;** Tănase Nicoleta-Tatiana, județul **Argeș;** Popescu Daniel, județul **Bacău;** Melnic Dan-Mihai, județul **Bistrița-Năsăud;** Gutsch Ricarda, județul **Brașov;** Doroște Valentin-Ninu, județul **Caraș-Severin;** Tőkés Enikő, județul **Cluj;** Plăeșu Corina, județul **Constanța;** Aioanei Andreea, județul **Dîmbovița;** Roman Oana-Delia, județul **Dolj;** Coșereanu Mihăița, județul **Gorj;** Costilof Leona, județul **Ialomița;** Mitrea Mihăiță, județul **Iași;** Murgu Cătălin-Gabriel, județul **Mehedinți;** Vincze Orsolyo, județul **Mureș;** Alecu Alexandru-Ionuț, județul **Prahova;** Șulea Simona, județul **Satu Mare;** Lazăr Radu-Vasile, județul **Suceava;** Volcov Alexandru, județul **Tulcea;** Hagiu Silviu-Sebastian, județul **Vaslui;** Țoca Iulian-Viorel, județul **Vrancea,** Obretin Cătălina, municipiul **București.**

PIONIERII MEMBRI AI CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR DESEMNAȚI SĂ FACĂ PARTE DIN COMISIA ORGANIZAȚIEI ȘOIMII PATRIEI

Grozescu Răzvan, județul **Bacău;** Alexa Laura-Cristina, județul **Botoșani;** Enache Dragoș, județul **Buzău;** Tănăsoiu Valentina, județul **Olt,** Mihai Adrian, județul **Prahova,** Atudoroaie Ioana, județul **Timiș.**

Vasilică Mihaela-Viorica, **Botoșani**

Udroiu Cristian, **Brașov**

Ion Sabina-Emilia, **Brăila**

Bădina Alina, **Buzău**

Fîrcea Lucian, **Caraș-Severin**

Dinu Adrian, **Călărași**

Câmpeanu Aureliu, **Cluj**

Petrovan Cristina, **Constanța**

Janó Annamaria, **Covasna**

Tudor Gabriela, **Dîmbovița**

Pîrvu Ion-Liviu, **Dolj**

Ciortan Mihai-Alexandru, **Galați**

Barbu Ileana, **Giurgiu**

Mitroi Diana-Mariana, **Gorj**

Iancu Maria-Camelia, **Harghita**

Hențiu Viorel-Tian, **Hunedoara**

Mocanu Maria-Magdalena, **Ialomița**

Pohoață Mihai-Florin, **Iași**

Pașca Călin-Victor, **Maramureș**

Zorilă Marilena, **Mehedinți**

Marian Corina, **Mureș**

Odae Vasile-Manuel, **Neamț**

Nedelea Mădălina, **Olt**

Nemțoiu Bogdan, **Prahova**

Varga Tamaș, **Satu Mare**

Hendea Dorin, **Sălaj**

Mihai Mirela, **Sibiu**

Alexinschi Ovidiu, Eugen, **Suceava**

Neață Nicolae, **Teleorman**

Schnell Sabina, **Timiș**

Spancioc Alina Oana, **Tulcea**

Scarlat Ionuț, **Vaslui**

Sima Ramona, **Vîlcea**

Fotin Valentina, **Vrancea**

Iancu Radu, **Municipiul București**

DATORIE ÎMPLINITĂ

Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944, inițiată, organizată și condusă de către Partidul Comunist Român, înscrie una dintre cele mai glorioase pagini în columna de măreție a istoriei noastre. Ea reprezintă o supremă manifestare a hotărîrii poporului român de a fi liber și pe deplin stăpîn în propria sa țară. La semnalul dat în Capitală, în acea zi de 23 August 1944, întreaga armată română s-a ridicat la lupta decisivă împotriva cotropitorilor hitleriști, acționînd cu nestrămutată dîrzenie, cu pilduitor spirit de sacrificiu, pentru cauza sfîntă a eliberării patriei. În aprigele încleștări din București, de la Băneasa, Pipera și Otopeni, din Dobrogea și Bărăgan, din nordul Moldovei, de pe Valea Prahovei și din multe alte zone ale țării, ostașii români au ridicat eroismul la înălțimi de legendă.

În acele zile de foc și izbîndă, împreună cu oștirea țării au acționat formații patriotice de luptă, organizate de P.C.R., precum și mulți soldați fără uniformă, patrioți civili – bărbați și femei, vîrstnici sau tineri, unii adolescenți sau chiar copii – care s-au alăturat unităților militare. În rîndurile acestora s-a aflat și Steliana Enescu, o tînără din județul Prahova.

Avea doar 17 ani, fiind cea mai tînără operatoare de la Centrala telefonică din Mislea. În seara zilei de 23 August 1944 era de serviciu. Vestea că în București fusese declanșată insurecția armată a aflat-o oficial, prin fir, de la Ploiești: „A început lupta pentru alungarea trupelor hitleriste din țară!..." Operatoarea care îi comunica istorica știre își încheiase convorbirea cu un consemn: „Începînd din clipa aceasta nu mai dai nici o legătură telefonică unităților germane!".

După cîteva minute, un colonel german, care avea post telefonic la cantonamentul din Mislea, solicita o convorbire urgentă cu Sinaia. „Centrala e defectă!" — i-a răspuns tînăra operatoare. Steliana auzi apoi în căști vocea unui maior român. Îl cunoștea pe ofițer. Era de la o unitate de artilerie antiaeriană. Maiorul începu să-i explice evenimentele.

— Sînt la curent cu situația. Fiți fără grijă! Știu ce am de făcut.

— Mă bucur că ești dumneata de serviciu, continuă ofițerul. Te rog să nu te dezlipești nici o clipă de centrală. Un ordin primit sau transmis la timp este hotărîtor pentru noi. Din acest moment să te consideri un soldat, un luptător. Îți revine o misiune de mare răspundere. Centrala telefonică valorează acum cît o baterie de artilerie...

— Îmi voi face datoria! — l-a asigurat operatoarea.

Emoționată, Steliana se ridică de pe scaun, își desprinse casca de la urechi și se duse la geamul care da spre stradă. Coborî jaluzelele, zăvorî ușa masivă de stejar și reveni grăbită la postul ei.

Telefoanele zbîrnîiau continuu. Unitățile militare românești din zonă cereau legături, primeau și transmiteau ordine. Steliana abia prididea să dea legăturile: „Alo, Cîmpina! Aici Mislea..." „Alo, vînătorii! Aveți antiaeriana!"

Au început să ceară tot mai des legături telefonice și militarii germani. Unii dintre ei o rugau pe operatoare, în românește, alții, nervoși, răcneau, mai ales atunci cînd auzeau în receptor răspunsul categoric al Stelianei: „Defecțiune la centrală! Deranjament!" Colonelul german din Mislea ceru din nou să vorbească cu Sinaia. Revenea mereu, agasant, dar în zadar. Steliana era numai ochi și urechi. Mînuia fișele cu mișcări agere și sigure.

Deodată, tresări. În ușă se auziră bătăi repezi. „Deschide!" — strigă cineva precipitat. Steliana fugi la geam și ridică jaluzelele. În geana zorilor desluși un grup de militari germani. Printre ei se afla și colonelul care stăruise să vorbească cu Sinaia. Hitleristul repeta amenințător: „Deschide, dacă vrei să scapi cu viață!".

Operatoarea se retrase de la fereastră. Dar abia se feri din ochii lor, că geamurile se făcura țăndări. Fasciștii trăgeau rafale de automate. Steliana părăsi în grabă încăperea. Printr-o ușă interioară ajunse într-o altă cameră. Cîteva clipe rămase încremenită. Hitleriștii strigau, izbeau cu armele și picioarele în ușă. Din cînd în cînd, împroșcau pereții cu plumbi; trăgeau cu automatele. Steliana era descumpănită. De emoție și de teamă, inima i se zbătea în piept cu putere. Tîmplele îi zvîcneau. Soneria centralei! Era chemată la postul ei. „Am promis că-mi voi face datoria" — își spuse ea. Stăpînită de acest gînd, porni tîrîș spre centrală. Ajunsă lîngă aparat, rămase jos, se ghemui și își prinse casca pe cap. La o palmă deasupra capului ei șuierau gloanțele. Introduse fișele pe rînd în locașurile lor, răspunzînd solicitărilor unităților militare românești. În clipele acelea o sună și maiorul de la antiaeriană. „Centrala e atacată de nemți!" — îi raportă Steliana. Glasul ei răzbătu în stradă.

Hitleriștii știau că în apropiere se afla o subunitate românească. De teamă de a nu fi surprinși de ostașii români, se depărtară de oficiu, grăbindu-se spre pădurea Mislea. Scurt timp după aceea, la oficiul telefonic își făcură apariția doi militari români, înarmați, care se postară ca santinele în fața clădirii.

Zona „aurului negru" era cuprinsă de pîrjolul luptelor. Zile și nopți în șir n-a contenit bubuitul tunurilor și răpăitul mitralierelor. La Ploiești, Cîmpina, Moreni, Păulești și în alte localități, ca și în multe alte zone ale țării, forțele hitleriste erau alungate de pe pămîntul României, erau capturate sau nimicite.

Cînd a contenit vuietul luptelor, operatoarea de la Mislea încheia opt zile și opt nopți de veghe încordată, de emoții și trudă. Opt zile de luptă și de izbînzi... Își făcuse datoria.

Prin ordinul de zi nr. 734, comandantul Regimentului 9 artilerie antiaeriană îi elogia bravura, propunînd-o la decorare pentru faptul că „...a rămas timp de opt zile la serviciu... asigurînd regimentului legăturile telefonice... cu unitățile de infanterie și cavalerie din zona de operații, în situația în care firele telefonice militare, în cea mai mare parte, fuseseră distruse de germani..."

Pentru eroismul și devotamentul ei față de cauza eliberării patriei, Steliana Enescu a fost decorată cu o medalie de război.

VASILE BÂRZĂ